UASB Library

Monthly Magazine Clipping Service

Vol. 01 (August) 2026

UASB Library

www.uasbagrilibindia.org
080 23636234
librarianuasb@gmail.com

ಸಮಗ್ರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಮೃದ್ಧ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ *ಆಗಸ್ಟ್ 6, 2026 ₹25

ತರಂಗ

ಮುದ್ರಾ ವಿಜ್ಞಾನ

ಪಂಚತತ್ವ ಸಮತೋಲನ
ತನು-ಮನ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಸಂವರ್ಧನ

KASB Library

'ಅನ್ನದ ಬಟ್ಟಲೆಂದೇ' ಹೆಸರಾಗಿರುವ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ದೃಶ್ಯ ಸತತ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷವೂ ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗಲಿದೆ

ಅನ್ನದ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಬಿಸಿ

ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷವೂ ಭತ್ತ ಸಂಕಷ್ಟ

ರಾಜ್ಯದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆ ಮತ್ತೆ ಏರಿಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಏರಿಳಿತವಲ್ಲ, 'ಅನ್ನದ ಬಟ್ಟಲೆಂದೇ' ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸತತ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷವೂ ಎದುರಾಗಿರುವ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಸಂಕಷ್ಟವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ, ನಾಟಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಸಿತದ ಆತಂಕ ಈಗ ರೈತರನ್ನಷ್ಟೇ ಕಾಡುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ, ಇದು ಅಕ್ಕಿ ಮಿಲ್, ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯವರೆಗೂ ತಟ್ಟತೊಡಗಿದೆ.

❑ ಚಾಮರಾಜ ಸವಡಿ

ರಾಜ್ಯದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಋತುಮಾನಿಕ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯೇ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಿನ ಮೊದಲ ಸೂಚನೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಎದುರಾಗಿದೆ.

ಅಕ್ಕಿಯ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಖ್ಯಾತ ಸೋನಾ ಮಸೂರಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಸಗಟು ದರ ಕಳೆದ 20 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 200 ರಿಂದ 300 ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಗಂಗಾವತಿ ಮತ್ತು ಸಿಂಧನೂರು ಭಾಗಗಳ ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ 4,800 ರೂ. ಇದ್ದ ದರ ಈಗ 5,000 ರೂ.ಗಳಿಂದ 5,200 ರೂ.ಗಳ ವರೆಗೆ ತಲುಪಿದೆ. ಮುಂಗಾರು ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಮುನ್ಸೂಚನೆ.

ಸೋನಾ ಮಸೂರಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇತರ ತಳಿಗಳ ಅಕ್ಕಿಯ ದರವೂ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಟೀಮ್ ಅಕ್ಕಿಯ ದರ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 45 ರೂ.ಗಳಿಂದ 60 ರೂ.ಗಳಿಗೆ, ಕೊಲಂ ರೈಸ್ 66 ರೂ.ಗಳಿಂದ 80 ರೂ.ಗಳಿಗೆ, ರಾ ರೈಸ್ 70 ರೂ.ಗಳಿಂದ 83 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಿದೆ. ಜೀರಾ ತಳಿಯ ಅಕ್ಕಿಯ ದರ 110 ರೂ.ಗಳಿಂದ 215 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಜಿಗಿದಿದೆ. ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೀಮ್ ಅಕ್ಕಿ 70 ರೂ., ಕೊಲಂ 90 ರೂ., ರಾ ರೈಸ್ 93 ರೂ. ಮತ್ತು ಜೀರಾ ಅಕ್ಕಿ 250 ರೂ.ಗಳನ್ನು ದಾಟಿದೆ.

ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೇಡಿಕೆ-ಪೂರೈಕೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಏರಿಳಿತವಾಗಿ ನೋಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬೇರುಗಳು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ.

ಭತ್ತದ ಕಣಜದ ಸಂಕಷ್ಟ

ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಂಗಾವತಿ ಮತ್ತು ಕಾರಟಗಿ, ರಾಯಚೂರಿನ ಸಿಂಧನೂರು, ಮಾನ್ವಿ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿರುಗುಪ್ಪ ಭಾಗಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಭತ್ತ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯಗಳು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಸೋನಾ ಮಸೂರಿ ತಳಿಯ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಈ ಭಾಗಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಆದರೆ ಈ ಬಾರಿ ಚಿತ್ರಣ ಬದಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಭತ್ತದ ನಾಟಿ ಮುಗಿದು ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ, ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಬಹುತೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಾಟಿಯೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ರೈತರು ಸಸಿಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದರೂ, ಅವನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ನೀರೇ ಇಲ್ಲ. ಮಳೆಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಹಾಗೂ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಬಹುತೇಕರು ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನೇ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಸಿಮಡಿಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುವುದು ಸಹ ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗತೊಡಗಿದೆ.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ 12.5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಈ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕುಸಿಯುವ ಆತಂಕ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಸತತ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಭತ್ತದ ಕೊರತೆ ತೀವ್ರವಾಗುವ ಅಪಾಯ ತಲೆದೋರಿದೆ.

ಭತ್ತದ ಕೊರತೆ ಮೊದಲು ಕಂಡುಬರುವುದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಏಕೆಂದರೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ ಸೂಚನೆ ದೊರೆತ ಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ತಮ್ಮ ಖರೀದಿ ತಂತ್ರ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ದರದಲ್ಲೂ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಲಾಶಯದಲ್ಲೇ ಆರಂಭವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ

ಈ ಸಂಕಷ್ಟದ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿರುವುದು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯ.

2024ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ 19ನೆಯ ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟ್ ಕೊಚ್ಚಿಹೋದ ಪರಿಣಾಮ ಜಲಾಶಯದ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾರೀ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ, ಆಗ ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೂ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. 'ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬದಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಈಗ ಬಹುತೇಕ ಗೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಾ 33 ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಬದಲಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ಪರಿಶೀಲನಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಅನಂತರ, ಗೇಟ್ ಬದಲಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಷವೇ ಹಿಡಿಯಿತು.

ಹೀಗಾಗಿ, ಸತತ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷದ ಜೂನ್ 25ರಂದು, ನೂತನ ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಗೇಟ್‌ಗಳು

UASP Library

ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮುನಿರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿರುವ 105 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಮೂರನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 26 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿ ನೀರು ಬಂದಿದೆ.

ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಯಾದ ಅನಂತರ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ನೀರು ನೀಡಬಹುದು ಎಂದು ರೈತರೆಲ್ಲ ಆಶಾಭಾವನೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಕೈಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಸದ್ಯ 105 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಜುಲೈ ಮೂರನೆಯ ವಾರದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಕೇವಲ 26 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ 77 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಇತ್ತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ನೀರಾವರಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (ಕೆಎನ್‌ಎನ್‌ಎಲ್)ದ ಮುನಿರಾಬಾದ್ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನಾ ವೃತ್ತದ ಅಧೀಕ್ಷಕ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಹಾಗೂ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲುವೆಗಳ ನೀರಾವರಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಸ್. ಬಿ. ಮಲ್ಲಿಗವಾಡ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಜಲಾಶಯದ ಸಂಗ್ರಹ 40 ಟಿಎಂಸಿ ಅಡಿಗೆ ಏರುವವರೆಗೆ ಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡಲು ನಿರ್ಬಂಧವಿದೆ.

ಇತ್ತ ಮಳೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಅತ್ತ ಜಲಾಶಯದ ನೀರೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ, ಹೀಗಾಗಿ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ 12.5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ನಾಟಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ರೈತರು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಆತಂಕ

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನದಿ ತೀರದ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿಯೂ ಸಂಕಷ್ಟ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುರುಗೋಡು ತಾಲೂಕಿನ ನದಿ ಆಧರಿತ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಭತ್ತ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 25 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ರೈತರು.

ಆದರೆ, ಮಳೆಯ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆಯಿಂದ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆ. ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಹರಿವು ಕ್ಷೀಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಈಗ ಒಣಗತೊಡಗಿದೆ.

ನದಿಗೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಈ ಭಾಗದ ಸಾವಿರಾರು ರೈತರು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮಂಡಳಿಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರೈತರು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಆಂಗಲಾಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಕ್ಕಿ ಮಿಲ್‌ಗಳ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ

ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಈಗ ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿಗಳ ಬಾಗಿಲನ್ನೂ ತಟ್ಟತೊಡಗಿದೆ.

ಗಂಗಾವತಿ, ಕಾರಟಗಿ, ಸಿಂಧನೂರು, ಸಿರುಗುಪ್ಪ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರಿನ ನೂರಾರು ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿಗಳು ಬತ್ತನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹಳೆಯ ಭತ್ತ ಬಳಸಿ ಅಕ್ಕಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಸತತ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಾಸ್ತಾನು ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷವೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊರತೆಯಾಗುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಗಿರಣಿ ಮಾಲೀಕರು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲವು ಮಿಲ್‌ಗಳು ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಭತ್ತ ಖರೀದಿಸಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿವೆಯಾದರೂ, ಖರೀದಿ ವೆಚ್ಚದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವೆಚ್ಚವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೂ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ.

''ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಸಿತದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಳವೂ ಅಕ್ಕಿ ದರ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ'' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಗಂಗಾವತಿಯ ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿ ಮಾಲೀಕ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಿಲಕೂರಿ.

ಅಕ್ಕಿ ಉದ್ಯಮದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತು ಕೊರತೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದರ ಏರಿಕೆಯ ಒತ್ತಡ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಗ್ರಾಹಕರ ತಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ

ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ರೈತರ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದರ ಅಂತಿಮ ಪರಿಣಾಮ ಗ್ರಾಹಕರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಬೇಳೆಗಳ ದರ ಈಗಾಗಲೇ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿವೆ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕುಸಿದರೆ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು.

ಸೋನಾ ಮಸೂರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ತಳಿಗಳ ಅಕ್ಕಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಗೃಹ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದರ ಏರಿಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಆಹಾರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಇದು ಕೇವಲ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಅಕ್ಕಿ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ **ಪರಿಣಾಮ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರಲಿದೆ.**

ಅಕ್ಕಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಭತ್ತ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಸಿದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೂ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಸದ್ಯ ಎಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಮಳೆಯತ್ತ ನೆಟ್ಟಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಳೆಯಾಗಿ ಜಲಾಶಯದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಏರಿದರೆ, ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಮಳೆ ಮತ್ತೆ ಕೈಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಸಲ ರಾಜ್ಯದ ಅನ್ನದ ಬಟ್ಟಲು ಖಾಲಿಯಾಗಲಿದೆ.

ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿ ಬತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಬಾಯಾರಿರುವ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಪೈಪ್‌ಗಳು.

UASD Library

ಮರದ ಮೇಲೆ 'ಬೆಳೆಯುವ ತುಪ್ಪ'

□ಕಲಗಾರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಹೆಗಡೆ

ಹಸುರು ಕಾಯಿ

ತುಪ್ಪ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಘಟ್ಟಣೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಹಾಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ತುಪ್ಪ. ಆದರೆ, ಮರದ ಮೇಲೂ ತುಪ್ಪ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ! ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮರ ಇದು. 'ಉಪ್ಪಾಗೆ/ಉಪ್ಪಗೆ' ಎಂಬ ಈ ಮರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮರದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹುರಿದು ತಯಾರಿಸುವ ತುಪ್ಪ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ? ಇಲ್ಲಿದೆ ವಿವರ.

ಹಳದಿ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತುಪ್ಪ

ತುಪ್ಪ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಹಾರ. ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಘನತೆ ಇದೆ. 'ಸಾಲ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ತುಪ್ಪ ಕುಡಿ' ಎಂಬ ಉಕ್ತಿ ಇದೆ. ಸಾಲ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಹಾಲು, ಮೊಸರು,ತುಪ್ಪಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ದನ, ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕುವ ಪರಿಪಾಠ ಗ್ರಾಮೀಣರಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗಿರುತ್ತ, ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವ ತುಪ್ಪ ಮರದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದರೆ ! ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಹೌದು , ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಬೆಳೆಯುವ ಮರವಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ 'ಉಪ್ಪಾಗೆ ಮರ' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಇದರ ಬೀಜದಿಂದ ಮರಳು ಮರಳಾದ ತುಪ್ಪ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಉಪ್ಪಾಗೆ ಅಥವಾ ಉಪ್ಪಗೆ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಮರ. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಸಿನಿಯಾ ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಗಾರ್ಸಿನೀಯಾ ಗುಮ್ಮಿಗುಟ್ಟ. ಗಾಂಬೋಜ್, ಕಾಚ್ ಪುಳಿ, ಕಾಚಂಪುಳಿ, ಪಣಪ್ಪುಳಿ, ಮಂತುಹುಳಿ ಎಂಬ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ. ತುಳು ಮತ್ತು ಮಲೆಯಾಳದಲ್ಲಿ 'ಕೋಡಂಪುಳಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಈ ಮರದ 35 ಪ್ರಭೇದಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲದೆ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 10 ಪ್ರಭೇದಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಗೆ, ಮುರಗಲು, ಆರಿಸಿಣಗುರಗಿ, ಜಾಣಗೆ, ಕಾಡುಮುರಗಲು ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಿಡುವ ಉಪ್ಪಾಗೆ ಹಣ್ಣಾಗುವುದು ಜೂನ್-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ. ಹಣ್ಣುಗಳು ತಿಳಿಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಉಬ್ಬು- ತಗ್ಗಿನ ಮೇಲ್ಮೈ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗ 6ರಿಂದ 8 ಉಬ್ಬಿದ ಗೆರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಒಂದು ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ 6ರಿಂದ 8 ಬೀಜಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಉಪ್ಪಾಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಉಪ್ಪಾಗೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಕಾಡು ಅರಸಿ, ಉಪ್ಪಾಗೆ ಹಣ್ಣು ಹೆಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಓಡು ಒಡೆದು ಅದರೊಳಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ಸೊಳೆಗಳಂತಿರುವ ಅಂಟು ಅಂಟಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಗೆ ತಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಸಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಗುಡ್ಡೆ ಮಾಡಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಬಿಸಿಲು – ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೋಯ್ದು ಬೀಜಗಳ ಗುಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬೇಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಡೆದು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಣಗಿದ ಬೀಜಗಳ ಗಟ್ಟಿ ಇರುವ ಮೇಲ್ಪದರ ಬಿಡಿಸಿದಾಗ ನಸುಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಹುಂಗು (ತಿರುಳು) ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ತುಪ್ಪ ತಯಾರಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿ

ಉಪ್ಪಾಗೆ ಹುಂಗನ್ನು ಹುರಿದು, ಒರಳಿನಲ್ಲಿ ರುಬ್ಬಿ ತೆಗೆದ ಮಡ್ಡಿಗೆ ನೀರು ಸೇರಿಸಿ ಕದಡಿ, ಒಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಕುದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಿಶ್ರಣ ಕುದ್ದಂತೆ ಕೊಬ್ಬಿನ ಅಂಶ (ತುಪ್ಪ) ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಣ್ಣೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ತೆಗೆದು ಬೇರೊಂದು ಪಾತ್ರೆಗೆ ತುಂಬುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಸಿ ಶುಭ್ರವಾದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಸಿ ಕಾಜಿನ ಭರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ವನಸ್ಪತಿ ತುಪ್ಪ ಮರಳು ಮರಳಾಗಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಇಟ್ಟರೂ ಕೆಡದ ತುಪ್ಪ ಇದಾಗಿದ್ದು ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಯಿ ಹೋಳಿಗೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಲು ತುಂಬಾ ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೀಜವನ್ನು ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ರುಬ್ಬಿ, ಮಡ್ಡನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ ತುಪ್ಪ ತೆಗೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

UASB Library

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಗ್ರಾ.ಕೃ.ವಿ.ಕೇ., ಬೆಂಗ
30 JUL
ಅನುಪೃದ್ದಿ ನಂ.

ಸುಧಾ
06 ಆಗಸ್ಟ್ 2026 ಬೆಲೆ: ₹ 25

U.A.S. UNIVERSITY LIBRARY
BANGALORE
560 065
G.K.V.K. CAMPUS

ಮಗಳಿಗೂ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು

ಧಾರಾಳಿಯಾಗಲಿ ಸಮಾಜವೆಲ್ಲ

- ಸುರಪುರದ ಅರಸರು
- ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರದ ಸೋಂಕು ಹೆಚ್ಚೇಕೆ?

UASBLibrary

ತಿಂದಷ್ಟೂ ರುಚಿ ಹತ್ತಿಸುವ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ

ಕಿತ್ತಳೆ ಎಂದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಕೂರ್ಗ್ ಮ್ಯಾಂಡರಿನ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರುಚಿ ಮತ್ತು ಸುವಾಸನೆಗೆ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಫಿತೋಟಗಳ ನಡುವೆ ಬೆಳೆಯುವ ಈ ಬೆಳೆಯ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಸಿ.ಎಸ್. ಸುರೇಶ್

ಕೊಡಗು ಎಂದರೆ ಥಟ್ಟನೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಕಾಫಿ, ಕಿತ್ತಳೆ ಮತ್ತು ಜೇನು. 'ನಂಜನಗೂಡಿನ ರಸಬಾಳೆ, ತಂದಿಹೆ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ..' ಎಂಬ ಕವಿಯ ಸಾಲು ಕಿತ್ತಳೆಯ ಘಮವನ್ನು ಸೂಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಡಗಿನತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ರಸ್ತೆ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು ರಂಗುರಂಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ. ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ (ಕೂರ್ಗ್ ಮ್ಯಾಂಡರಿನ್) ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರುಚಿ ಮತ್ತು ಸುವಾಸನೆಗೆ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಫಿತೋಟಗಳ ನಡುವೆ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ 2006ರಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚ್ಯಂಕ (ಜಿಐ) ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೊರೆತಿದೆ.

ಕುಶಾಲನಗರದಿಂದ ಮಡಿಕೇರಿಯತ್ತ ಸಾಗುವಾಗ ರಸ್ತೆ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಳೆ ರಾಶಿ, ರಾಶಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವು ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆಯಲ್ಲ! ನಾಗಪುರದ ಕಿತ್ತಳೆ. ಇವುಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನೀವು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಅರೆ ಇದೇನು? ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನಾಗಪುರ ಕಿತ್ತಳೆ ದರ್ಬಾರು ಎನ್ನಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಗ್ರೀನಿಂಗ್ ರೋಗದಿಂದ ಅದು ವಿನಾಶದ ಅಂಚು ತಲುಪಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಸದ್ಯ ನಾಗಪುರ ಕಿತ್ತಳೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಇದೀಗ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾಗಪುರದ ಕಿತ್ತಳೆಗೆ ಹೊಳಪಿನ ಬಣ್ಣವಿದೆ. ಇವು ರೂಪ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆಗಿಂತ ವಿಶಿಷ್ಟ. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆಯ ಸ್ವಾದಕ್ಕೆ ನಾಗಪುರ ಕಿತ್ತಳೆ ಸಾಟಿಯಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಸೊಗಡು ಮತ್ತು ಬಾಳಿಕೆ ನಾಗಪುರ ಕಿತ್ತಳೆಯನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂತದ್ದು. ರುಚಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆಯನ್ನು ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಎರಡೂ ಕೈ ಸೇರಬೇಕಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಕಿತ್ತಳೆ ಕೊಡಗಿನ ಹೆಸರಿಗೆ ಮೆರುಗು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳಿದ್ದವು.

ಎರಡು ಬೆಳೆ

ಕಿತ್ತಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಹಣ್ಣಿನ ಹಂಗಾಮು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದ

KASB Library

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋಂಕು ಯಾಕೆ ಹೆಚ್ಚು?

ತೇವಾಂಶವುಳ್ಳ ವಾತಾವರಣ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇ. ಕೊಲಿ) ಮೂತ್ರನಾಳದ ಒಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಒದ್ದೆಯಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಳ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವುದು, ಸರಿಯಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಒಣಗದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒದ್ದೆಯಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಒಳ ಉಡುಪುಗಳು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಮತ್ತು ಯೀಸ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸ್ಥಳ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

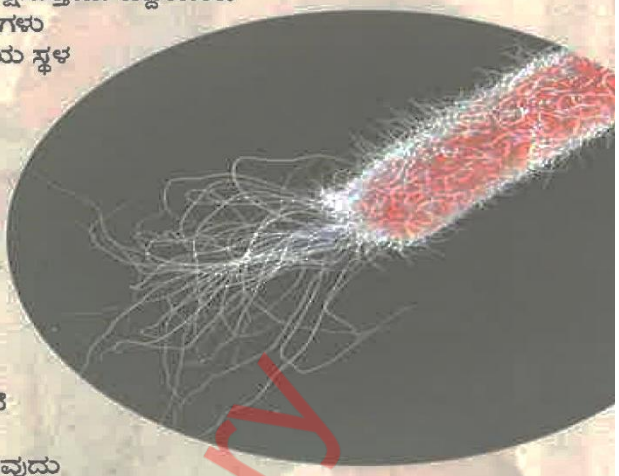

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಕೊಳಕು, ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಹರಿಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಊರಿನ ಕೊಳೆಯೆಲ್ಲ ಮಳೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊಳಕು ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತ ಮಳೆನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರನಾಳದ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು.

ತಂಪಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಆವರ್ತನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳು ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಸೇವಿಸುವುದು ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನು, ಬೇಡದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮೂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಹೊರಹಾಕುತ್ತದೆ. ನೀರನ್ನೇ ಕುಡಿಯದಿದ್ದರೆ ಆ ಕೊಳೆ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದು ಬ್ಯಾಕ್ಟಿರಿಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಜಾಗ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಬಳಕೆಯು ಸೋಂಕಿನ ಅಪಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

VISL Library

ಗಾಳಿಯಾಡುವ ಹತ್ತಿಯ ಒಳ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ. ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಪ್ರತಿದಿನ ಕನಿಷ್ಠ 2–3 ಲೀಟರ್ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಿರಿ.

ಸ್ನಾನದ ಬಳಿಕ ಜನನಾಂಗಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಒರೆಸಿ. ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಬಳಿಕ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಡುಸಾದ ಸಾಬೂನು ಅಥವಾ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬಳಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿ. ಸಂಭೋಗದ ನಂತರ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ. ಇದು ಮೂತ್ರನಾಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಿಮ್ಮ ಮೂತ್ರಕೋಶವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರ ಹಿಡಿದುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿ. ಮೂತ್ರದ ಸೋಂಕನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವುದು ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕೂಡ ಸೋಂಕಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಮಧುಮೇಹ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರನಾಳದ ಸೋಂಕು

ಭಾರತವು ಮಧುಮೇಹದ ವಿಶ್ವ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಮೂತ್ರನಾಳ ಸೋಂಕು ಮತ್ತು ಯುರೋಸೆಪ್ಸಿಸ್ (ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಸಾವಿನ ಹೊಸ್ತಿಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕಾಯಿಲೆ) ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಐಸಿಯುಗೆ ದಾಖಲಾಗುವ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 10–12ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಯುರೋಸೆಪ್ಸಿಸ್ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಧುಮೇಹವು 20 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 69ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯುರೋಸೆಪ್ಸಿಸ್‌ನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆ ಪ್ರಮಾಣ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಮೂತ್ರನಾಳಗಳಿಗೆ ಸ್ಟಂಟ್ ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಮೂತ್ರಪಿಂಡಗಳಿಂದ ಸತ್ತ ಅಂಗಾಂಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಂತಹ ನವೀನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಆರಂಭಿಕ ಮೂತ್ರಪಿಂಡದ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಮೂತ್ರಪಿಂಡದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಆರಂಭಿಕ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ವೈಫಲ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸೋಂಕಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಿರಿ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋಂಕು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿ.

ಮೂತ್ರನಾಳದ ಸೋಂಕಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಸ್ಟೇಟ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದಾಗಿ 50 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಈ ಸೋಂಕಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೊಸೊಕೊಮಿಯಲ್ (ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಅಮ್ಮವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹರಡುವ ಸೋಂಕುಗಳು) ಮೂತ್ರನಾಳದ ಸೋಂಕಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 20 ರಿಂದ 30ರಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತವೆ ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿಗಳು.

ತೇವ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದ ಸೋಂಕು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ. ಇ—ಕೊಲಿ ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟಿರಿಯಾದಿಂದ ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ಶೇಕಡ 50ರಿಂದ80ರಷ್ಟು ಸೋಂಕಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 25—30 ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರ/ಮೂತ್ರನಾಳದ ಸೋಂಕು ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (6 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 2ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಲ ಅಥವಾ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3 ಸಲ). ಪ್ರತಿಜೀವಕ (ಸೋಂಕುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಔಷಧ) ದುರುಪಯೋಗದಿಂದ ಇ—ಕೊಲಿ ಮತ್ತು ಕ್ಲೆಬ್ಸಿಯೆಲ್ಲಾ (Klebsiella) ದಂಥ ಬ್ಯಾಕ್ಟಿರಿಯಾಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು

ಮಹಿಳೆಯರ ದೇಹ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಜನನಾಂಗಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಗುದನಾಳದಿಂದ ಯೋನಿಯವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಚರ್ಮದಿಂದ ಮೂತ್ರನಾಳದವರೆಗೆ ಸೋಂಕಿನ ಹರಡುವಿಕೆ ತುಂಬಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಇ ಕೋಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಕೂಡ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ. ಪ್ರತಿಜೀವಕಗಳನ್ನು ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಜೀವಕಗಳ ಪ್ರತಿರೋಧ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉರಿ ಅಥವಾ ನೋವು
- ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜಿಸಲು ಪ್ರಚೋದನೆ
- ಮಂಜಾದ ಅಥವಾ ದುರ್ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮೂತ್ರ
- ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಭಾಗ ಅಥವಾ ಶ್ರೋಣಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋವು
- ಜ್ವರ
- ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ

ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮಾರ್ಗಗಳು

ಗುಪ್ತಾಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶುಷ್ಕವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಒದ್ದೆಯಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ.

UASB Library

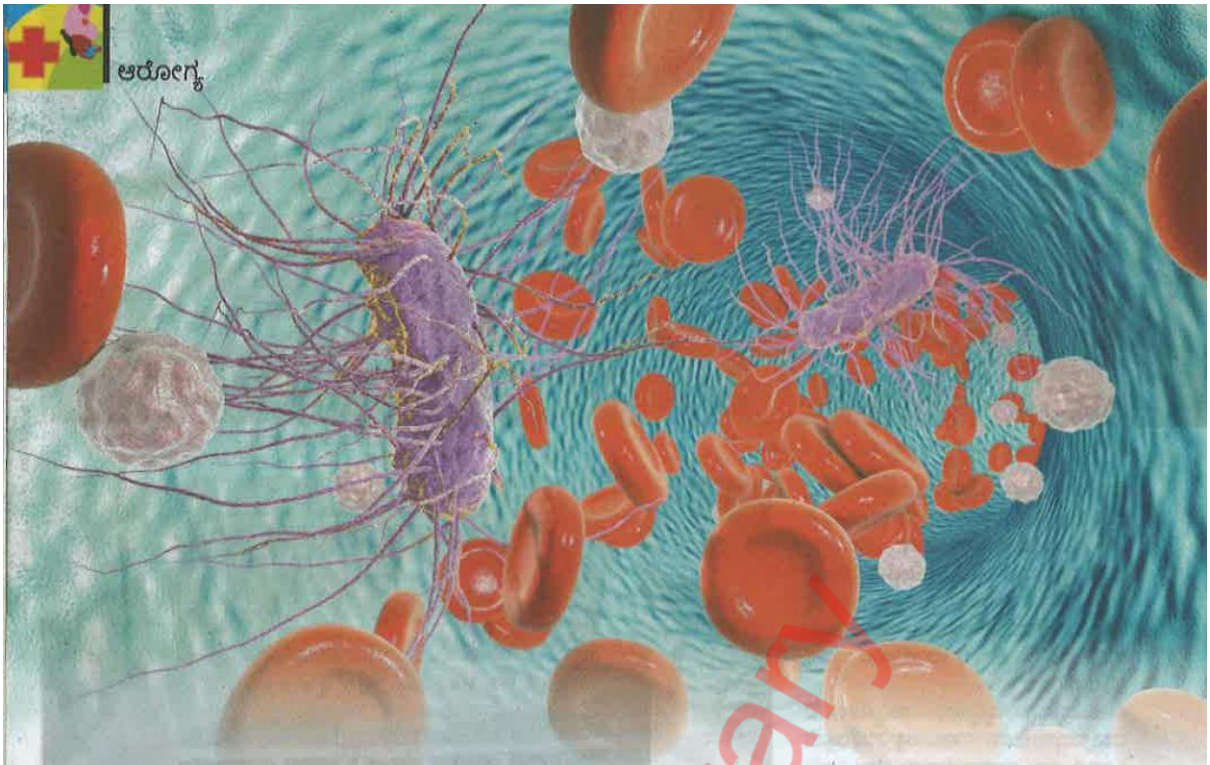

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರದ ಸೋಂಕು ಹೆಚ್ಚೇಕೆ?

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರ ಸಂಬಂಧಿ ಸೋಂಕುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸೋಂಕು ಜಾಸ್ತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು? ಯಾವೆಲ್ಲ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಲೇಖನ.

■ ಡಾ. ಟಿ. ಮನೋಹರ್

UASD Library
UNIVERSITY LIBRARY
BANGALORE
560 065
CAMPUS

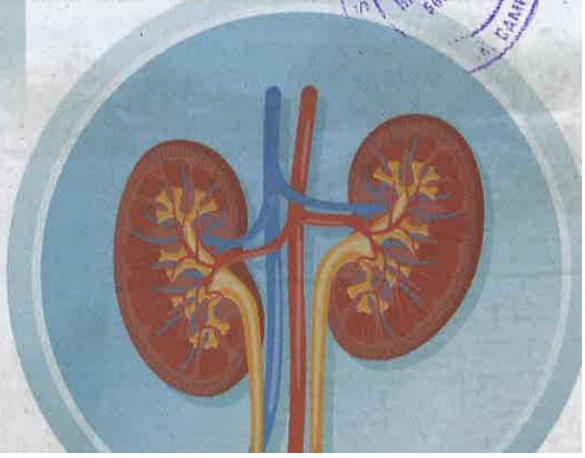

ಮೂತ್ರನಾಳದ ಸೋಂಕು ಅಥವಾ ಯೂರಿನರಿ ಇನ್‌ಫೆಕ್ಷನ್ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕಾಯಿಲೆ. ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾನೆ. ದೇಹ ರಚನೆಯ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಾಗಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಮಧುಮೇಹ ಇರುವವರಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 1 ಸಾವಿರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 150 ರಿಂದ 200 ಮಂದಿ ಈ ಸೋಂಕಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಶೇಕಡ 50 ರಿಂದ 60ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ

U.A.S. UNIVERSITY LIBRARY
BANGALORE
560 065
G.K.V.K. CAMPUS

ವಿಶೇಷ ಭಕ್ಷ್ಯ ಸಜ್ಜಪ್ಪ

ವೈದಿಕ ಅಥವಾ ತಿಥಿ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂಥ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ಷ್ಯದ ಹೆಸರು 'ಸಜ್ಜಪ್ಪ'. 'ಸಜ್ಜಕ' ಅಂದರೆ 'ರವೆ'. ರವೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಶಿರಾಕ್ಕೆ 'ಸಜ್ಜಿಗೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ರವೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಹೋಳಿಗೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಜ್ಜಕದಿಂದ, ಅಂದರೆ ರವೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಅಪ್ಪ ಈ 'ಸಜ್ಜಪ್ಪ'.

■ ಸೀತಾ ಎಸ್. ನಾರಾಯಣ

'ಸಜ್ಜಪ್ಪ' ಎಂಬ ಈ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲು ತಿಂದದ್ದು ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ನಂತರ, ನನ್ನ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ಅತ್ತೆ ಇದನ್ನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರಿಂದ ಸಜ್ಜಪ್ಪ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತೆ.

ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗೆ 'ಭಕ್ಷ್ಯಂ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಕ್ಷ್ಯದ ಹೆಸರು 'ಸಜ್ಜಪ್ಪ'. ವೈದಿಕ ಅಥವಾ ತಿಥಿ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂಥ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ಷ್ಯವಿದು. ಶುಭ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಕಟ್ಟಳೆಯಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕಣಕಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಿಶಿನ ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ರಿಯಾಯಿತಿಯೂ ಇದೆ.

ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ, ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಸಿಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಿಹಿಯೂ ಒಂದು. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರುಗಳ ಕೆಲವು ತಿಂಡಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಪ್ಪ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

'ಸಜ್ಜಪ್ಪ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಸಜ್ಜಕ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಸಜ್ಜಕ ಅಂದರೆ 'ರವೆ'. ರವೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಶಿರಾಕ್ಕೆ 'ಸಜ್ಜಿಗೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ರವೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಹೋಳಿಗೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಜ್ಜಕದಿಂದ, ಅಂದರೆ ರವೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಅಪ್ಪ 'ಸಜ್ಜಪ್ಪ' (ಸಜ್ಜಕ– ರವೆ, ಶಿರಾ, ಕೇಸರಿಬಾತು).

ಸಜ್ಜಪ್ಪ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಕಣಕಕ್ಕೆ: ಮೈದಾ ಒಂದು ಕಪ್, ಚಿರೋಟಿ ರವೆ ಅರ್ಧ ಕಪ್, ತುಪ್ಪ 2 ಟೀ ಚಮಚ, ಅರಿಶಿನ, ಉಪ್ಪು ಚಿಟಿಕೆ.
ಹೂರಣಕ್ಕೆ ಚಿರೋಟಿ ರವೆ, ಕಾಯಿತುರಿ, ಒಣಕೊಬ್ಬರಿ ತುರಿ ಮೂರೂ ಒಂದೊಂದು ಕಪ್. ಬೆಲ್ಲದ ಪುಡಿ ಮೂರು ಕಪ್. (ಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಏಲಕ್ಕಿ ಪುಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ)

ಸವಿ ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ರುಚಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಅಂಕಣ. ಆ ಸವಿಯ ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರೆ, ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗುಚ್ಛ.

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ: ಮೈದಾ, ಚಿರೋಟಿ ರವೆ, ತುಪ್ಪ, ಅರಿಶಿನ, ಉಪ್ಪು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆಸಿ ನಂತರ ನೀರು ಹಾಕಿ ಚಪಾತಿ ಹಿಟ್ಟಿಗಿಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಲಸಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಾದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ನೆನೆಯಲು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾದಿ ಲಟ್ಟಣಿಗೆಯಿಂದ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಡಿದು ಮೆತ್ತಗೆ ಹದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಕಣಕ ತಯಾರಾಯಿತು.

ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಣಲೆ ಇಟ್ಟು ರವೆ ಹಾಕಿ ಹುರಿದು, ನಂತರ ಕಾಯಿತುರಿ ಹಾಕಿ ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಕೊಬ್ಬರಿ ತುರಿ ಹಾಕಿ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಒಲೆ ಆರಿಸಿ, ಆರಲು ಬಿಡಿ. ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಕಪ್ ನೀರು ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಬೇಕು. ಎಳೆ ಪಾಕ ಬಂದಾಗ ಹುರಿದ ಮಿಶ್ರಣ ಹಾಕಿ, ಸೌಟು ಆರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೈಯಾಡಿಸಿದರೆ ಹೂರಣ ತಯಾರಾಯಿತು.

ಹೂರಣ ಆರಿದ ನಂತರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕಣಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟಿ, ಹೂರಣವಿಟ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ, ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆ ಮೇಲೆ ಪೂರಿಯಂತೆ ತಟ್ಟಿ, ಕಾದ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಹಾಕಿ, ಉರಿ ಸಣ್ಣ ಮಾಡಿ ಹೊಂಬಣ್ಣ ಬರುವಂತೆ ಬೇಯಿಸಿ. ಗರಿಗರಿಯಾದ ರುಚಿಕರ 'ಸಜ್ಜಪ್ಪ' ಎಲ್ಲರ ಇಷ್ಟದ ಭಕ್ಷ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೂ ಇಟ್ಟು ತಿನ್ನಬಹುದು. ■

UAS Library

ಕ್ಯಾಲಾಥಿಯಾ

ಸಸ್ಯಲೋಕದ ಕಲಾಕೃತಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರಿಸ್ಯಪತಜ್ಞ, ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾಗಿದ್ದೇ, ಕಪ್ಪೆ, ಹಾವುಗಳ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಕಾಡಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುವುದು ಅವರ ಅಭ್ಯಾಸ. ಅವರಿಗೆ ಸಸ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಬೆಳಗಿನ ತಿಂಡಿಯ ಸಮಯ, 'ನಾನೊಂದು ಹಾವು ಸಾಕಿದ್ದೇನೆ, ನೋಡುತ್ತೀರಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. 'ಹೇ, ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹಾವು ಸಾಕೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿದೆ ತೋರ್ಸಿ, ಯಾವ್ದು ನೋಡ್ವಾ'... ಅವರು ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣನ್ನೇ ಅರಳಿಸಿ ಕೇಳಿದ್ದರು. ತಿಂಡಿ ಆಗಿದ್ದೇ ಸೀದಾ ಪಾಲಿಹೌಸಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು 'ರಾಟಲ್ ಸ್ನೇಕ್ ಕ್ಯಾಲಾಥಿಯಾ' ಗಿಡದ ಮುಂದೆ ಅವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಂಗ ಆದೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೂ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲಿನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೋಡಿ 'ಹೇ, ಹೌದಲ್ಲಾ, ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಟಲ್ ಸ್ನೇಕ್‌ನ ಮೈನಂತೆಯೇ ಚಿಬ್ಬು ಚಿಬ್ಬು ಚಿತ್ತಾರಗಳಿವೆ' ಎಂದು ವಿಸ್ಮಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಹಿಂದೆಯೇ 'ನನಗೊಂದು ಗಿಡ ಮಾಡಿಕೊಡಿ' ಎಂದಿದ್ದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಂಟುಮಾಡಿತ್ತು.

ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕ ಮೂಲದ ಕ್ಯಾಲಾಥಿಯಾಗಳ ಚಂದವೇ ಅಂಥದ್ದು. ಇವುಗಳ ವಿವಿಧ ನಮೂನೆಯ ಎಲೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲದವರೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ.

ಯಾರೋ ಕಲಾವಿದರು ಕುಂಚದಿಂದ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದಂತೆ ಕಾಣುವ; ಬೆಳ್ಳಿ, ಗುಲಾಬಿ, ಬರ್ಗಂಡಿ, ಮೆಜೆಂಟಾ, ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಭೇದವೂ ಒಂದೊಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯೇ ಸೈ. ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಳೆಕಾಡುಗಳ ಮೂಲನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಈ ಸಸ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಒಳಾಂಗಣ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲೂ ಇವುಗಳದ್ದು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ. ಕ್ಯಾಲಾಥಿಯಾಗಳ

ಕಲಾವಿದರು ಕುಂಚದಿಂದ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದಂತೆ ಕಾಣುವ; ಬೆಳ್ಳಿ, ಗುಲಾಬಿ, ಬರ್ಗಂಡಿ, ಮೆಜೆಂಟಾ, ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 'ಕ್ಯಾಲಾಥಿಯಾ'ದ ಚೆಲುವೇ ಕಣ್ಸೆಳೆಯುವಂಥದ್ದು.

■ ಸೀಮಾ ಹೆಗಡೆ

ರೂಪುರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಬಹುತೇಕ ಕ್ಯಾಲಾಥಿಯಾಗಳ ಎಲೆಗಳ ಅಡಿಭಾಗ ಕಂದುನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಕಾರಣ 'ಬ್ಯಾಕ್ ಸ್ಕ್ಯಾಟರ್ ಹೈಪೋಥಿಸಿಸ್'. ದಟ್ಟಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಏತ್ತರೆತ್ತರವಾದ ಮರಗಳಿಂದ ನುಸುಳಿ ನೆಲಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಳಕು ತಲುಪುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕ್ಯಾಲಾಥಿಯಾದಂಥ ಸಸ್ಯಗಳು ಅಡಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಆಂಥೋಸಯಾನಿನ್' ಎಂಬ ಗಾಢಬಣ್ಣದ ಹರಿತ್ತನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ.

ನೆಲ ತಲುಪುವ ಸ್ವಲ್ಪೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಎಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಸಿರು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪತ್ರಹರಿತ್ತು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳದೇ ಉಳಿದ ಬೆಳಕು ಎಲೆಗಳ ಅಡಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಂಥೋಸಯಾನಿನ್ ಹರಿತ್ತು ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಬಿಡದೆ, ಎಲೆಯ ಒಳಗೇ ಮರಳಿ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಲೆಯ ಪತ್ರಹರಿತ್ತು ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು ಎರಡನೇ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಇದೊಂದು ಡಬಲ್ ಧಮಾಕ. 'ಬೆಗೋನಿಯಾ'ಗಳಲ್ಲೂ ಹೀಗೇ. ದಟ್ಟಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವ ಹಲವು ಗಿಡಗಳ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯಿದು. ನೆಲಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ಬೆಳಕು ತುಂಬಾ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದರೆ 'ಆಂಥೋಸಯಾನಿನ್' 'ಸನ್‌ಸ್ಕ್ರೀನ್'ನಂತೆ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ಯಾಲಾಥಿಯಾ ಗಿಡಗಳು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅಗಲವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ರಾತ್ರಿ ತಂಪಾದ ಹವೆ, ಇಬ್ಬನಿಯ ಅತಿ ತೇವಾಂಶದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮಡಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಗಿಡಗಳು ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವ ಕಾರಣ ಇವುಗಳಿಗೆ 'ಪ್ರೇಯರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್' ಎಂಬ ಅಡ್ಡಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸದಾ ತೇವವಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ, ನೇರ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ತಾಕದೆ ಇರಿಸಿ, ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನೀವೂ ಕ್ಯಾಲಥಿಯಾಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ■

USM Library

ಸಮುದ್ರ ಮಥನ

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿರೂಪಣೆ

'ಹಾವು ಹಿಡಿದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬರುವ ಹುಚ್ಚಾಟ ಬಿಡಿ' (ಬಿ. ಸದಾನಂದ ನಾಯ್ಕ್) ಲೇಖನ

ಚಿಂತನಾರ್ಹ. ಹೃದಯಾಘಾತ, ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯುವಿಗೆ ಒಳಗಾದರೆ ಜೀವ ರಕ್ಷಕ ಅವಧಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು 'ಗೋಲ್ಡನ್ ಪಿರಿಯಡ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಉರಗ ಕಡಿತಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಇಂದು ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಆಯ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮ.

—ಎಚ್. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ಈದು (ಕಾರ್ಕಳ)

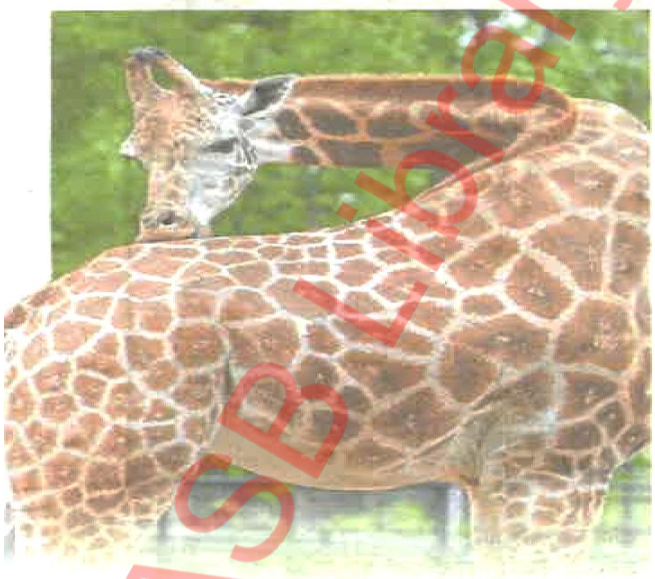

ಜಿರಾಫೆ ಸಂತಾನ

'ಜಿರಾಫೆ ಜಿಂದಗಿ' (ಉಮೇಶ ಭಟ್ಟ ಪಿ.ಎಚ್) ಲೇಖನ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಗುಣಲಕ್ಷಣದ ಜಿರಾಫೆಯ ಜೀವನಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

—ವಿಜಯಕುಮಾರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಲೇಖನ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿ ಮತ್ತು ಹಸು ವಿದೇಶದಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಮೃಗಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತೋರಿದ ಕಳಕಳಿ, ಪ್ರೀತಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

—ಟಿ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜ ರಾವ್

UASB Library

ಕಿತ್ತಳೆಗಿಂತ ಚಳಿಗಾಲದ ಕಿತ್ತಳೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಭತ್ತ, ಕಿತ್ತಳೆ ಎಲ್ಲವೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಭಾವ ತೀವ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಕಿತ್ತಳೆಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಮ ಇದು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕಾಯಿ ಬಿಡುವ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ತೋಟಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಇಡೀ ತೋಟವನ್ನು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಿತ್ತಳೆಯನ್ನು ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪದ ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘ ಖರೀದಿಸಿ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಜ್ಯೂಸ್ ತಯಾರಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದೆ. ಉಳಿದ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇರಳಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಿತ್ತಳೆ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ₹40 ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ₹50 ವರೆಗೆ ಬಿಕರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ದಶಕದ ಹಿಂದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟದ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮಾರು 1000 ಲಾರಿ ಕಿತ್ತಳೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 1999ರಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಳೆಗೆ ಗ್ರೇನಿಂಗ್ ಎಂಬ ಮಾರಕ ರೋಗ ತಗಲಿತ್ತು. ಕೇರಳದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದ ಈ ರೋಗ ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿತು.

ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಆದಾಯ ತಂದುಕೊಡುವ ಬೆಳೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದವರು ಕಡಿಮೆ. ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನೆರಳಿನ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಿತ್ತಳೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುತೇಕ ಕೃಷಿಕರು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆರೈಕೆ ಇಲ್ಲದ ಗಿಡ ಹಳದಿ ಎಲೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಕಿತ್ತಳೆ ಗಿಡ ಚಿಗುರೊಡೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಂತಳ್ಳಿ, ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ, ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತ ರೈತರು ಕಿತ್ತಳೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಲಾಭ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಡುವೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಬೀಜದ ಬದಲು ಕಸಿ ಮೂಲಕ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕಿತ್ತಳೆ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘ ಆರಂಭಿಸಿದ ಹಣ್ಣು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕವಾದ ಕೂರ್ಗ್ ಫ್ರೂಟ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ತೆಗೆದು ಶರಬತ್ತು ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಏಳು ಎಕರೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಘಟಕಕ್ಕೆ 1963ರ ನವೆಂಬರ್ 15ರಂದು ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಹಾಕಿದರು. ಕಾಫಿನಾಡಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಳೆಯೊಂದನ್ನೇ ನಂಬಿ ಆಘಾತ ಅನುಭವಿಸಿತು. ಘಟಕ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಎಂಟು ಟನ್ ಕಿತ್ತಳೆ ಖರೀದಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಜ್ಯೂಸ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಗುರಿಹೊಂದಿತ್ತು.

ಕಿತ್ತಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಅನನಾಸ್ ಜ್ಯೂಸ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಮುಂದಾದರೂ, ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಲಾಭವಾಗದೆ

ಜುಲೈ 30ರ ಸಂಚಿಕೆಯ 'ಚೆನ್ನುಡಿ' 'ಕಮಲಶಿಲೆ ಹಬ್ಬದ್ ಕಟ್ಟೆ ವಸ್ತಂತಕ್ಕೆ ಹ್ವಾಪ ಬನ್ನಿ!' ಕೇಳಿ, ಭಾರತಿ ಎ. ಕೊಪ್ಪ ಅವರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ...

ಪಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್ ಕೇಳಲು ಕ್ಯೂಆರ್ ಕೋಡ್ ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

1980ರಿಂದ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಬೀಗಹಾಕಲಾಯಿತು. 1993ರ ಜನವರಿ 17ರಂದು ಘಟಕ ಮತ್ತೆ ಪುನರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಈಗ ಮೈಕೊಡವಿ ನಿಂತಿದೆ. ಹಾಸನದ ಮಿಡಿಸೌತೆ, ಕೋಲಾರದ ಮಾವು, ಕೇರಳದ ಅನಾನಸು, ಟೊಮೆಟೊ, ನಿಂಬೆ, ಫ್ಯಾಷನ್ ಫ್ರೂಟ್ ಮತ್ತಿತರ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತಂದು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ಕ್ವೆಸ್‌ಗಳು, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಪಲ್ಪ್, ಜಾಮ್ ಮತ್ತು ಜೆಲ್ಲಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಿಡಿ ಜೋಳ, ಮಿಡಿ ಸೌತೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಕೊಡಗಿನಿಂದ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಟೊಮೆಟೊ ಸಾಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯೂರಿ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜ್ಯೂಸ್, ಜೆಲ್ಲಿ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗಳು ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಅವರು ಬೆಳೆದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ಸಂಘದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆಗೆ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ 23 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು 3000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಿತ್ತಳೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರು ಉತ್ತಮ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಸಸಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಿತ್ತಳೆ ಕೃಷಿಯ ಹಳೆಯ ವೈಭವನ್ನು ಮರಳಿತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕ ಶಶಿಧರ್ ಹೆಚ್.

UAS GKVK Library

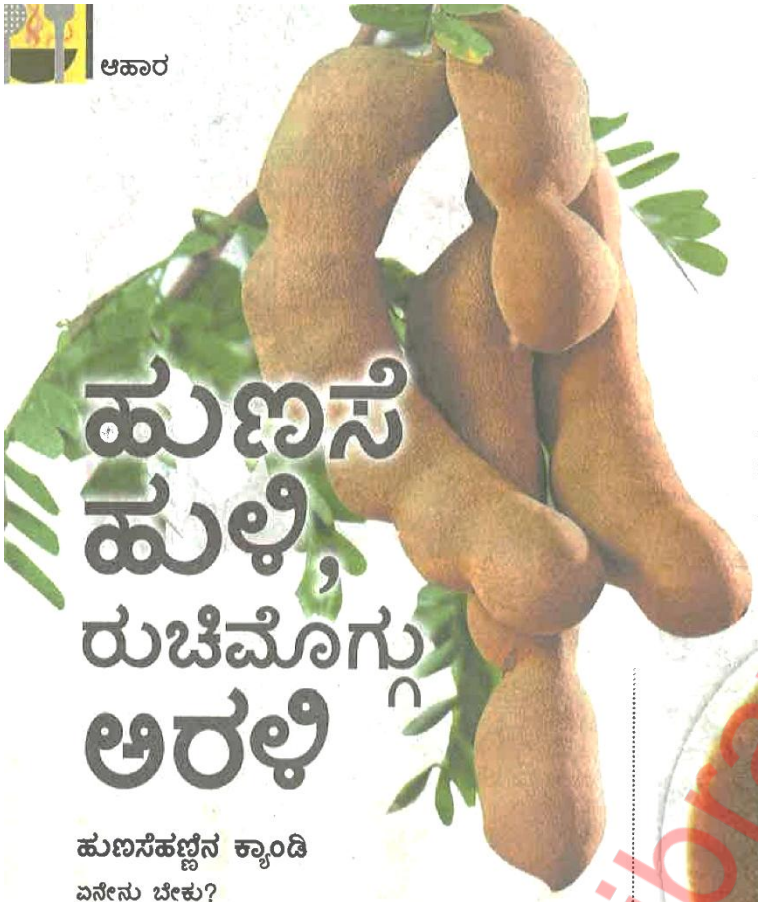

ಹುಣಸೆ ಹುಳಿ, ರುಚಿಮೊಗ್ಗು ಅರಳಿ

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವಿಟಮಿನ್ ಸಿ, ಫೈಬರ್ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಜೀರ್ಣಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾರು, ಸಾಂಬಾರಿಗೆ ಹುಳಿಯಂತೆ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ರುಚಿಯಾದ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬಹುದು. ನೀವೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಸರಳ ತಿನಿಸುಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

■ ವೇದಾವತಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್.

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ಕ್ಯಾಂಡಿ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

• 150 ಗ್ರಾಂ ಬೀಜ ತೆಗೆದ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು • 100 ಗ್ರಾಂ ಖರ್ಜೂರ • ಎರಡು ಲೋಟ ಬಿಸಿ ನೀರು • 150 ಗ್ರಾಂ ಬೆಲ್ಲ • ಒಂದು ಚಮಚ ಅಚ್ಚಖಾರದ ಪುಡಿ • ಒಂದು ಚಮಚ ಚಾಟ್ ಮಸಾಲೆ • ಅರ್ಧ ಚಮಚ ಜೀರಿಗೆ ಪುಡಿ • ಅರ್ಧ ಚಮಚ ಉಪ್ಪು • ಒಂದು ಚಮಚ ತುಪ್ಪ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಬೌಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಖರ್ಜೂರವನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಡಿ. ಬಳಿಕ ಮಿಕ್ಸಿ ಜಾರಿಗೆ ಹಾಕಿ ನುಣ್ಣಗೆ ಪೇಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸೋಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಾಣಲೆಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಪೇಸ್ಟ್, ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಧ್ಯಮ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಮಗುಚುತ್ತಾ ಬನ್ನಿ. ಮಿಶ್ರಣವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ ಅಚ್ಚಖಾರದಪುಡಿ, ಚಾಟ್ ಮಸಾಲೆ, ಜೀರಿಗೆಪುಡಿ, ಉಪ್ಪು, ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಗುಚಿ. ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಒಲೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಆರಲು ಬಿಡಿ. ನಂತರ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಉಂಡೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಚಾಕುಲೇಟ್‌ನಂತೆ ಸುತ್ತಿಡಿ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ರೆಸಿಪಿ ಇದಾಗಿದೆ.

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ಸಾರು

ಏನೇನು ಬೇಕು?

• 2 ರಿಂದ 3 ಚಮಚ ಹುಣಸೆ ಪೇಸ್ಟ್ • ಬೆಲ್ಲ ಅರ್ಧ ಲೋಟ • ಈರುಳ್ಳಿ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ • ಕರಿಬೇವು ಸ್ವಲ್ಪ • ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು ಸ್ವಲ್ಪ • ಸಾಸಿವೆ ಒಂದು ಚಮಚ • ಜೀರಿಗೆ ಒಂದು ಚಮಚ • ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ 5 ರಿಂದ 6 • ಒಣಮೆಣಸು ಎರಡು • ಉಪ್ಪು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು • ಎಣ್ಣೆ ಆಥವಾ ತುಪ್ಪ ಒಂದು ಚಮಚ • ನೀರು ಆರು ಲೋಟ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ಪೇಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಾಣಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಸಿವೆ, ಜೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸಾಸಿವೆ ಸಿಡಿದ ಬಳಿಕ ಒಣಮೆಣಸನ್ನು ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಹಾಕಿ. ಕರಿಬೇವು, ಈರುಳ್ಳಿ ಸೇರಿಸಿ. ಈರುಳ್ಳಿ ಮೆತ್ತಗಾದ ನಂತರ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಹುಣಸೆ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಜೊತೆಗೆ ಬೆಲ್ಲ, ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ. ಕುದಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಿ. ಅಜೀರ್ಣ, ಪಿತ್ತಕ್ಕೆ ಈ ಸಾರು ಒಳ್ಳೆಯದು.

KASP Library

ಮನೆಯ ಬಾಲ್ಕನಿಯಲ್ಲಿ 'ಗುಪ್ಪಟೆ'

ಊರಿನಿಂದ ಶಂಖಿಪುಷ್ಪದ ಹೂವಿನ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೆ. ಆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಂದು ನಮ್ಮ ಬರೋಡಾದ ಮನೆಯ ಬಾಲ್ಕನಿಯ ಹೂವಿನ ಗಿಡದ ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದವು. ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಗಿಡವೊಂದು ಬೆಳೆಯಿತು.

'ಆ ಗಿಡವು ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ, ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ' ಎಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ. ಬಳಿಕ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಅದು 'ಗುಪ್ಪಟೆ' ಗಿಡವೆಂದು. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆತೋಟದ ಬದಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಗಿಡಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ 'ಅಜ್ಜೆ ಬುಡ್ಡ' ಅಥವಾ 'ಬೊಂಡೊಲು' ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದು

ನಿಮ್ಮ ಪುಟ

ಸುವರ್ಣ ಗಡ್ಡೆಯ ಪುಷ್ಪ

ಬೇಸಿಗೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಕಾಣಿಸುವ ಸುವರ್ಣ ಗಡ್ಡೆಯ ಹೂವು, ಈ ಬಾರಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ನೋಡಿರುವ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅದರ ಹೂವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸುವರ್ಣ ಗಡ್ಡೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಲೆನಾಡು, ಅರೆಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈತೋಟಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗಡ್ಡೆ ಬಲಿತು ತನ್ನ ಅಗಲವಾದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಕಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಕೇಳದ, ರೋಗ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗದ ಈ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಪಲ್ಯ, ಸಾರು, ಚಟ್ನಿ, ಪಾಯಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಡ್ಡೆಯೂ ಬಹುದಿನ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಡು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಪುಟಿದೇಳುವ ಸುವರ್ಣ ಗಡ್ಡೆ ಗಿಡದ ಹೂವಿನ ಗಾತ್ರವು ದೊಡ್ಡದು. ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳು ಮೂಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಗಳೊಂದಿಗೆ ಎಲೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಹೂವುಗಳು ಸುವಾಸನೆ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ದುರ್ಗಂಧ ನಾರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ವಾಸನೆಗೆ ನೊಣಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. 'ಎಲಿಫೆಂಟ್ ಯಾಮ್' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಸುವರ್ಣ ಗಡ್ಡೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಒಳ ಭಾಗವು ಹಿತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ದಳಗಳು ಕಡು ಕಂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ತಳದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣವು ಲೇಪಿತವಾದಂತಿರುತ್ತದೆ

—ವಿಜಯ್ ಅಂಗಡಿ, ಹಾಸನ

UASB Library

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು ಖರ್ಜೂರದ ಚಟ್ನಿ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

• ಬೀಜ ತೆಗೆದ ಖರ್ಜೂರ ಒಂದು ಲೋಟ • ಬೀಜ ತೆಗೆದ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣು ಒಂದು ಲೋಟ • ನೀರು ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ • ಬೆಲ್ಲ ಒಂದು ಲೋಟ • ಸೊಂಪು ಪುಡಿ ಒಂದು ಚಮಚ • ಎರಡು ಚಮಚ ಧನಿಯಾ ಪುಡಿ • ಒಂದು ಚಮಚ ಜೀರಿಗೆ • ಎರಡು ಚಮಚ ಆಚ್ಚಖಾರದ ಪುಡಿ • ಒಂದು ಚಮಚ ಶುಂಠಿ ಪುಡಿ • ಉಪ್ಪು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು, ಖರ್ಜೂರ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಬೇಯಿಸಿ. ಬೆಂದ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೊಂಪು ಪುಡಿ, ಧನಿಯಾ ಪುಡಿ, ಜೀರಿಗೆ ಪುಡಿ, ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಆಚ್ಚಖಾರದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಎಲ್ಲಾ ಮಸಾಲ ಮಿಶ್ರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಂದ ನಂತರ ಒಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಿ. ಆರಿದ ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಮಿಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನುಣ್ಣಗೆ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ರುಬ್ಬಿಕೊಂಡ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಜರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸೋಸಿಕೊಂಡು ಬಾಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಿಡಿ. ಈ ಚಟ್ನಿ ಚಪಾತಿ, ಪರೋಟ, ಸಮೋಸಗಳಿಗೆ ನಂಚಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನಲು ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ಮೊಯಿಟೊ ಮಾಕ್ಟೇಲ್

ಏನೇನು ಬೇಕು?

• ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ಪೇಸ್ಟ್ ಒಂದು ಚಮಚ • ಕಾಲು ಲೋಟ ಬೆಲ್ಲ • ಚಿಟಿಕೆ ಉಪ್ಪು • ಮುಕ್ಕಾಲು ಚಮಚ ಆಚ್ಚಖಾರದಪುಡಿ • ಕಾಲು ಚಮಚ ಏಲಕ್ಕಿಪುಡಿ • ಚಿಟಿಕೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಸಾಲ್ಟ್ • ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಹೊಳುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ • ಪುದೀನ ಸೊಪ್ಪು ಸ್ವಲ್ಪ • ಐಸ್ ಕ್ಯೂಬ್ ಸ್ವಲ್ಪ • ಸೋಡಾ ಅರ್ಧ ಲೋಟ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಬಾಣಲೆಗೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಂದು ಚಮಚ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಳಿಕ ಹುಣಸೆ ಪೇಸ್ಟ್ ಸೇರಿಸಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ. ಚಿಟಿಕೆ ಉಪ್ಪು, ಆಚ್ಚಖಾರದ ಪುಡಿ, ಏಲಕ್ಕಿಪುಡಿ ಸೇರಿಸಿ ಗಟ್ಟಿ ಪೇಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಗ್ಲಾಸಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ 2 ರಿಂದ 3 ನಿಂಬೆ ಹೋಳುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಜೊತೆಗೆ ಪುದೀನ ಸೊಪ್ಪು, ಬ್ಲಾಕ್ ಸಾಲ್ಟ್ ಸೇರಿಸಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಕುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪುಡಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಬಳಿಕ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ಪೇಸ್ಟ್, ಕಾಲು ಲೋಟ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ. ಬಳಿಕ ಸೋಡಾ, ಐಸ್ ಕ್ಯೂಬ್ ಸೇರಿಸಿ ಸವಿಯಿರಿ.

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣಿನ ಗೊಜ್ಜು

ಏನೇನು ಬೇಕು?

• ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು ನಿಂಬೆ ಗಾತ್ರದಷ್ಟು • ಜೀರಿಗೆ ಒಂದು ಚಮಚ • ಸಾಸಿವೆ ಒಂದು ಚಮಚ • ಅರಶಿನ ಕಾಲು ಚಮಚ • ಕರಿಬೇವು ಸ್ವಲ್ಪ • ಉಪ್ಪು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು • ಬೆಲ್ಲ ನಿಂಬೆ ಗಾತ್ರದಷ್ಟು • ಒಣಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ನಾಲ್ಕು • ಎಣ್ಣೆ ಎರಡು ಚಮಚ • ಇಂಗು ಚಿಟಿಕೆ • ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು ಸ್ವಲ್ಪ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಹುಣಸೆಹಣ್ಣನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ನೆನೆಸಿಡಿ. ನಂತರ ಕಿವುಚಿ ರಸ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಈ ರಸಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಬಾಣಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ. ಸಾಸಿವೆ, ಜೀರಿಗೆ, ಒಣಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಕರಿಬೇವು ಹಾಕಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಹುಣಸೆ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲದ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಬಳಿಕ ನೀರು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸೆರಿಸಿ ಕುದಿಸಿ. ಕುದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಿ.

ನೀವೂ ಬರೆಯಿರಿ

ನೀವು ಕಾಲ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಿನಿಸುಗಳು, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಂದು ನಿಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಮಾಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಖಾದ್ಯಗಳು, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಾಗಿ ನೀವೇ ಕಂಡುಕೊಂಡ, ಕಲಿತುಕೊಂಡ ವೆಜ್/ನಾನ್‌ವೆಜ್ ಹೊಸ ರೆಸಿಪಿಗಳನ್ನು ನೀವೂ ಆಹಾರ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಲೇಖನದ ಮಾದರಿ, ಎಷ್ಟು ರೆಸಿಪಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಆಹಾರ ಪುಟವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಲೇಖನವನ್ನು editorsu@sudha.co.in ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಇಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ. ಅಂದಹಾಗೆ ಲೇಖನದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಯ ಫೋಟೊ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ರ ಕಳುಹಿಸಲು ಮರೆಯದಿರಿ.

USB LIBRARY

ಟುಲಿಪ್ ಗಾರ್ಡನ್
ಬಣ್ಣಗಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ...

ಸ್ವರ್ಗದ ಪ್ರತಿರೂಪದಂತೆ ಕಾಣುವ ನೆದರ್‌ಲೆಂಡ್‌ನ 'ಕ್ಯುಕೆನ್‌ಹಾಫ್' ಟುಲಿಪ್ ತೋಟದ ಚೆಲುವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹೂಗಳ ಬಣ್ಣದೋಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮನವನ್ನೂ ತಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

■ ಅವಿನಾಶ್

ಯುರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರೇಮಿಯ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಕನಸಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೆದರ್‌ಲೆಂಡ್ಸ್‌ನ ಟುಲಿಪ್ ತೋಟಗಳು ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಇದೇ ವರ್ಷದ ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಟುಲಿಪ್ ಗಾರ್ಡನ್ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಬಹುದಿನಗಳ ಕನಸು ನನಸಾಯಿತು. 'ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಹೂವಿನ ಉದ್ಯಾನವನ' ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ನೆದರ್‌ಲೆಂಡ್ಸ್‌ನ 'ಕ್ಯುಕೆನ್‌ಹಾಫ್' ಟುಲಿಪ್ ಗಾರ್ಡನ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಆದ ಅನುಭವ ರೋಮಾಂಚನಕಾರಿ.

ರಾಜಧಾನಿ ಆಮ್‌ಸ್ಟರ್‌ಡ್ಯಾಮ್‌ನಿಂದ ಕ್ಯುಕೆನ್‌ಹಾಫ್ ಇರುವ ಲಿಸ್ಸೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಹೊಲಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದವು. ಕ್ಯುಕೆನ್‌ಹಾಫ್ ಗಾರ್ಡನ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರ ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮಧುರವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಡಚ್ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳ ಸುವಾಸನೆ ಪ್ರವಾಸದ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿತು. ಒಳಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿದ್ದೇನೋ ಅಥವಾ ಬಣ್ಣಗಳ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಜಾರಿದ್ದೇನೋ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಮೂಡಿತು!

> **ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಹೂವಿನ ತೋಟ**
>
> ಸುಮಾರು 79 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಟುಲಿಪ್ ಗಾರ್ಡನ್ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, 'ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಹೂವಿನ ತೋಟ' ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸುಮಾರು 79 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಈ ಬೃಹತ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ, ಗುಲಾಬಿ, ನೇರಳೆ, ಬಿಳಿ ಹಾಗೂ ಅಪರೂಪದ ಕಡು ಕಪ್ಪು

USSB Library

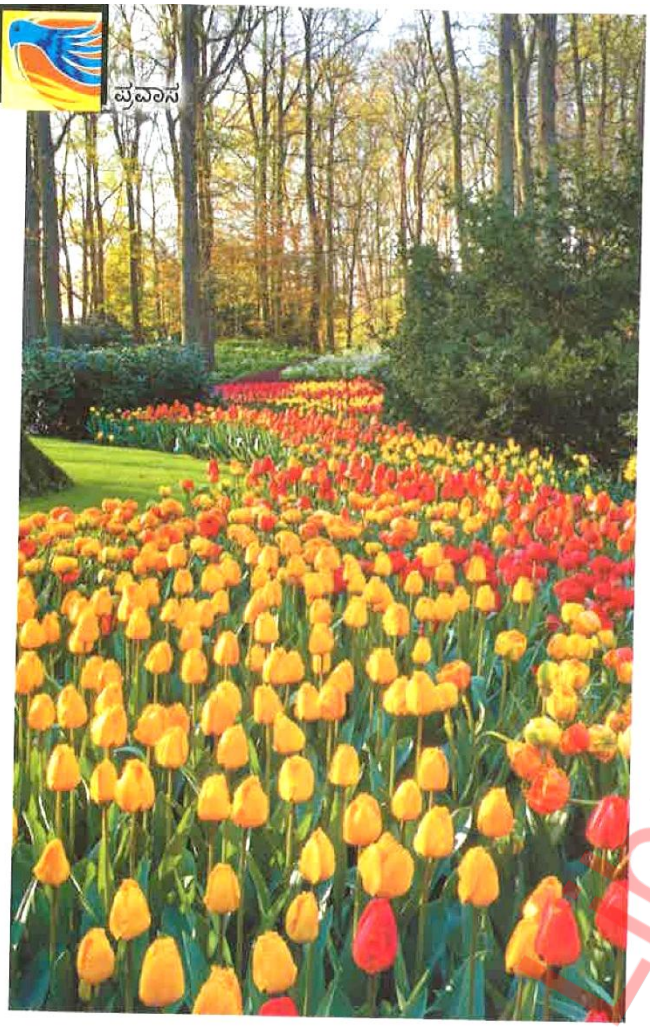

ಇತಿಹಾಸದ ನೋಟ

15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಹಸಿರುಮನೆ ಮತ್ತು ಅಡುಗೆಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಜಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ 'ಕ್ಯುಕೆನ್‌ಹಾಫ್' (ಅಡುಗೆಮನೆಯ ತೋಟ) ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಮುಂದೆ 1949ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೂವಿನ ರಫ್ತುದಾರರು ತಮ್ಮ ಹೂವುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಉದ್ಯಾನವನವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರು.

ಬಣ್ಣದ ಟುಲಿಪ್ ಹೂವುಗಳು ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಹೊದಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸುಂದರ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಬರೋಬ್ಬರಿ 70 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮಾಲಿಗಳೇ ನಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! ಅದರಲ್ಲಿ 800ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವೈವಿಧ್ಯದ ಟುಲಿಪ್ಸ್ ತಳಿಗಳಿವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಸದಳವಾಯಿತು.

ಟುಲಿಪ್ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ...

ಉದ್ಯಾನವನದ ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನೆದರ್ಲೆಂಡ್ಸ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹೆಗ್ಗುರುತಾದ ಬೃಹತ್ ಗಾಳಿ ಗಿರಣಿ ಇದೆ. ಅದರ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯ ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ಷಣ. ಕ್ಯುಕೆನ್‌ಹಾಫ್ ತೋಟದ ಆಚೆಗೂ ಮೈಲುಗಟ್ಟಲೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಟುಲಿಪ್ ಹೂವಿನ ಗದ್ದೆಗಳು (Tulip Fields) ಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟಿಗಳಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು, ಉದ್ಯಾನವನದ ಒಳಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಈಜುತ್ತಿದ್ದ ಹಂಸಗಳು ಮತ್ತು ಹೂವಿನಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾದ ಬೋಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಸಮಯ ಕಳೆದದ್ದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 8 ವಾರಗಳು ಮಾತ್ರ (ಮಾರ್ಚ್ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಮೇ ಮಧ್ಯದವರೆಗೆ) ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಈ ನಿಸರ್ಗದ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಟುಲಿಪ್ಸ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹಯಾಸಿಂತ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡ್ಯಾಫೊಡಿಲ್ಸ್ ಹೂವುಗಳ ಸುಗಂಧ ಇಡೀ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಸಂಜೆ ತೋಟದಿಂದ ಹೊರಬರುವಾಗ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಈ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಕಲಾಕೃತಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಕ್ಯುಕೆನ್‌ಹಾಫ್ ಕೇವಲ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣವಲ್ಲ, ಅದು ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಣಿಸುವ ಬಣ್ಣಗಳ ಸ್ವರ್ಗ!

ನೆದರ್‌ಲೆಂಡ್ಸ್‌ನ ಟುಲಿಪ್ ಗಾರ್ಡನ್ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಲ್ಲ. ಇದು ಮಾನವನ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಂಗಮಿಸಿದ ಅದ್ಭುತ ಕಲಾಕೃತಿ.

ಟುಲಿಪ್ಸ್ ವೈವಿಧ್ಯ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 70 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬರೋಬ್ಬರಿ 800ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ತಳಿಯ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಟುಲಿಪ್ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಟುಲಿಪ್ಸ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹಯಾಸಿಂತ್ಸ್, ಡ್ಯಾಫೊಡಿಲ್ಸ್, ಮತ್ತು ಆರ್ಕಿಡ್ ಹೂವುಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಆಂದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ.

KSB Library

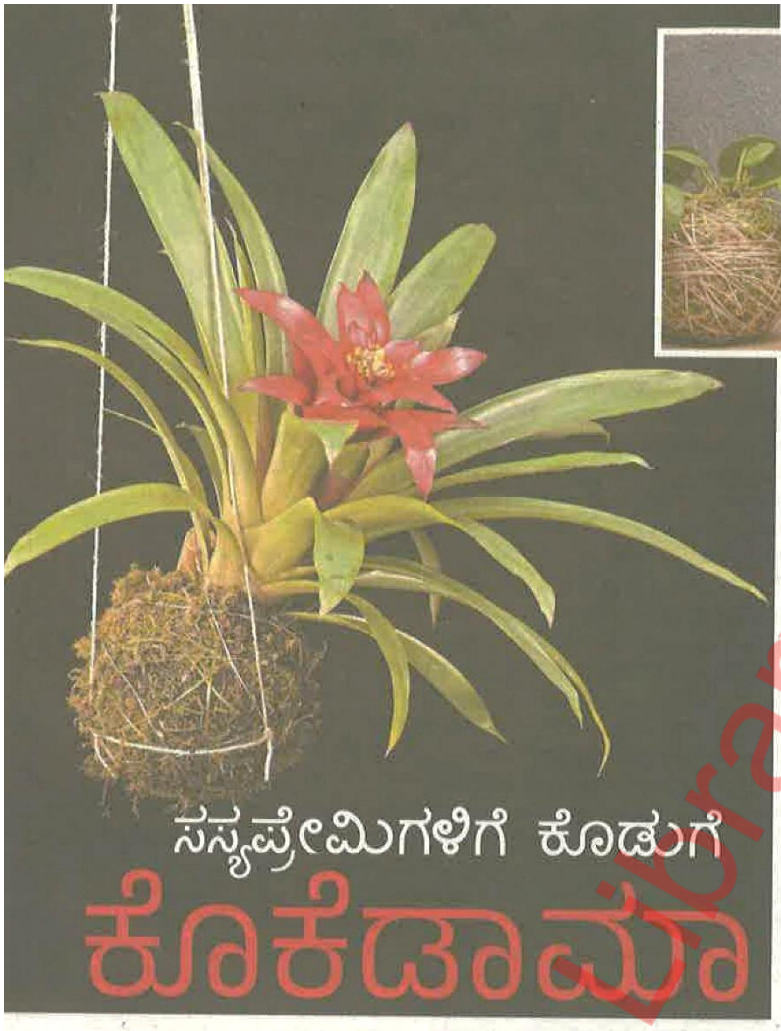

ಸಸ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ
ಕೊಕೆಡಾಮಾ

■ ಮುರಲೀಧರ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಗಿಡಮರಗಳ ಹಸಿರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಬಲ್ಲದು. ಇದೇ ಕಾರಣ, ಗಾರ್ಡನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದವರು ಟೆರೇಸಿನ ಮೇಲೆ ಹೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು 'ಟೆರೇಸ್ ಗಾರ್ಡನ್' ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು 'ಬೋನ್ಸಾಯ್' ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಂತ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಫ್ಲಾಟ್ ಅಥವಾ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರಿಗೆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಜಾಗದ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು ಮನೆಯ ಒಳಾಂಗಣದಲ್ಲಿಯೇ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಒಳಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಬಯಸುವವರಿಗೆ 'ಕೊಕೆಡಾಮಾ' ವಿಧಾನ ಸರಳ ಸುಲಭವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಬಾಲ್ಕನಿ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಒಳಾಂಗಣದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮನೆಯ ಬೆಡ್‌ರೂಂನಲ್ಲಿ, ಪೋರ್ಟಿಕೋ, ಸ್ಟಡಿ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

'ಕೊಕೆಡಾಮಾ' ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜಪಾನಿ ಪದ. ಈ ಪದ ಕೊಕೆ ಮತ್ತು ಡಾಮಾ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಕೊಕೆ ಎಂದರೆ ನಾರು ಮತ್ತು ಡಾಮಾ ಎಂದರೆ ಚೆಂಡು ಎಂದರ್ಥ. ತೆಂಗಿನ ನಾರು ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನ ಹೊಟ್ಟು (ಕೊಕೊಪಿಟ್) ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಈ ವಿಧಾನ ಈಗೀಗ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ.

ಕೊಕೆಡಾಮಾ ಚೆಂಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಒದ್ದೆ ಮಣ್ಣು, ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನ ಹೊಟ್ಟು ಈ ಮೂರು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬೇಕು. ಇವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಒಂದು ಚೆಂಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಚೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಸಿ ನೆಟ್ಟು ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಹಲವು ಸುತ್ತು ತೆಂಗಿನ ನಾರು ಅಥವಾ ಸೆಣಬಿನ ನಾರನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಒಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ಹೊರ ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಂತಿ ಅಥವಾ ದಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೇತು ಹಾಕಬಹುದು, ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ, ಟ್ರೇನಲ್ಲಿಯೂ ಇಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಚೆಂಡನ್ನೇ 'ಕೊಕೆಡಾಮಾ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ನಾಲ್ಕೈದು ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ನೇತು ಹಾಕಿದರೆ ನೋಡಲು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಸುತ್ತಲೂ ತೆಂಗಿನ ನಾರನ್ನು ಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಚೆಂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣು ಹರಿದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣಿನ ಜೊತೆಗೆ ಬೆರೆಸಿದ ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನ ಹೊಟ್ಟು ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಹಿಡಿದಿಡುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನೇ ಕೊಕೆಡಾಮಾ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನಿಪ್ಲಾಂಟ್, ಸ್ನೇಕ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ಸ್ಪೈಡರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಫರ್ನ್‌ಗಳು ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ. ಕೊಕೆಡಾಮಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ನೀರು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ನೀರು ಆವಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ. ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ಕೊಳೆತುಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ನಿಗಾ ವಹಿಸಿದರೆ ಈ ಸಸ್ಯಗಳು ತುಂಬಾ ದಿನ ಬಾಳಬಲ್ಲವು.

ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಮತ್ತು ಕೊಕೆಡಾಮಾ ಎರಡೂ ವಿಧಾನಗಳು ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುವ ಜಪಾನಿನ ಪದ್ಧತಿಗಳೇ ಆದರೂ ಎರಡಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಾ ಅಂತರವಿದೆ. ಬೋನ್ಸಾಯ್ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವು ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಾಟಿನಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಕೆಡಾಮಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಈ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಯಾವಾಗಲೂ ಒದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಕೊಕೆಡಾಮಾ ಚೆಂಡಿಗೆ ಆಗಾಗ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕೊಕೆಡಾಮಾ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ. ಈ ಸಸ್ಯಗಳು ಮನೆಯ ಒಳಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ತಂಪಾಗಿಡಲು ಕೂಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ■

Sudha Library

ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಬೇಳೆ ಕಾಳು, ಅಕ್ಕಡಿ ಬೆಳೆಗಳೇ ಬೆಳೆಯದಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾವೇರಿ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಪೈರುಗಳು ನಳನಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಣಭೂಮಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ (ಕೂರಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ) ಬೆಳೆದಿರುವ ಈ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ದೇಸಿ ತಳಿಗಳು ಸ್ಥಾನಪಡೆದಿವೆ.

■ ಗಾಣದಾಳು ಶ್ರೀಕಂಠ

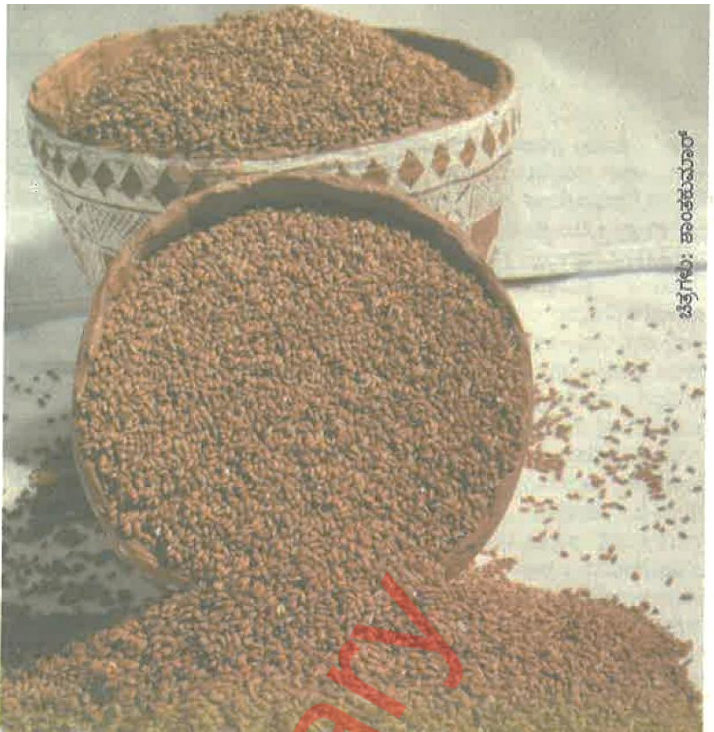

ಚಿತ್ರಗಳು: ಕಾಂಚನಮೂರ್

ಮಳೆಯಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ದೇಸಿ ಭತ್ತದ ರಕ್ಷಣೆ

JANASHRUTHI Library

ಈ ಬಾರಿ ಮುಂಗಾರು ಕೈಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಆಶ್ರಿತ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಕರು ಗದ್ದೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೈರು ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕುಂದುಗೋಳ ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಗ್ಗಾವಿ ಭಾಗದ ಹತ್ತಾರು ಗ್ರಾಮಗಳ ನೂರಾರು ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಲು ಭತ್ತದ ಪೈರುಗಳು ಹಸಿರಿನಿಂದ ನಳನಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ರೈತರು ಎಡೆ ಕುಂಟೆ ಹೊಡೆದು ಕಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಹದ ಮಳೆಯಾದರೆ ಪೈರುಗಳು ಕಾಳು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. 18 ರಿಂದ 19 ಚೀಲ (ಅಂದಾಜು 15 ಕ್ವಿಂಟಲ್) ಇಳುವರಿ ಗ್ಯಾರಂಟಿ' ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಇವು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಒಣಭೂಮಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಹಳ್ಳಿಗಳು. ಮಲೆನಾಡ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿರುವ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲಘಟಗಿ, ಅಳ್ನಾವರ, ಕುಂದಗೋಳ ಹಾಗೂ ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಗ್ಗಾವಿ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ಮುಂಡಗೋಡು ಗಡಿ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒಣಭೂಮಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ (Dry sowing) ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೂರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ 'ಕೂರಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಪದ್ಧತಿ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕುಂದಗೋಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತೀರ್ಥ, ಮಳಲಿ, ಕುಂಕೂರು, ಹನುಮನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಿಮ್ಮಾಪುರ, ನೀರಲಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕಬೆಂಡಿಗೇರಿ, ಹಿರೇಬೆಂಡಿಗೇರಿ, ಅಡಿವಿ ಸೋಮಾಪುರ, ಮಡ್ಲಿ, ಕಡಹಳ್ಳಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ

ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೇ ಜೂನ್ ನಡುವೆ ನೆಲದ ತೇವ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಭೂಮಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ, ಒಣಭೂಮಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ಮಳೆ ಬೀಳಲಿ ಬೀಳದೇ ಇರಲಿ, ಮೇ ತಿಂಗಳಾಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ನೆಲದ ತೇವಕ್ಕೆ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪೈರುಗಳು ನಳನಳಿಸುತ್ತಿವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ 'ಸಹಜ ಸಮೃದ್ಧ'

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಂತಕುಮಾರ್. ಇವರು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇಸಿ ಭತ್ತದ ತಳಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ದೇಸಿ ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳ ನಾಟಿ

ಬಹುಪಾಲು ರೈತರು ಮಾರನವಮಿ ದೊಡ್ಡಿಗ, ಗಿಣಿಸಾಲಿ, ಅಂತರಸಾಲಿ, ಉದರಸಾಲಿ, ಸೋಮಸಾಲಿ, ಭೂ ಸಾಲಿ, ಗಿಡ್ಡ ದೊಡ್ಡಿಗದಂತಹ ದೇಸಿ ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳನ್ನೇ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಐದು ತಿಂಗಳ ಬೆಳೆಗಳು. ಮೇ–ಜೂನ್ ನಡುವೆ ಬಿತ್ತಿದರೆ ದೀಪಾವಳಿ ವೇಳೆಗೆ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ.

'ನಾಟಿ ತಳಿಗಳು ಒಣಭೂಮಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕು. ರೋಗ ರುಜಿನ ಕಡಿಮೆ. ಕಳೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಷ್ಟೆ. ಈ ಬಾರಿಯೂ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ ನೋಡ್ರಿ.. ಅದಕ್ಕೇ ಮಾರ್ನಮಿ ದೊಡ್ಡಿಗ ತಳಿನೇ ಬಿತ್ತೀದೀನಿ. ಕೂರಿಗೆನಾಗೆ ಬಿತ್ತೋದ್ರಿಂದ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸೋ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ರೀ..' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ತಿಮ್ಮಾಪುರದ ಕೃಷಿಕ ಪಾಂಡು ಪವಾರ. ಇವರು ಈ ವರ್ಷ ಐದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲ ರೈತರು ನಾಟಿ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದು,ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವರು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಜತೆಗೆ ಜೀವಾಮೃತ, ಗೋಕೃಪಾಮೃತ, ಘನಜೀವಾಮೃತದಂತಹ ಜೈವಿಕ ಒಳಸುರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜತೆಗೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕೆರೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಆದರೆ, ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಕಳೆನಾಶಕ, ಕೀಟನಾಶಕದಂತಹ ಒಳಸುರಿ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ರೈತರು.

ದಪ್ಪ ಅಕ್ಕಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು

ನಾಟಿ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರನವಮಿ ದೊಡ್ಡಿಗ ಗಿಡ್ಡ ತಳಿ. ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಿ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ. ದಪ್ಪ ಅಕ್ಕಿ. 'ಅಂತರಸಾಲಿ, ಉದರಸಾಲಿ, ಗಿಣಿಸಾಲಿ ತಳಿಗಳು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಕಿ ದಪ್ಪ, ಬೆಳ್ಳಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾರನವಮಿ ದೊಡ್ಡಿಗದ ಅಕ್ಕಿಯ ಕಜ್ಜಾಯ, ಪಾಯಸ ಬಲುರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ವರ ಬಂದವರಿಗೆ ಈ ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ – ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ ಶಾಂತಕುಮಾರ್.

ನಾಟಿ ತಳಿಗಳು ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 14 ರಿಂದ 15 ಕ್ವಿಂಟಲ್‌ವರೆಗೆ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಬೆಳೆದವರು ಮನೆ ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕ್ವಿಂಟಲ್‌ಗೆ ₹3 ಸಾವಿರದವರೆಗೂ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಕೇರಳ, ಮಂಗಳೂರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡಿಗದಂತಹ ಕೆಂಪಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕುಚ್ಚಲಕ್ಕಿ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಥಳೀಯರ ಮಾತು.

'ಸಮುದಾಯ ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿ' ಪ್ರಯತ್ನ

ಧಾರವಾಡ, ಹಾವೇರಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಮತ್ತು ಮುಂಡಗೋಡು ಸುತ್ತಾ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವಾಗ ಒಣಭೂಮಿ, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಒಪ್ಪಂದದ ಕುಂಠಿ ಕೃಷಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಒಣಭೂಮಿ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕುಂಠಿ ಕೃಷಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಒಣಭೂಮಿ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ 'ಸಹಜ ಸಮೃದ್ಧ' ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕರ ಬಳಗದ ಸಂಚಾಲಕ ಜೆ.ಕೃಷ್ಣಪ್ರಸಾದ್.

ಆದರೂ ಕುಂದಗೋಳ ಮತ್ತು ಶಿಗ್ಗಾವಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಣಭೂಮಿ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಆ ರೈತರಿಗೆ ದೇಸಿ ಭತ್ತದ ಸಣ್ಣ ತಳಿಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದೇವೆ. ದೇಸಿ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 'ಸಮುದಾಯ ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

'ಒಣಭೂಮಿ ಭತ್ತ' ಬಿಡದ ರೈತರು

ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸುತ್ತಾ, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ (ಗೋವಿನ ಜೋಳ), ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಒಪ್ಪಂದ ಕುಂಠಿ ಕೃಷಿಯೂ ಇದೆ. ರೈತರು ಅವುಗಳತ್ತ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗದೇ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷ.

'ಗೋವಿನ ಜೋಳಕ್ಕಿಂತ, ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವೂ ಇದೆ, ಧಾನ್ಯವೂ ಇದೆ. ಧಾನ್ಯ ಮನೆಗೆ, ಮಾರಾಟಕ್ಕಾದರೆ, ಹುಲ್ಲು ದನಕ್ಕೆ ಮೇವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವಿರುವುದು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ' ಎನ್ನುವುದು ಶಾಂತಕುಮಾರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

'ಸಹಜ ಸಮೃದ್ಧ' ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಎಚ್‌ಎಂಟಿ, ಸಿದ್ದಸಣ್ಣ, ಗಂಧಸಾಲೆ, ಬರ್ಮ ಬ್ಲಾಕ್, ಕೆಂಪು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ನವರದಂತಹ ದೇಸಿ ಭತ್ತ ತಳಿಗಳ ಬೀಜಗ ಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

'ಹಲವು ಸವಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇಸಿ ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಆಶಾದಾಯಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಇದೊಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಗ್ಯ ವಿಷಯ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕೃಷಿ ಬರಹಗಾರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹೊಸಪಾಳ್ಯ.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶವೆಂದರೆ; ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ದೇಸಿ ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ದೇಸಿ ದನಗಳನ್ನೇ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಸಿ ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮೇವು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಭತ್ತದ ಕೃಷಿ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ'ಯಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಇಂದಿನ ಕೃಷಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ■

UAS Library

ಕೊಡವರ ಖಾದ್ಯ ಮದ್ದು ಪಾಯಸ

ಮದ್ದು ಕೂಳ್

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಭಾಷೆ, ತಿನ್ನುವ ತಿನಿಸು, ಉಡುಪು, ಆಭರಣ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಣೀಯ. ಸೌರಮಾನ ಪದ್ಧತಿ ಆಚರಿಸುವ ಕೊಡವರಿಗೆ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಕ್ಕಡ' (ಆಷಾಢ ಮಾಸ) ಎಂದರೆ ವಿಶೇಷ. ಈ ಆಟಿ ಹದಿನೆಂಟರ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವ ಆಟಿಪಾಯಸ ಅಥವಾ ಮದ್ದುಪಾಯಸವೇ ವಿಶಿಷ್ಟ.

■ ಸುಮಾವೀಣಾ

'ಎಲ್ಲಿ ಭೂರಮೆ ದೇವ ಸನ್ನಿಧಿ ಬಯಸಿ ಬಿಮ್ಮನೆ ಬಂದಳೋ, ಅಲ್ಲೇ ಆ ಕಡೆ ನೋಡಲ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡವರ ಬೀಡಲಾ' ಎಂಬ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರ ಹುತ್ತರಿ ಹಾಡಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದವರಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಂಡು ಹಾಳ್ಗಿಳಿಸಿದ ಕವಿಯ ಈ ಸಾಲುಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

'ಕೊಡಗು' ಪದ 'ಕೊಡಿ' ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'strenght, stong, powefull hill country, forested high land country' ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಕೊಡಿ' ಎಂದರೆ ಎತ್ತರವಾದ ದಟ್ಟ ಪರ್ವತಗಳ ಸಾಲು ಎಂದರ್ಥ. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಢ ದೇಶ, ಕೊಡಿಮಲೆನಾಡು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕೊಡಗು ಪದ ಪ್ರಯೋಗವಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ 'ಕೊಡವನಾಡ್' ಪದ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಭತ್ತ, ಕಾಫಿ, ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿರುವ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ರಾಜ್ಯ, ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ನೆಚ್ಚಿನ ತಾಣ.

ಆಷಾಢ ಸಂಭ್ರಮ

ಇಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಭಾಷೆ, ತಿನ್ನುವ ತಿನಿಸು, ಉಡುಪು, ಆಭರಣ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಣೀಯ. 'ಆಟಿ ಪದಿನೆಟ್ಟು' ಕೊಡವರ ವಿಶೇಷವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಸೌರಮಾನ ಪದ್ಧತಿ ಆಚರಿಸುವ ಕೊಡವರಿಗೆ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಕ್ಕಡ' ಅಂದರೆ ಆಷಾಢ ಮಾಸದ ಆಚರಣೆ ವಿಶೇಷ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕರ್ಕಾಟಕ ಮಾಸದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೇ ಕಕ್ಕಡ. (ಕರ್ಕಾಟ> ಕರ್ಕಡ> ಕಕ್ಕಡ) ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದವರೆಗೆ ಕಕ್ಕಡ ಮಾಸ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಕೊಡವರಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕಡ ಪದಿನೆಟ್ಟು, ಆಟಿ ಪದಿನೆಟ್ಟು

ಕಕ್ಕಡ ಪದಿನೆಟ್ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮದ್ದುಸೊಪ್ಪು, ಆಟಿಸೊಪ್ಪು ಅಥವಾ ಮಧುಬನ

UAS Library

ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಜನಪದೀಯ ಪರ್ವ ಕೃಷಿಕರ ಪಾಲಿಗೆ ಮಹಾಪರ್ವವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಮದುವೆ ಮುಂತಾದ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ಮಾಸ ನಿಷಿದ್ಧ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲೂ ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಸರಿ ಸುಮಾರು ಮುಂಗಾರಿನ ಭತ್ತದ ನಾಟಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಆಟಿ ಹದಿನೆಂಟರ ಆಚರಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಟಿಪಾಯಸ ಅಥವಾ ಮದ್ದುಪಾಯಸ ಈ ಹಬ್ಬದ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು. ಆಟಿಸೊಪ್ಪು, ಮಧುಬನ, ಮದ್ದುತೊ(ಸೊ)ಪ್ಪು, ಕರುಂಜಿತೊ(ಸೊ)ಪ್ಪು ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ವಿವಿಧ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಕ್ಕಡ ಮಾಸ ಅಥವಾ ಆಷಾಢ ಮಾಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಹದಿನೆಂಟನೇ ದಿನದವರೆಗೆ ತಲಾ ಒಂದೊಂದು ಔಷಧಿಯ

ಆಟಿ ಕ್ಷೀರ ಅಥವಾ ಮದ್ದ್ ಪುಟ್ಟ್

ಗುಣ ಈ ಸೊಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಹದಿನೆಂಟನೇ ದಿನ ಈ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾಡಿದ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಜಡತ್ವ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ.

ಈಗಿನ ಹಾಗೆ ಹಿಂದೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಕೃಷಿಕರು ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಆಚೆ ಬರಲು ಆಗದೇ ಇದ್ದಾಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಇದ್ದಂತಹ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನೇ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿದರು. ಅದೇ ಕ್ರಮೇಣ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸೊಪ್ಪು ದೇಹದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಶೀತದಿಂದ ಕಾಪಾಡಲು, ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಕರಗಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಮದ್ದುಸೊಪ್ಪು ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಜೆಸ್ಸಿಕಾ ವೈನಾಡೆನ್ಸಿ.

ಚೂಪಾದ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ ಈ ಸೊಪ್ಪು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತೊಳೆದು ಕಾಂಡಸಹಿತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಸೋಸಿದ ನೀರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾದ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದ ನೀರು ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ನೀರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಕಾಯಿತುರಿ, ಏಲಕ್ಕಿ ಹಾಕಿದರೆ ಮದ್ದುಪಾಯಸ ಅಥವಾ ಮದ್ದುಕೂಳು ಪಾಯಸ ಆಗುತ್ತದೆ. (ಕೂಳು ಎಂದರೆ ಹಳೆಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಎಂದಿದೆ. ಈಗ ಸತ್ತವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪಿಂಡ ಎಂಬ ಹೀನಾರ್ಥ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕೊಡವರಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೂಳು ಪದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಬಳಕೆಯಿದೆ). ಮಧುಬಾನ ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬಾನ ಎಂದರೆ ಅನ್ನ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೇ ಬರುತ್ತದೆ. 'ಹಂಗಿನಾ ಬಾನ ಉಣಲಾರೆ ಬಂಜೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಹೊರಲಾರೆ' ಎಂಬ ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಾನ ಪದವಿದೆ.

ಈ ಮದ್ದು ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತೆಗೆದ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೇಸರಿಭಾತ್, ಹಲ್ವ, ಬರ್ಫಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪ ಹಾಗು ಜೇನಿನ ಜೊತೆ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವಿಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಈ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಲಾಡು, ಜೆಲ್ಲಿ, ಕಾಯಿಗಿಣ್ಣು, ಪಡ್ಡು, ಜಾಮೂನು ಮುಂತಾದ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮದ್ದುಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬಳಸಿ ಬಗೆ ಬಗೆ ಖಾದ್ಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಗೋಡಂಬಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಒಣಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಹಾಗೆಯೇ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಬಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲದೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿಯೂ ಕಕ್ಕಡ ಪದೆನಟ್ಟರ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಆಟಿತಿನಿ (ಆಟಿಊಟ) ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮದ್ದುಸೊಪ್ಪಿನ ಖಾದ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ಮರಕೆಸುವಿನ ಎಲೆಯ ಪತ್ರೊಡೆ, ಅರಿಶಿನ ಎಲೆ

ಮದ್ದು ಪಾಯಸ

ಹಿಟ್ಟು, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಪುಟ್ಟು, ಕಣಲೆ (ಎಳೆಬಿದಿರು) ಪಲ್ಯ, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಿಟ್ಟು, ಸುವರ್ಣಗೆಡ್ಡೆ ಪಲ್ಯ ಮುಂತಾದ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸುವ ವಿವಿಧ ಆಟೋಟ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಟಿ ಹದಿನೆಂಟರ ದಿನದಂದು ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ಮದ್ದುಸೊಪ್ಪಿನ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಿ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೊಡಗಿನ ಹೊರಗೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತೆಗೆದ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿ ಹರ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಟಿ ಅಥವಾ ಕಕ್ಕಡ ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗ್ರಾಮಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕೈಲ್‌ಮುಹೂರ್ತ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆಟಿಪದಿನಟ್ಟು ಕೊಡವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ತಮಿಳರಲ್ಲಿ ಕೂಡ 'ಆಟಿಪದಿನೆಟ್ಟಾಂಪೆರುಕ್ಕುಂ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಆಟಿ ಎಂದರೆ ಆಷಾಢ, ಪದಿನಟ್ಟು ಎಂದರೆ ಹದಿನೆಂಟು, ಪೆರುಕ್ಕುಂ ಎಂದರೆ ಖಾದ್ಯಗಳು ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದರೆ ಆಷಾಢ ಮಾಸದ ಹದಿನೆಂಟನೆ ದಿನ ಹದಿನೆಂಟು ರೀತಿಯ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು (ಸಿಹಿಪೊಂಗಲ್, ಖಾರಾ ಪೊಂಗಲ್, ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಬೆಲ್ಲದನ್ನ, ಮೊಸರನ್ನ) ಮಾಡಿ ದೇವಿಯ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು. ಇಲ್ಲೊಂದು ಸಾಮ್ಯವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಕೊಡವರು ಹಾಗೂ ತಮಿಳರು ಜೀವನದಿ ಕಾವೇರಿಯ ಆರಾಧಕರಾಗಿರುವುದು.

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕಡಲ ತೀರದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಪಾತ್ರದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಟಿ ಹದಿನೆಂಟರ ದಿನದಂದು ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವ ರೂಢಿಯಿದೆ. ಕಾಫಿನಾಡು, ಭತ್ತದ ನಾಡು ಕೊಡಗಿನ ಬತ್ತದ ಸೌಂದರ್ಯವೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾದಂತೆ, ಕೊಡವ ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಕಕ್ಕಡ ಪದಿನಟ್ಟ್ ಅರ್ಥಾತ್ ಆಟಿ ಹದಿನೆಂಟು ದೇಹಕ್ಕೆ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾದದ್ದು.

ಚಿತ್ರಗಳು: ಸಂಗೀತ ರವಿರಾಜ್

ಸವಿ ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷ ರುಚಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಅಂಕಣ. ಆ ಸವಿಯ ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರೆ, ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗುಚ್ಛ.

UASB Library

ಗಿಡ್ಡ ತಳಿ ಅಡಿಕೆ ಮರ

ಅಡಿಕೆ ಮರ ಎಂದರೆ ಥಟ್ಟನೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತೆಳ್ಳನೆಯ, ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಾಡುವ 70–80 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಮರ. ಅಂತಹ ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ, ಅತ್ಯಂತ ಗಿಡ್ಡ ತಳಿಯ ಅಡಿಕೆ ಮರವು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಸೆಳೆದಿದೆ.

'ಹಿರೇಹಳ್ಳಿ ಗಿಡ್ಡ' ಅಡಿಕೆ ತಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಈ ಮರವು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಶೃಂಗೇರಿಯ 'ಕೆರೆಮನೆ'ಯಲ್ಲಿ. ಡ್ರಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಈ ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಸುಮಾರು 2025 ವರ್ಷ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡಿ ಅಷ್ಟೇ ಬೆಳೆಯುವ ಇದರ ಇಳುವರಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಳದಿ ರೋಗದಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಗಿಡಗಳು ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ರೋಗ ತಗಲುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಗುಣ ಇದರ ವಿಶೇಷ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಇಂಚಿಗೆ ಒಂದು ಗಣ್ಣು. ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅಡಿಕೆ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದು. ಆರೈಕೆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲು ಇದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಬೀಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 34ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಫಸಲು ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗೊನೆಯಲ್ಲಿ 100ರಿಂದ 150 ಕಾಯಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಟೆರೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ, ಗಾರ್ಡನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಹೋಂ ಸ್ಪೇಗಳಲ್ಲಿ, ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಕೂಲು–ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡವಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

–ಎಸ್.ಎನ್. ಚಂದ್ರಕಲಾ, ಕೊಪ್ಪ

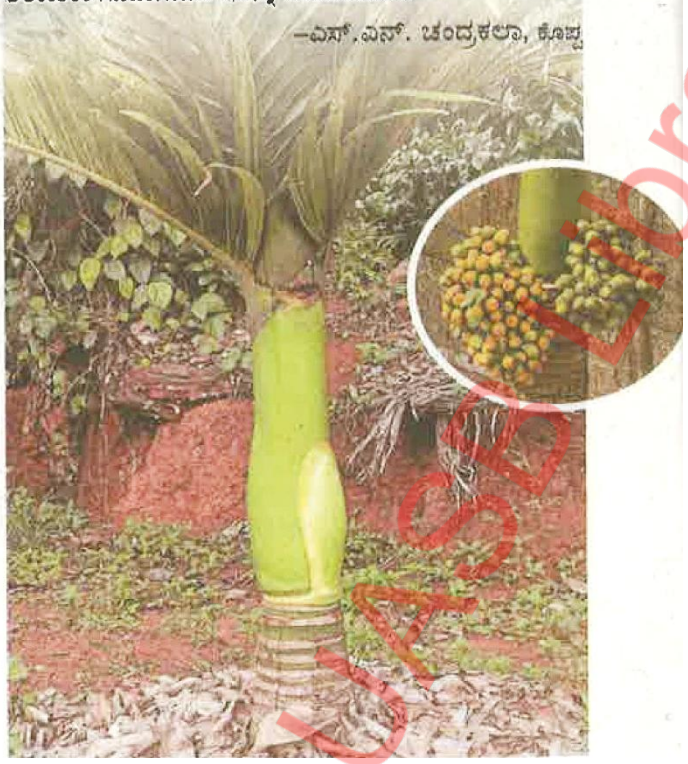

UAS Library

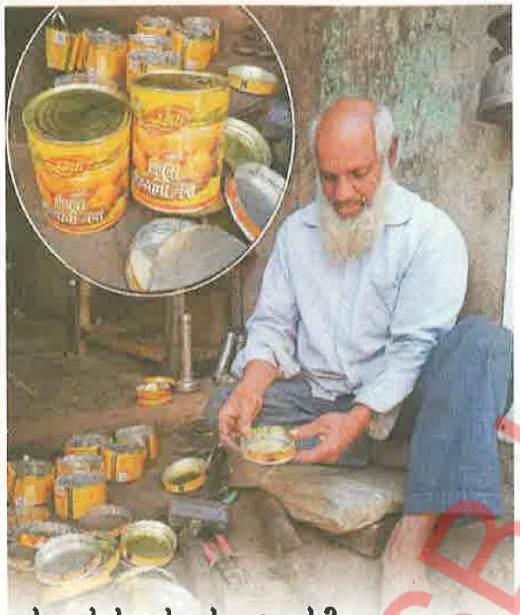

ಡಬ್ಬಗಳ ಮರು ಬಳಕೆ

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವವರು ಶೇಖ್ ಹುಸೇನ್. ಇವರದ್ದು ಡಬ್ಬ ತಯಾರಿಸಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸ. ಅಂದರೆ, ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡುವ ಅಥವಾ ಗುಜರಿ ಸೇರುವ ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಆಹಾರೋತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನೇ ಹೊಸ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಇವರ ಕಾಯಕ. ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮುಚ್ಚಳ ಸಹಿತ ಡಬ್ಬ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರು ನಿಸ್ಸೀಮರು.

ಶಿರಸಿ ನಗರದ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಬಜಾರ್‌ನ ರಸ್ತೆಯೊಂದರ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲ ದಿನವೂ ಖಾಲಿ ಡಬ್ಬಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪ್ರೀತಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೈಟ್ ಕಾಲರ್ ಉದ್ಯೋಗ ಅರಿಸುತ್ತ ಆಯುಷ್ಯದ ಬಹುಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಜನರು ಇಂತಹ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ, ಮರು ಬಳಕೆ ಕೆಲಸಗಳತ್ತ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಯೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಡಬ್ಬಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಗಡಿನ ಡಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮರು ಬಳಕೆಯಂತೂ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹುಸೇನ್ ಅವರಿಂದ ಖರೀದಿಸಿದ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದವಸ-ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುತ್ತಾರೆ.

–ಅರ್ಚನಾ ಜೆ., ಬೊಮ್ಮಳ್ಳಿ

ತಾಳ ತಪ್ಪಿಹೋದ ತಾಳೆ ಬೆಲ್ಲ

'ನಾವು ಪ್ರಬುದ್ಧರಾಗುವುದು ನಮ್ಮ ನೋವಿನ ಅನುಭವಗಳಿಂದಲೇ ಹೊರತು, ನಮಗಾಗುವ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮ್ಯಾಟಿಸ್ ವಿಲಿಯಮ್ ಅವರ ಮಾತೊಂದಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಿಹಿ ಬೆಲ್ಲದ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಕಹಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅನ್ನದಾತ ಅನುಭವಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಬೆಲ್ಲ ನೂರಾರು ರೂಪಾಂತರಗಳ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪಥವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಬೆಲ್ಲದ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಲ್ಲದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾಳ ತಪ್ಪಿಹೋದ 'ತಾಳೆ ಬೆಲ್ಲ'ವೂ ಒಂದು. ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಳೆ ಬೆಲ್ಲ ಇಂದು ಅವಸಾನದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ.

ತಾಳೆ ಮರದ ಗರಿಯನ್ನು ಹದವಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಹದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆಲಂಕಾರಿಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವ ಪರಿ ಅದ್ಭುತವಾದದ್ದು. ಬೆಲ್ಲದ ರುಚಿ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಲು ಅದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಳೆ ಗರಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ತಾಳೆ ಬೆಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಓಲೆ ಬೆಲ್ಲ, ಕಳಿ ಬೆಲ್ಲ, ಕಲಿ ಬೆಲ್ಲ, ವಾಲೆ ಬೆಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಡೆಯಾಕಾರದ ಈ ಬೆಲ್ಲದ ಕಟ್ಟು ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಿನ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಈ ಬೆಲ್ಲ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ತಾಳೆ ಬೆಲ್ಲ ಈಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

–ಬೀರಣ್ಣ ನಾಯಕ, ಮೊಗಟಾ

ಹೀಗೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ, ಸ್ವಚ್ಛ ಪರಿಸರದತ್ತ...

ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನೀರಿನ ಬಾಟಲಿಗಳು, ತಂಪು ಪಾನೀಯ ಬಾಟಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾರಕವಾಗಿವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಪುರಸಭೆಯು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವಂತೆ ವಿನೂತನ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಮುಂದಡಿ ಇಟ್ಟಿದೆ.

ಸ್ವಚ್ಛ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟಲಿ ಶೇಖರಣಾ ಘಟಕದಲ್ಲಿ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನೀರಿನ ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆ, ಉದ್ಯಾನ, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನು ಮರುಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಅದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವರು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನೂ ತಂದು ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ವಿಪರ್ಯಾಸವೇ ಸರಿ.

–ಡಾ. ಮೈತ್ರಿ ಭಟ್, ಏಟ್ಲ

UKSD Library

ಆಹಾರ

ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಗರಿಗರಿ ತಿನಿಸುಗಳು

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಬೇಸರ. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನುವ ಹಂಬಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಂಜೆ ವೇಳೆಯ ಲಘು ಉಪಾಹಾರದ ಚಿಂತೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಹೊರಗೆ ಧಾರಾಕಾರ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಗರಿಗರಿ ತಿನಿಸುಗಳಿಗಾಗಿ ಮನ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದಾದ ರುಚಿಕರ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಯುತ ತಿನಿಸುಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ...

■ ಲತಾ ಹೆಗಡೆ

ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ಮಂಚೂರಿ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಒಂದು ಲೋಟ
- ಕ್ಯಾಪ್ಸಿಕಮ್ ತುರಿ ಒಂದು ಲೋಟ
- ಕ್ಯಾರೆಟ್ ತುರಿ ಒಂದು ಲೋಟ
- ಎಲೆಕೋಸು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ಒಂದು ಲೋಟ
- ಈರುಳ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ಒಂದು ಲೋಟ
- ಟೊಮೆಟೊ ಸಾಸ್ ಗ್ರೀನ್ ಚಿಲ್ಲಿ ಸಾಸ್ ಟೊಬಾಸ್ಕೊ ಸಾಸ್ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೊಂದು ಚಮಚ
- ಗರಂ ಮಸಾಲೆ ಪುಡಿ ಅರ್ಧ ಚಮಚ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು, ಅಚ್ಚ ಖಾರದ ಪುಡಿ, ಗರಂ ಮಸಾಲೆ ಪುಡಿ, ಶುಂಠಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಪೇಸ್ಟ್ ಒಂದು ಚಮಚ, ಎರಡು ಚಮಚ ಕಾಯಿಸಿದ ಎಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಚಿಟಿಕೆ ಅಡುಗೆ ಸೋಡಾ, ನೀರು ಬೆರೆಸಿ ಪಕೋಡ ಹಿಟ್ಟಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಲಸಿ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉಂಡೆಗಳಂತೆ ಕರಿದು ತೆಗೆದಿಡಿ. ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಕಾದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಡಿಸಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಮಸಾಲೆಪುಡಿ, ಕರಿದಿಟ್ಟ ಬೋಂಡಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕಲಕಿ. ಈರುಳ್ಳಿ ಹೂವನ್ನು ಉದುರಿಸಿದರೆ ರುಚಿಕರ ಮಂಚೂರಿ ಸಿದ್ಧ.

ಬ್ರೆಡ್ ಪಕೋಡ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಬ್ರೆಡ್ ಸ್ಲೈಸ್ ಹತ್ತು
- ಬೇಯಿಸಿದ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಮೂರು
- ಶುಂಠಿ–ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಪೇಸ್ಟ್ ಒಂದು ಚಮಚ
- ದನಿಯ, ಜೀರಿಗೆ ಹುರಿದ ಪುಡಿ ಎರಡು ಚಮಚ
- ಅಚ್ಚ ಖಾರದ ಪುಡಿ, ಕಸೂರಿ ಮೇಥಿ ಒಂದೊಂದು ಚಮಚ
- ಗರಂ ಮಸಾಲೆ ಅರ್ಧ ಚಮಚ
- ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು
- ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಒಂದು ಲೋಟ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಬೇಯಿಸಿದ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ನುರಿದು ಶುಂಠಿ–ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಪೇಸ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಮಸಾಲೆಪುಡಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಒಂದೆರಡು ಚಮಚ ನೀರು, ಉಪ್ಪು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ.

ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಸೂರಿ ಮೇಥಿ, ರುಚಿಗೆ ಉಪ್ಪು, ಅಚ್ಚ ಖಾರದಪುಡಿ, ಅಜವಾನ, ಚಿಟಿಕೆ ಸೋಡಾ, ಅರಿಶಿನ, ಒಂದೆರಡು ಚಮಚ ಎಣ್ಣೆ ಸೇರಿಸಿ. ನೀರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಾಕಿ, ಗಂಟಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಲಸಿ. ತುಂಬಾ ದಪ್ಪಗೆ ಬೇಡ. ಈಗ ಎರಡು ತುಣುಕು ಬ್ರೆಡ್ಡಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸಾಸ್ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಪುದಿನ ಚಟ್ನಿ ಸವರಿ. ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಮಿಶ್ರಣ ತೆಳುವಾಗಿ ಹರಡಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ರೆಡ್ಡಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೊಂಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕರಿಯಿರಿ.

Uma Library

ಹರಾ ಭರಾ ಕಬಾಬ್

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಹಸಿ ಬಟಾಣಿ ಎರಡು ಲೋಟ
- ಬೇಯಿಸಿದ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದು
- ಪಾಲಕ್ ಒಂದು ಕಟ್ಟು
- ಅರ್ಧ ಇಂಚು ಶುಂಠಿ, ಐದಾರು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ನಾಲ್ಕೈದು, ಒಂದು ಹಿಡಿ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು
- ಪನ್ನೀರುತುರಿ ಕಾಲು ಲೋಟ
- ಹುರಿದ ಕಡಲೆಹಿಟ್ಟು ಎರಡು ಟೇಬಲ್ ಚಮಚ
- ಚಾಟ್ ಮಸಾಲೆ, ಗರಂ ಮಸಾಲೆ, ಜೀರಿಗೆ ಪುಡಿ, ಅಚ್ಚ ಖಾರದ ಪುಡಿ ಅರ್ಧರ್ಧ ಚಮಚ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ನೀರು ಕುದಿಸಿ, ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ಪಾಲಕ್ ಹಾಗೂ ಹಸಿ ಬಟಾಣಿ ಸೇರಿಸಿ. ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ನಂತರ ಸೋಸಿ. ಆರಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶುಂಠಿ, ಹಸಿಮೆಣಸು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ರುಬ್ಬಿ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಕಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂದ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ತುರಿದು ಸೇರಿಸಿ. ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ರುಬ್ಬಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಾಕಿ. ಉಪ್ಪಿನೊಡನೆ ಕಲಸಿ. ಟಿಕ್ಕಿ ಮಾಡಿ ಶ್ಯಾಲೋ ಫ್ರೈ ಮಾಡಿ.

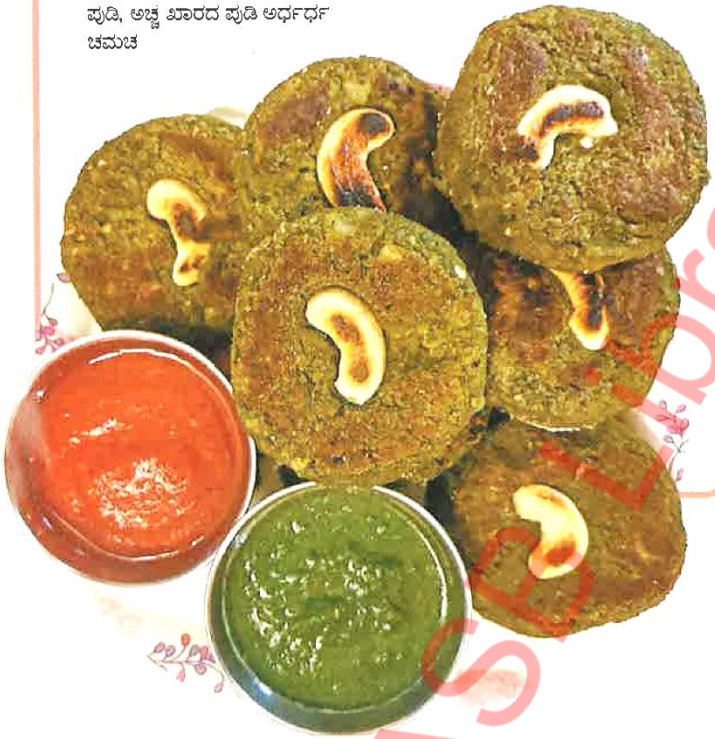

ಮೈಸೂರು ಬೋಂಡಾ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಮೈದಾ ಹಿಟ್ಟು ಒಂದೂವರೆ ಲೋಟ
- ಮೊಸರು ಒಂದು ಲೋಟ
- ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು ಒಂದು ಚಮಚ
- ಜೀರಿಗೆ, ಅಜವಾನ ಅರ್ಧ ಚಮಚ
- ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಲು ಚಮಚ
- ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಸಿಮೆಣಸು, ಶುಂಠಿ, ಕರಿಬೇವು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು
- ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಚೂರುಗಳು

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಸರಿಗೆ ಜೀರಿಗೆ, ಅಜವಾನ, ಒಂದು ಟೇಬಲ್ ಚಮಚ ಎಣ್ಣೆ, ಕಾಲು ಚಮಚ ಸೋಡಾ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಕಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಸಿಮೆಣಸು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ. ಕೈಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ. ನೋಡಿಕೊಂಡು ನೀರು ಬೆರೆಸಿ. ಇಡ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹದಕ್ಕೆ ಕಲಸಿ. ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಒದ್ದೆ ಕೈಯಿಂದ ಕಾದ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಧ್ಯಮ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುವುತ್ತಾ ಕರಿಯಿರಿ. ಕಾಯಿಚಟ್ನಿಯೊಡನೆ ಸವಿದರೆ ರುಚಿ.

ಹಲಸಿನ ಬೀಜದ ಬಜ್ಜಿ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಬೇಯಿಸಿದ ಹಲಸಿನ ಬೀಜದ ತುರಿ ಒಂದು ಲೋಟ
- ಉದ್ದುದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿದ ಈರುಳ್ಳಿ ಎರಡು
- ಹೆಚ್ಚಿದ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು ಒಂದು ಲೋಟ
- ಹಸಿಮೆಣಸು, ಶುಂಠಿ ತರಿ ಎರಡು ಚಮಚ
- ಹೆಚ್ಚಿದ ಕರಿಬೇವು, ರುಚಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಒಂದು ಚಮಚ ಜೀರಿಗೆ, ಕಾಲು ಚಮಚ ಅಜವಾನ
- ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು ಮೂರು ಚಮಚ. ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಎರಡೆರಡು ಚಮಚ
- ಇಂಗು ಕಾಲು ಚಮಚ, ಅಚ್ಚ ಖಾರದಪುಡಿ ಅರ್ಧ ಚಮಚ, ಗರಂ ಮಸಾಲೆ ಪುಡಿ ಕಾಲು ಚಮಚ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸಿ ಕಲಸಿ. ಪಕೋಡ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಪ್ಪಗೆ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಕಲಸಿ. ಕಾದ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಕೋಡಗಳನ್ನು ಹೊಂಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕರಿಯಿರಿ. ಹಲಸಿನ ಬೀಜದ ಬದಲು ಎಲೆಕೋಸು, ಗಜರಿ, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ತುರಿ ಬಳಸಬಹುದು.

UAS Library

ಸುಧಾ
20 ಆಗಸ್ಟ್ 2026 ಬೆಲೆ: ₹ 25

- ಮುಕ್ಕಾಗುವುದೇ ಮರಕತ ದ್ವೀಪ
- ಪಂಚಮಿ ಉಂಡಿ ವಿಶೇಷ

ಕವಿತಾಳದ ಕೃಷಿ ಕವಿತೆ

UAS Library

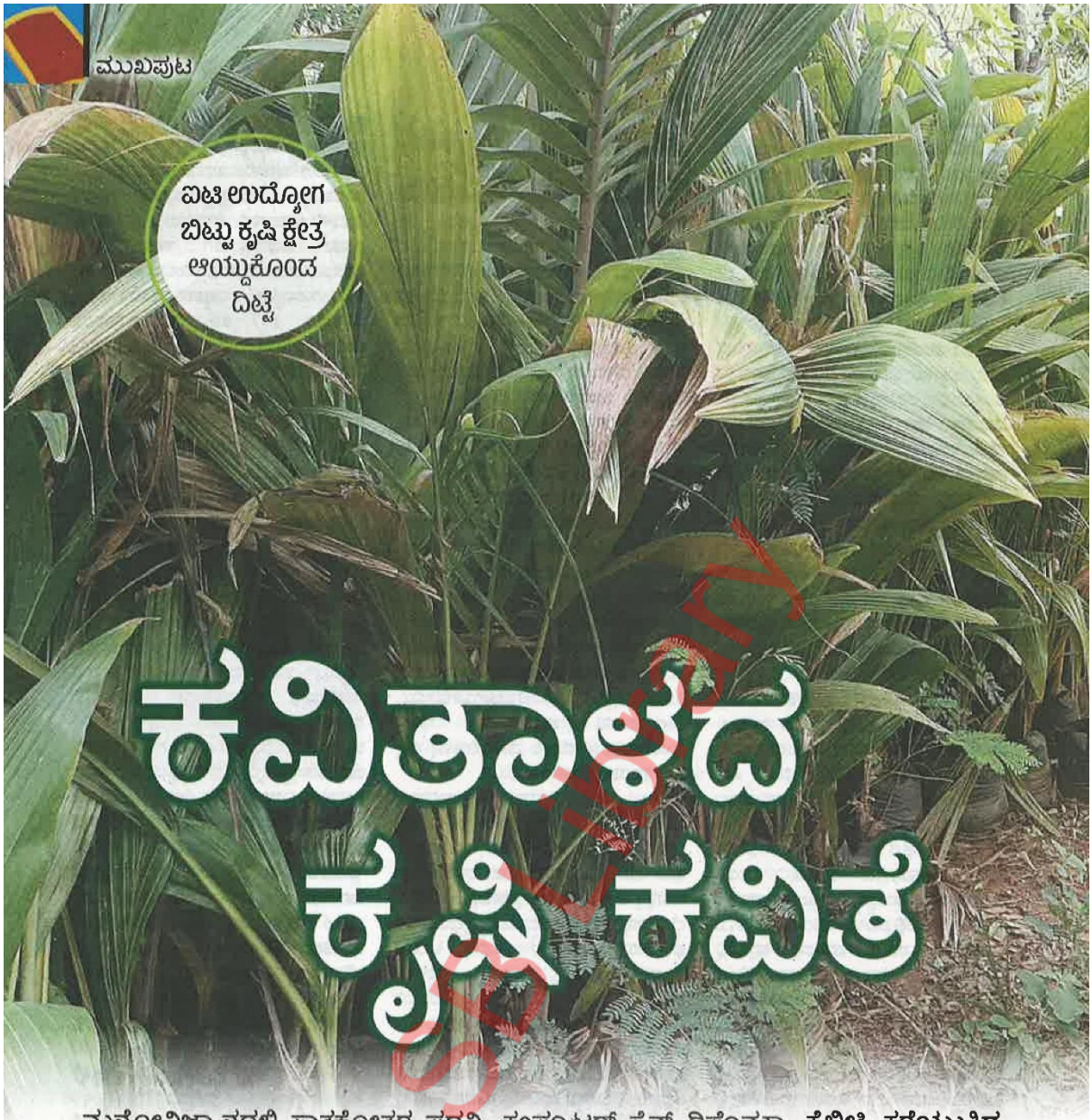

ಐಟಿ ಉದ್ಯೋಗ ಬಿಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ದಿಟ್ಟೆ

ಕವಿತಾಳದ ಕೃಷಿ ಕವಿತೆ

ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ, ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಉದ್ಯೋಗ... ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಆಕೆ ಮೆಟ್ಟಿದ್ದು ಒಣಭೂಮಿಯನ್ನು. ಅದನ್ನೇ ಬದುಕಿನ ಕಣವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕೃಷಿ ಮಹಿಳೆಯೇ ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ರಾಯಚೂರು 45 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್‌ನ ಸುಡುವ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹೆಸರು. ಇದ್ದ ಒಂದಿಂಚು ನೀರಿನ ಆಸರೆಯಲ್ಲೇ ಶ್ರೀಗಂಧ ಬೆಳೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿದವರು. ಆರಂಭದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ, ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನೇ ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಿಸಿಕೊಂಡ, ದೇಶವಿದೇಶಗಳ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೇ ಬೆರಗಾಗುವಂತಹ 'ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ' ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಈ ಯಶೋಗಾಥೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ದಾರಿದೀಪ. ಓದಿ, ಇದು 'ಕವಿತಾಳದ ಕೃಷಿ ಕವಿತೆ'.

ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಗಳೊಂದಿಗೆ ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ
ಚಿತ್ರ ಲೇಖಕರದ್ದು

■ ಮಂಜುನಾಥ ಎನ್. ಬಳ್ಳಾರಿ

ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಬಿರು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ರಾಯಚೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಬಿಸಿಲ ನಗರಿ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಗಮನಸೆಳೆದವರು ಕವಿತಾಳದ ಕವಿತಾ ಉಮಾಶಂಕರ ಮಿಶ್ರಾ. ಕೃಷಿ ವರ್ಗದ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿಕ ಮಹಿಳೆ ಎನಿಸಿದ ಅವರು ಸುಸ್ಥಿರ, ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನೂತನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ, ಸದಾ ಹೊಸತನದ ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೀಗ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲ ತಾಣಗಳಲ್ಲೂ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ ಅವರು 18 ವರ್ಷಗಳ ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಪಯಣದಲ್ಲಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಲವು ವಿಡಿಯೊಗಳಿಗೆ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಈ ಯಶೋಗಾಥೆಯ ಹಿಂದೆ ಹಲವು ನೋವಿನ ಕಥೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಉಂಟು.

ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪದವಿ ಪಡೆದಿರುವ ಕವಿತಾ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಒದಗಿ ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಕೃಷಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಹೀಗೆ...

ಗಂಡನದ್ದು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಕುಟುಂಬ. ಯಜಮಾನರದ್ದು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ. ನಾನು ದೂರದ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಮನೆಯವರಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಿತ್ತು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒದಗಿ

ತೋಟದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಲವು ಕ್ರಮ

ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ತೋಟದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಲವು ಬಿಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು 20ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 20ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಬೃಹತ್ ಎಲ್‌ಇಡಿ ದೀಪ ಅಳವಡಿಸಿ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವಿಧ ತಳಿಯ 18 ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಲಾಗಿದ್ದು, ಅವು ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಯೂ ತೋಟವನ್ನು ಕಾವಲು ಕಾಯುತ್ತವೆ.

JASRI Library

ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ತಾನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ

ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ವಿಪುಲ ಅವಕಾಶ

ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ವಿಪುಲ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಮಹಿಳೆಯರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮದೇ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೂಲಕ ಆದಾಯ ಗಳಿಸಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾಗೃತರಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಹಾಗೂ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತುಪ್ಪ ಸೇವನೆ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು, 1 ಕೆ.ಜಿ. ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ 1 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿಸುವ ನಾವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪಕ್ಕಿರುವ ಬೇಡಿಕೆ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣಕ್ಕೆ ಹಾಲು, ಮೊಸರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಈ ತರಹದ ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಆರ್ಥಿಕ ಸದೃಢತೆಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಬೇಡಿಕೆ ಆಧರಿಸಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೂಲಕ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವತ್ತ ಮುಂದಾಗಬೇಕು.

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಪಾಠ

ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಕಿವಿಮಾತು

ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಏಕ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಸಲ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ನಷ್ಟದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರಂತರ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿ, ವರ್ಷದ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಕೃಷಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕವಿತಾ.

ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ...

ಬಂದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ 8 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಪತಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ ಎನಿಸಿದಾಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಕೊರೆಯಿಸಿದೆ. ನಂತರ ದಾಳಿಂಬೆ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿನ ಕೃಷಿ ಕೈಗೊಂಡೆ. ನೀರಿನ ಕೊರತೆ, ಅನುಭವದ ಕೊರತೆ ಮತ್ತಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ದಾಳಿಂಬೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಯಿತು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಂದುವರೆಸುವುದೋ, ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದೆ.

ಶ್ರೀಗಂಧ 25–30 ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ನಂತರ ಫಲ ನೀಡುವ ವೃಕ್ಷ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದರ ನಡುವೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದಿನಿತು ಜಾಗವನ್ನೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲು ಬಿಡಬಾರದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ರಕ್ತ ಚಂದನ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮೂಸಂಬಿ, ಪೇರಲ, ನೇರಳೆ, ತೆಂಗು, ಬಾರೆ, ಹಲಸು, ಸೀತಾಫಲ, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು, ರಾಮಫಲ, ಸಾಗವಾನಿ, ಸಾಂಬಾರು ಚಿಕ್ಕೆ, ನುಗ್ಗೆ, ನೆಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲದೆ ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ಶೇಂಗಾ, ತೊಗರಿ, ಹೆಸರು, ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಬೆಳೆದು ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಸು, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆಯಿಂದ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲೂ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಬಂತು. 20–30 ಡ್ರ್ಯಾಗನ್ ಫ್ರೈಟರ್ ತಳಿಯ ಹುಂಜಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ₹1 ಲಕ್ಷ ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸದಾ ಹೊಸತನದ ಪ್ರಯೋಗ

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ತಳಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ

UAS Library

ಕೃಷಿ ಕವಿತೆ ಕೇಳಲು ಬಂದ ವಿದೇಶಿಗರು

ವಿದೇಶಿ ಕೃಷಿಕರೊಂದಿಗೆ ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ

ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗ ಭೇಟಿ

ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶದ ಅಥೆನ್ಸ್‌ನ ಪ್ರಜೆ ಕಾನ್ಸ್ ಟಂಟಿನೀಯಸ್ ಅವರು ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ ಅವರ ತೋಟಕ್ಕೆ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದರು.

ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಅವರು ಗೋವಾ ಮೂಲಕ ಜೆಲ್ಲೆಯ ಕವಿತಾಳ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಕವಿತಾ ಅವರ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವರು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ, ಕೂಲಿಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವರ ಬಳಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು, ಕೊಳವೆಬಾವಿ ನೀರು ಬಳಕೆ ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ

ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸೂಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕನಕಾಂಬರಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಅದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಮಹಿಳಾ ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟದ ನಂತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೂವಿನ ಕೃಷಿ ನೆರವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು

ರೈತ ಮಹಿಳೆ ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ ಅವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಹಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, ವಿವಿಧ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ವಿವಿಧ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಹೀಗಿದೆ.

- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇನ್ನೋವೇಶನ್ ಫಾರ್ಮರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಾನರ್ ಆಫ್ ಎಕ್ಸೆಲೆನ್ಸಿ ಪುರಸ್ಕಾರ
- ಮಹೀಂದ್ರಾ ಆಂಡ್ ಮಹೀಂದ್ರಾ ಕಂಪನಿ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಫೈಡ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಔಟ್‌ರೀಚ್ ಮಿಲೇನಿಯರ್ ಫಾರ್ಮರ್
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ಸಂಘ (ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್) ಪ್ರೇರಣಾ ದೀಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದೆ.

ಬೆಳೆದು ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಇಲ್ಲಿನ 45 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ತಾಪಮಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರು ಬಳಸಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ, 2ರಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಸಲು ನೀಡುವ ನೇರಳೆ, ಬೆಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು, ಅಣ್ಣಾ ಡೋರ್ ಸೆಟ್ ತಳಿ ಸೇಬು, ಹುಣಸೆ, ಪೇರಲ, ಸೀತಾಫಲ, ಮಾವು ಬೆಳೆದು ನಿರಂತರ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಳಜಿವಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕವಿತಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೊರತೆ ನೀಗಿಸಲು ಸಾವಯವ ಪದ್ಧತಿ

ಮಳೆಕೊರತೆ, ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆ, ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ

NABL Library

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕವಿತಾ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ 'ಇಕ್ರಿಸ್ಯಾಟ್ ಗೋಲ್ಡ್ ಅವಾರ್ಡ್' ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ರಾಯಚೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ 'ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃಷಿಕ ಮಹಿಳೆ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದೆ. ಬೀದರ್‌ನ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ನೇರಿದಂತೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಗಮನಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ವಿದೇಶ ಪ್ರವಾಸಿಗರು, ನಬಾರ್ಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಈ ಹಿಂದಿನ ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ಸಚಿವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣದ ಹಲವು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳು, ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ತೋಟಕ್ಕೆ ನಿರಂತರ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾ ಅದೊಂದು ಕೃಷಿ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಗುವಂತೆ ಸಲುಹಿದ ಸೀತಾಫಲ ಗಿಡದೊಂದಿಗೆ...

ಹಸಿರನ್ನೇ ಉಸಿರಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ

ಕೃಷಿಗೂ ಸೈ...
ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಗೂ ಸೈ...
ಇದು ಕವಿತಾ ಕಟ್ಟಕೊಂಡ ಬದುಕಿನ ಭಾಗ

ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿದಿದೆ. 8 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೊಳವೆಬಾವಿಯ 1 ಇಂಚು ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡದ ಬಳಿ ಮೂರು ಅಡಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಅಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಗಳಿಂದ ನೀರುಣಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯೂರಿಯಾ ಮತ್ತಿತರ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾವಯವ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಕೋಳಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ನೇರವಾಗಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೀರಿನ ಸದ್ಬಳಕೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ. ಋತುಮಾನ ಆಧರಿಸಿ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಹಣ್ಣು ಬೆಳೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ.

ತಜ್ಞರ ಪ್ರಶಂಸೆ

ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮೂಲದ ಬೀಜರಹಿತ ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣು ಬೆಳೆದ ಕವಿತಾ ಮಿಶ್ರಾ ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಇದೆ. ಶ್ರೀಗಂಧ ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಪ್ರೂನಿಂಗ್, ಜೀನುಸಾಕಣೆ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೋಲಾರ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಕೀಟ ಭಾದೆ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಪಂಚಗವ್ಯ, ದಶಪರಣ, ಜೀವಾಮೃತ, ಸೆಗಣಿ ಮತ್ತು ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ರೋಗ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅನುಸರಿಸಿದ ಯಶಸ್ವಿ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಶ್ರೀಗಂಧದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ, ಸಸಿ ಬೆಳೆಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

UASB Library

ಅಪರೂಪದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಆಶ್ರಯತಾಣ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ವಿರಳ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಭಂಡಾರವಾದ 'ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ' ಇಂದು ದೇಶದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ಆಯಾಮದ ಚರ್ಚಾಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಚೀನಾದ ವ್ಯೂಹಾತ್ಮಕ 'ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ' ನೀತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ನೀಡಲು ಹಾಗೂ ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಸರಕು ಸಾಗಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ. ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮರಗಳ ಮಾರಣಹೋಮ, ಅಪರೂಪದ ಕಡಲಾಮೆಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ತಾಣಗಳ ನಾಶ ಹಾಗೂ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವ ಆತಂಕ ಎದುರಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ನಡುವೆ ನಾವು ತೆರುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಬೆಲೆ ಸಮರ್ಥನೀಯವೇ ಎಂಬ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಾ, ಪರ-ವಿರೋಧದ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಕ್ಕಾಗುವುದೇ ಮರಕತ ದ್ವೀಪ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯೋ, ವಿನಾಶದ ಹಾದಿಯೋ?

ಎಚ್.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ 'ಮರಕತ ದ್ವೀಪ' ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಪೋರ್ಟ್ ಬ್ಲೇರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸೆಲ್ಯುಲಾರ್ ಕಾರಾಗೃಹ, ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನೌಕಾ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು, ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಷ್ ದ್ವೀಪ, ಸಾಗರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ಹ್ಯಾವ್ ಲಾಕ್ ದ್ವೀಪ, ಸ್ಕೂಬಾ ಡೈವಿಂಗ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾದ 10 ಲಕ್ಷ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರವಾಸಿಗರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ 'ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ'ಕ್ಕೇ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ, ಪೋರ್ಟ್ ಬ್ಲೇರ್‌ನಿಂದ ವಾಯುಮಾರ್ಗವಾಗಿ 540 ಕಿ.ಮೀ. ಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಮಾನ ಸಂಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲು. ಸಾಗರ ಮಾರ್ಗದ ದೂರ 980 ಕಿಮೀಗಳು. ಈ ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಲು ನೌಕೆಗಳಿಗೆ 30 ಗಂಟೆಗಳು ಬೇಕು. ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಸಮಯದ ಮೇ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕಾ ಸಂಚಾರ ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯಪುಟ

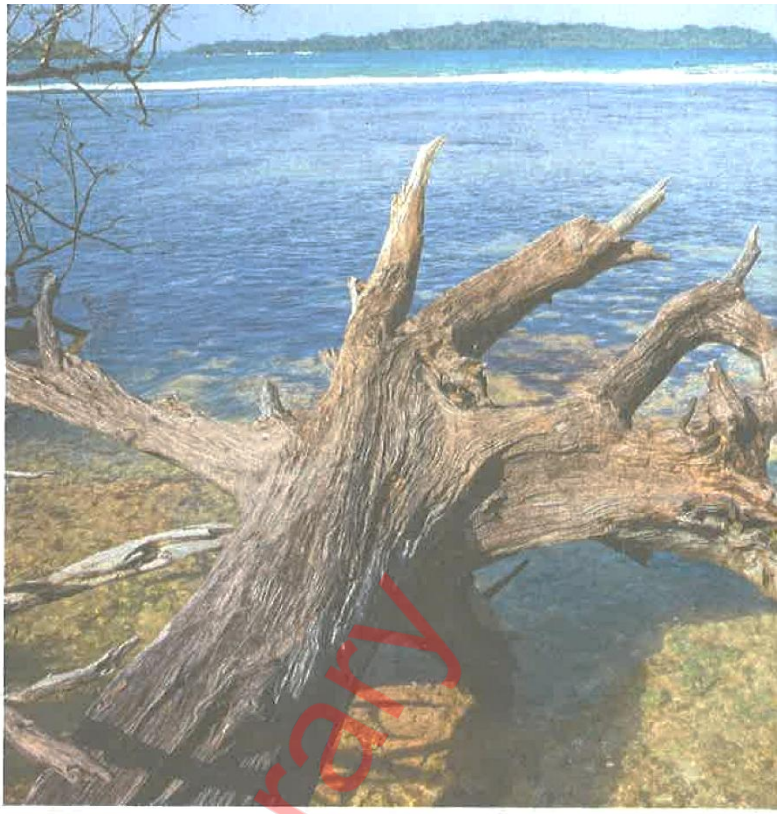

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾದ 'ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಬೆಲ್ ಕೊಲ್ಲಿ' ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅತಿ ಕನಿಷ್ಠ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಎರಡು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೋಟೆಲ್, ರೆಸಾರ್ಟ್, ಹೋಂ ಸ್ಟೇಗಳಿಲ್ಲ. ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಆಗಾಗ ಸಿಕ್ಕರೂ ಬಿಎಸ್‌ಎನ್‌ಎಲ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ. ಇರುವ ಏಕಮಾತ್ರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಂದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ. ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ ಶೇ. 85ರಷ್ಟು ಭಾಗ ದಟ್ಟವಾದ, ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಳೆಯ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಶೋಂಪೇನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಪಾರಂಪರಿಕ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ವಿಶೇಷ ಪರವಾನಗಿ ಬೇಕು. ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ, ಭಾರತೀಯ ವೈಮಾನಿಕ, ನೌಕಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶವಿದೆ.

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ ಈ 'ಇಲ್ಲ'ಗಳ ಸರಮಾಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದಿನ 25 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಲಿದ್ದು, ಅದು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಗರ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ 81 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು, ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ನಾಗರಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಂದ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ದಾಖಲಾಗಿ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ವಿರೋಧ, ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾದರೂ ಏನು?

'ಹೊಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಡೆವಲೆಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಐಲ್ಯಾಂಡ್' ಹೆಸರಿನ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 2021ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ. 910 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ 166 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿರುವ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಿವೆ.

- ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಗ್ಯಾಲತಿ ಕೊಲ್ಲಿ (ನೆಲದೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿರುವ ಕಡಲಿನ ವಿಶಾಲ ಚಾಚು) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 14.5 ದಶಲಕ್ಷ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಬಲ್ಲ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಶಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಟರ್ಮಿನಲ್ ಬಂದರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 9.9 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, 44 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬರಲಿರುವ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಶಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಸರಕು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಂದರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಹಡಗುಗಳಿಂದ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಸರಕು, ಸರಂಜಾಮುಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ, ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ನೌಕೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಮುಂದಿನ ನಿಗದಿತ ಗುರಿಯತ್ತ ಸಾಗಲು ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. 20 ಅಡಿ ಉದ್ದ, 8 ಅಡಿ ಅಗಲ ಮತ್ತು 8.5 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ, (ಟಿಇಯು / ಟ್ವೆಂಟಿ ಫೂಟ್ ಈಕ್ವಿವಲೆಂಟ್ ಯೂನಿಟ್) 14.5 ದಶಲಕ್ಷ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ಸರಕು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಂದರು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೃಹತ್ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಬರುವ ಸರಕುಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಕೊಲೊಂಬೊ, ಸಿಂಗಪುರ ಮತ್ತು ಮಲೇಷಿಯಾದ ಕ್ಲಾಂಟ್ ಬಂದರುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸರಕುಗಳ ಶೇ. 85ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಮೊದಲು ಬೃಹತ್ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಂದರು, ಹಡಗು ಮತ್ತು ಜಲಮಾರ್ಗಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಮೂಲಗಳು ತಿಳಿಸಿವೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸರಕು ಸಾಗಣೆಯ ಶೇ. 25ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಸಾಗುವ ಮಲಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿಯಿಂದ ಕೇವಲ 70–80 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ಯಾಲತಿ ಕೊಲ್ಲಿಗೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಗ್ಯಾಲತಿ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಕು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಂದರನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸಿಂಗಪುರ, ಕ್ಲಾಂಟ್ ಬಂದರುಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಶೇ. 30ರಷ್ಟನ್ನು ಗ್ಯಾಲತಿ ಕೊಲ್ಲಿಯತ್ತ ತಿರುಗಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಿಂಗಪುರ, ಮಲೇಷಿಯಾ, ಇಂಡೊನೇಷಿಯಾ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಕೊರಿಯಾ ದೇಶದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಲೂ ಈ ಯೋಜನೆ ನೆರವಾಗಲಿದೆ.

ನಿಕೋಬಾರ್ ಪಿಜನ್

Archive Library

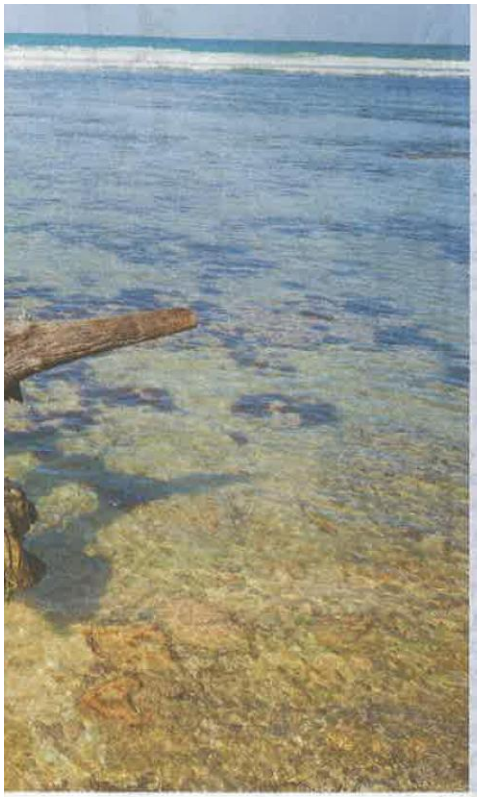

ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಪರ್ಲ್ಸ್ ಎಂದರೆ?

ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಪೆರಲ್ಸ್ ಅಥವಾ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ, ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿರುವ ಚೀನಾ ದೇಶದ ಬಂದರುಗಳು, ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಅಮೆರಿಕದ ವಿಶ್ಲೇಷಕರು ನೀಡಿರುವ ಹೆಸರು. ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಚೀನಾ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮುತ್ತುಗಳೆಂದರೆ ಚೀನಾ ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಬಂದರುಗಳು, ಮಿಲಿಟರಿ ನೆಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು. ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ ಅಥವಾ ತಂತಿ, ಚೀನಾದಿಂದ ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಚ್ಯದವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿರುವ ಈ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿರುವ ಸಾಗರ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸೂಚಕ.

ಈ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮುತ್ತುಗಳೆಂದರೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಗ್ವಾದರ್, ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಹಂಬನ್ ಟೋಟಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶದ ಚಿತ್ತಗಾಂಗ್ ಬಂದರುಗಳು, ಮ್ಯಾನ್‌ಮಾರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಯಾಉಕ್‌ಪ್ಯೆಯು ಮತ್ತು ಸಿಟ್ವೇ ಪೈಪ್ ಲೈನ್ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸೂಡಾನ್ ಬಂದರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಿಲಿಟರಿ ನೆಲೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಸಾಗರದ ಹೈನಾನ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ವುಡೀ ಐಲ್ಯಾಂಡ್, ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್, ಕೆನ್ಯಾ ಮತ್ತು ಸೋಮಾಲಿಯಾಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು.

ಈ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದ ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶ ಭಾರತವನ್ನು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದು ಅದರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಭಾರತದ ವಿರುದ್ಧದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಚೀನಾದ ಈ ವ್ಯೂಹ ರಚನೆಯ ಅರಿವಿರುವ ಭಾರತ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವೋ ಎಂಬಂತೆ ಇರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಛಬ್ಬರ್ ಬಂದರು ನಿರ್ಮಾಣ, ಪೂರ್ವ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧದ ನೀತಿ (ಆಕ್ಟ್ ಈಸ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿ), ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ಜೊತೆಗೆ 'ಕ್ವಾಡ್' ಸಂಘಟನೆ, ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಓಮಾನ್ ಮತ್ತು ಸೈಶಿಲಿಸ್‌ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಮುಂತಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

- ಯೋಜನೆಯ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗವೆಂದರೆ 3300 ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಉದ್ದದ ರನ್‌ವೇ ಹೊಂದಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದ ನಿರ್ಮಾಣ. ವಿಮಾನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ನಿಲ್ದಾಣದ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರೀನ್ ಫೀಲ್ಡ್ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಯೋಜನೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ. 10.4 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿರುವ ಈ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ, ವಾರ್ಷಿಕ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲಿದೆ.
- ಯೋಜನೆಯ ಮೂರನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವೆಂದರೆ, 16,700 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, 6,50,000 ಸ್ಥಳೀಯರು, ಕೆಲಸಗಾರರು ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಬಲ್ಲ ನಗರವೊಂದರ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು 450 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅನಿಲ ಹಾಗೂ ಸೌರವಿದ್ಯುತ್ ಆಧಾರಿತ ಮಿಶ್ರ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಾವರದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗಲಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ 'ಸಾಗರ ಮಾತಾ ಯೋಜನೆ'ಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ, ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಯೋಜನೆ 2040ರ ವೇಳೆಗೆ 50000 ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, 30000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ತರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. 2028ರ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಹಲವಾರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಲಿವೆ.

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಯೋಜನೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಉದ್ದೇಶಿತ ಪ್ರದೇಶವು ಮಿಲಿಟರಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪವಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಜಾಗ. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರಗಳ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬರಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಅಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಲು ಈ ಜಾಗ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಸಾಗರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ 'ಚೋಕ್ ಪಾಯಿಂಟ್'ಗಳಿಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಲೋಂಬೋಕ್, ಒಂಬೈ ಮತ್ತು ಸುಂಡಾ ಜಲಸಂಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗುವ ಹಡಗುಗಳ ಚಲನವಲನ ಗಮನಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಲಭಿಸಲಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ , ಅಗತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವೈಮಾನಿಕ ಮತ್ತು ನೌಕಾ ಸೇನೆಗಳ ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮುಂಚೂಣಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಭಾರತವನ್ನು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ಚೀನಾ ದೇಶದ 'ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಪರ್ಲ್ಸ್' ಮಿಲಿಟರಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಯೋಜನೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಮಿಲಿಟರಿ ತಜ್ಞರ ಅಭಿಮತ.

ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಯೋಜನೆ ರೂಪುಗೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿದೆಯೆಂಬುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಬಲ ಸಮರ್ಥನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಬಹು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಮೊದಲು ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 910 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಈ ದ್ವೀಪದ ಶೇ. 85ರಷ್ಟು ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 770 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಳೆಯ ಅರಣ್ಯವಿದೆ. ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ 2 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಜೀವ ವಲಯ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವಿದ್ದು (ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಬಯೋ ಸ್ಫಿಯರ್ ರಿಸರ್ವ್), ಅದಕ್ಕೆ ಯುನೆಸ್ಕೊ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಈ ದ್ವೀಪದ ದಕ್ಷಿಣದ ತುತ್ತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪವಾದ ಹವಳದಿಣ್ಣೆಗಳಿವೆ (ಕೋರಲ್ ರೀಫ್). ಅತ್ಯಪರೂಪದ ನಿಕೋಬಾರ್ ಮೆಗಾಪೋಡ್, ನಿಕೋಬಾರ್ ಫಿಜನ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು

UKCR Library

200 ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಬೇಧಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಸಿಗುವಂತಹವು. ಸುನಾಮಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾಂಡ್ಲಾ ಕಾಡುಗಳನ್ನು (ಮ್ಯಾಂಗ್ರೂವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್) ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಪ್ರದೇಶ 'ರಾಮ್ಸರ್ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್' ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಾದ 'ಜಯಂಟ್ ಲೆದರ್ ಬ್ಯಾಕ್ ಕಡಲಾಮೆ'ಗಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂತಾನೋತ್ಪಾದನೆಯ ತಾಣ ಗ್ಯಾಲತಿ 'ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ' (ಹಂಟರ್‌ಗ್ಯಾದರರ್) ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶೋಂಪೇನ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನ. ಸುಮಾರು 30,000 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ 2011ರ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ 229ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಂದಾಜಿನಂತೆ 300ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಈ

ದ್ವೀಪದ 130 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹರಡಿದ್ದು, ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ್ದ ಅನೇಕ ಪವಿತ್ರ ತಾಣಗಳಿವೆ. ಅವರೊಡನೆ ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸುಮಾರು 1300 ಮೂಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರೂ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ ಜನರೊಡನೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಪರ್ಕವಿರದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಮಾರಕ ರೋಗಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ರೋಗ ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ದ್ವೀಪದ ಅನನ್ಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಲಿದೆಯೆಂಬುದೇ ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ, ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ, ಪರಿಸರ ಸಂಘಟನೆಗಳ,

'ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಸರ್ಪ ಹದ್ದು'; ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುವ, ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಗಾತ್ರದ ಹದ್ದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಪರಭಕ್ಷಕ ಪಕ್ಷಿ.

ಚಿತ್ರಕೃಪೆ: ವಿಕಿಕಾಮನ್ಸ್

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಶಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದರು!

ತಿರುವನಂತಪುರ ಸಮೀಪದ 'ವಿಳಿಂಜಂ ಬಂದರು' ಭಾರತದ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಕು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಂದರು ಆಗಿ 2024ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಮೆರಿಕ, ಯೂರೋಪ್, ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಿರುವ ವಿಳಿಂಜಂ, 2026ರ ಜೂನ್ ಅಂತ್ಯದವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 1.43 ದಶಲಕ್ಷ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿ ದಾಖಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಭಾಯಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂಟೈನರ್ ಗಾತ್ರ 20 ಅಡಿ ಉದ್ದ, 8 ಅಡಿ ಅಗಲ ಮತ್ತು 8.5 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ 2029ರ ವೇಳೆಗೆ 'ವಿಳಿಂಜಂ'ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 5.7 ದಶಲಕ್ಷ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಲಿದೆ. 2028ರ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಗ್ಯಾಲತಿ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿರುವ ಸರಕು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಂದರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 4 ದಶಲಕ್ಷ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ 16 ದಶಲಕ್ಷ ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಕೊಲೊಂಬೋ, ಸಿಂಗಪುರ, ಕ್ಲಾಂಗ್ ಮತ್ತು ದುಬೈನ ಸಲಾಲ್ಹಾ ಸರಕು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಂದರುಗಳ ಮೇಲಿನ ಭಾರತದ ಅವಲಂಬನೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಇಳಿಯಲಿದೆ.

'ಟುಚೇಯಾ ನಿಕೋಬಾರಿಕಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಈ ಜೇವಿ, ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಮಳೆಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಳಿಲನ್ನು ಹೋಲುವ ಅಪರೂಪದ ಸಸ್ತನಿ ಪ್ರಭೇದ.

ಚಿತ್ರಕೃಪೆ: ವಿಕಿಕಾಮನ್ಸ್

ವಿಪಕ್ಷಗಳ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ದ್ವೀಪದ ಮಳೆಯ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಾರದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿ, ಸಸ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುವಾಗ ಅಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯದ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಬೇಕೇ ಎಂಬುದು ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಅದರೊಡನೆ ಭೂಕಂಪನ, ಸುನಾಮಿಗಳ ಅವಘಡಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಅನಗತ್ಯವೆಂಬ ವಾದವೂ ಇದೆ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅರಣ್ಯದ ಸುಮಾರು 15 ಲಕ್ಷ ಮರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಅರಣ್ಯದ 97.3 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ನಗೆಪಾಟಲಿನ ಸಂಗತಿಯೆಂಬುದಂತೂ ನಿಜ. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯಾವುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪದೇ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಪ್ರದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಅರಣ್ಯದ ಶೇ. 18.2ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ.
- ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಶದವಾದ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮ ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೋಂಪೇನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾದ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಬೇರೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ (ಆಂತ್ರೋಪಾಲಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್

UAGI Library

ಇಂಡಿಯಾ) ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯದೊಡನೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

- ಯೋಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕರಾವಳಿ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.
- ಸುನಾಮಿ, ಭೂಕಂಪನ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಅಪಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಪರಿಣತರಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಯೋಜನೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ತನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಅನುಮಾನವನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಡೆದಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಬಂದರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಮುಂಚೆ, ಮಳೆಗಾಲ ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದ ನಂತರದ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೂಲ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ನಡೆದಿರುವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ವಿವರವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಬದಲಿಗೆ 'ತ್ವರಿತ ಗತಿಯ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ'ವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ರ್‍ಯಾಪಿಡ್ ಎನ್ವೈರನ್‌ಮೆಂಟಲ್ ಇಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಅಸೆಸ್ಮೆಂಟ್) ಎನ್ನಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ತ್ವರಿತಗತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬ ಏಕಮಾತ್ರ ಕಾರಣದಿಂದ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯದ ಮುಂದ್ರಾ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂದರು ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 2015ರಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯ ಈಗ ನಿಕೋಬಾರ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ. 2023ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ನೇಮಿಸಿದ ಪರಿಣತರ ಸಮಿತಿ, ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೀಡಿದ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯ, ಮಿಲಿಟರಿ, ದೇಶದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಕಾರಣ ನೀಡಿ, ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅನುಮಾನಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಮರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಆಸಕ್ತರೂ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಸಿರು ನಿಶಾನೆ ತೋರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಅನಗತ್ಯವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ವಾದ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಾದವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ.

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಸುರಕ್ಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷ ಉಂಟಾದಾಗ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ ಎಂದಾಗ ಅದು ಕೇವಲ ಮಿಲಿಟರಿ ದೃಷ್ಟಿಯ ಭದ್ರತೆಯೇ? ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಆಹಾರದ ಭದ್ರತೆ, ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭದ್ರತೆ, ಪರಿಸರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಭದ್ರತೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಗಳಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಯೋಜನೆಯ ವಿರೋಧಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ.

'ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳು, ಕ್ಯಾಸಿನೋಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ವಿರಳ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಆಗದಂತಹ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ' ಎಂಬ ಕಳಕಳಿಯೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವವರ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಕೇವಲ 9000 ಜನರಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರದ, ಮಹಾನ್ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಭಂಡಾರ 6,50,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ನಗರವಾಗಿ ಬದಲಾಗಬೇಕೇ? ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಯ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಭರವಸೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ತೆರಬೇಕಾದ ಬೆಲೆ ಸಮರ್ಥನೀಯವೇ? ಇಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಲಿವೆಯೇ ಎಂಬುದು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟಗಳ ಫಲಶ್ರುತಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಿದೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in

ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಿಐಎಲ್

2026ರ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಧಿನಿಯಮದಂತೆ, ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಶೋಂಪೇನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ, ಆ ಸಮುದಾಯದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ. ಅಂತಹ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಲು 2022ರ ಆಗಸ್ಟ್ 12 ರಂದು ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಬೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ಜನರೇ ಹೊರತಾಗಿ ಶೋಂಪೇನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರಲ್ಲ ಎಂಬ ಆರೋಪವಿದೆ.

ಶೋಂಪೇನ್ ಸಮುದಾಯವನ್ನು 'ಪರ್ಟಿಕ್ಯುಲರ್‌ಲಿ ವರ್ಲನರಬಲ್ ಟ್ರೈಬಲ್ ಗ್ರೂಪ್' ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಭಾಷೆ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನಗಳಿವೆ. ಅಂಡಮಾನ್ ಜನಜಾತಿ ವಿಕಾಸ್ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಾಕು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ವಾದ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಪಡೆದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಸಿಂಧುತ್ವವನ್ನು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅರ್ಜಿಯ (ಪಿಐಎಲ್ – ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಲಿಟಿಗೇಷನ್) ಮೂಲಕ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಡುವೆ ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಜನರ ಪರವಾಗಿ ಯೋಜನೆಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು, ಅಲ್ಲಿನ 'ಟ್ರೈಬಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್' ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶೋಂಪೇನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಪಡೆದಿರುವ ಒಪ್ಪಿಗೆ 2006ರ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದರೆ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಲಿದೆ.

UASB Library

ತೆರೆಗೆ ಮರದ 'ಓಡ ಮರಾಯಿ'

ಕರಾವಳಿಯ ತುಳುವರು 'ಓಡ ಮರಾಯಿ' (ದೋಣಿ ಪೇಪಾಯಿ) ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಈ ಸಾಧನ, ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಅಲ್ಲಿನ ಪುರಾತನ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಮರದ ಪರಿಕರವಾಗಿದೆ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಅಥವಾ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಬಸಿಯಲು ಈ ಸಾಧನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಜಿಯ ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮರದ 'ಕೈಸೆಟ್ಟೆ' (ಹಿಡಿಯಿರುವ ಮರದ ತಟ್ಟೆಯಂತಹ ಸಾಧನ) ಅಥವಾ 'ತಟ್ಪೆ'ಯಿಂದ (ತಟ್ಪೆ= ಬಿಳಲ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜರಡಿ) ಮುಚ್ಚಿ ಓಡ ಮರಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಗಂಜಿಯ ನೀರನ್ನು ಅದರೊಳಗೆ ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆ ಬೀಳದಂತೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮರದ ಹಲಗೆ ಅಥವಾ 'ತೆರಿಯ' ಎನ್ನುವ ಬಿಳಲ ಅಥವಾ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗದ ಚಕ್ರಾಕಾರದ ಆಸರೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಓಡ ಮರಾಯಿಯ ನಡುಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಬಸಿದ ಗಂಜಿ ನೀರು ಓಡ ಮರಾಯಿಯ ಒಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತದನ್ನು ಆಕಳುಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಚ್ಚು ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನ ಪಿಲಿಕುಳದ ಗುತ್ತಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿತು.

–ರಮಣ್ ಶೆಟ್ಟಿ ರೆಂಜಾಳ, ಮುಂಬೈ

ಕೊಳಗೆಕಾಯಿ; ಸಂಪ್ರದಾಯದ ನೆನಪು

ಇದು ಬಲು ಅಪರೂಪದ ಕೊಳಗೆಕಾಯಿ ಅಥವಾ ಉಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. ಹಬ್ಬಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಗೋಪೂಜೆಯ ವೇಳೆ ಇದನ್ನು ಹಸುಗಳ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಈ ಸಸ್ಯ ಬಹಳ ವಿರಳವಾಗಿದ್ದು, ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಇದರ ಪರಿಚಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದೊಂದಿಗೆ ನಂಟು ಹೊಂದಿರುವ ಇಂತಹ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

–ಗಾಯತ್ರಿ ಎಸ್.ಎನ್., ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಕೋಳಿ ಕಾಲಿಗೆ ಲಾಕ್

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ಕೋಳಿಗಳ ಕಾಲಿಗೆ ಹಾಕಿರುವ ವಸ್ತು ಅವುಗಳ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸೋಕೆ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿನಿಂದ ಮನಬಂದಂತೆ ಪರಚಾಡದಂತೆ ತಡೆಯಲು. ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತೋಟತ್ತಾಡಿಯ ದಯಾನಂದರವರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸರಳ ಉಪಾಯವಿದು. ತಾನು ಸಾಕಿದ ಕೋಳಿಗಳ ಕಾಲಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ಚಪ್ಪಲಿಯನ್ನು ಚಕ್ರವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆ, ತರಕಾರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡುವುದು ತಪ್ಪಿದೆ. ಕೋಳಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಕಡಗಗಳು ಹಗುರವಾಗಿದ್ದು, ನಡೆದಾಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗದು.

–ಚಂದ್ರಹಾಸ್ ಚಾರ್ಮಾಡಿ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ

SBI library

ಇದು ಬಾಳೆಎಲೆಯ ದೊನ್ನೆ

ಬಾಳೆಎಲೆಯನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಸಿ, ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯ ಆಕಾರ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಮಡಚಿ ತಯಾರಿಸುವ ಈ ಬಟ್ಟಲಿಗೆ 'ಬಾಳೆಎಲೆ ದೊನ್ನೆ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಈ ದೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧದ ದಿನ ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಇಡಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ದೇವರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಬಾಳೆಎಲೆ ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉಣ್ಣುವಷ್ಟು ಅನ್ನ ಬಡಿಸಿ, ಆ ಎಲೆಯ ಸುತ್ತ ಇವುಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಯಾರ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಮನೆಯವರಿಗೆ, ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಊಟದ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಲು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಈ ದೊನ್ನೆಯನ್ನು ಬಳಸುವಂಥದ್ದು.

ಉಳಿದಂತೆ ಮದುವೆ, ಉಪನಯನ, ಪೂಜೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೂ ಇದನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದ ಆಚರಣೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನವರಿಗೆ ಈ ದೊನ್ನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂದರೂ ತಯಾರಿಸಲು ಸಮಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಈಗ ದೊನ್ನೆಯ ಬದಲಿಗೆ ಸ್ಟೀಲಿನ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಎಂಬಂತೆ ಇದು ಕಂಡಿತು.

–ಸಹನಾ ಕಾಂತಬೈಲು, ಮಡಿಕೇರಿ

UASB Library

ಸವಿದಿರಾ ಪಂಚಮಿ ಉಂಡಿ?

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಹಬ್ಬ ಬಲು ಜೋರು. ಪಂಚಮಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆಂದೇ ಐದು ಬಗೆಯ ಉಂಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಹಬ್ಬದ 15 ದಿನಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಉಂಡಿ ತಯಾರಿಗೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂಥ ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಂಡೆಗಳ ಸವಿರುಚಿ ಇಲ್ಲಿದೆ.

■ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಗೊಂದೆನಾಯ್ಕರ

ಶೇಂಗಾ ಉಂಡೆ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

● ಶೇಂಗಾ (1 ಕೆ.ಜಿ) ● ಒಣಕೊಬ್ಬರಿ (1 ಕೊಬ್ಬರಿ ಬಟ್ಟಲು) ● ಬಿಳಿ ಎಳ್ಳು (ಅರ್ಧ ಲೋಟ) ● ಒಣಶುಂಠಿ (ಒಂದು ಟೇಬಲ್ ಚಮಚ) ● ಏಲಕ್ಕಿ (ಎರಡು) ● ಬೆಲ್ಲ (ಅರ್ಧ ಕೆ.ಜಿ) ● ಪುಟಾಣಿ ಹಿಟ್ಟು (ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು)

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಮೊದಲು ಕಾದ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಂಗಾ ಕಾಳನ್ನು ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅರ್ಧ ಲೋಟದಷ್ಟು ಬಿಳಿ ಎಳ್ಳು ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ತುರಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಒಂದು ಒಣಕೊಬ್ಬರಿ ಪೌಡರ್ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹುರಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಶೇಂಗಾ ಕಾಳಿನ ಮೇಲಿನ ಸಿಪ್ಪೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸುತ್ತು ಮಿಕ್ಸಿ ಜಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಪೌಡರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡಿ ಕಟ್ಟಲು ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಉಂಡೆ ಕಟ್ಟಲು ಬರುವಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಪಾಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಾಕ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಶೇಂಗಾ ಪೌಡರ್‌ಗೆ ಕೊಬ್ಬರಿ ಪುಡಿ, ಶುಂಠಿ, ಏಲಕ್ಕಿ ಮಿಶ್ರಣ, ಪುಟಾಣಿ ಹಿಟ್ಟು, ಬಿಳಿ ಎಳ್ಳನ್ನು ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಉಂಡಿ ಕಟ್ಟಬಹುದು.

ಹೆಸರು ಹಿಟ್ಟಿನ ಉಂಡೆ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

● ಹೆಸರು ಹಿಟ್ಟು (1 ಕೆ.ಜಿ) ● ತುಪ್ಪ (ಅರ್ಧ ಕೆ.ಜಿ) ● ಸಕ್ಕರೆ (ಅರ್ಧ ಕೆ.ಜಿ) ● ಏಲಕ್ಕಿ (ಎರಡು) ● ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಬಾದಾಮಿ, ಗೋಡಂಬಿ (10 ಗ್ರಾಂ)

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಹೆಸರು ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಹಸಿ ವಾಸನೆ ಹೋಗುವವರೆಗೂ ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.(ತುಪ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸಿದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದು), ಹಸಿ ವಾಸನೆ ಹೋದ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಪೌಡರ್ ಹಾಕಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುರಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಗೋಡಂಬಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಬಾದಾಮಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಹುರಿದುಕೊಂಡ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಪೌಡರ್ ಹಾಕಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಉಂಡೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಹೆಸರು ಹಿಟ್ಟಿನ ಉಂಡೆ ಬೇಸನ್ ಉಂಡೆ ರುಚಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

VTU SB Library

ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಉಂಡೆ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟು (ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ)
- ತುಪ್ಪ (ಒಂದು ಲೋಟ)
- ಸಕ್ಕರೆ (ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ)
- ಏಲಕ್ಕಿ (ಎರಡು)
- ಗೋಡಂಬಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ (10 ಗ್ರಾಂ)

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಒಂದು ಬಾಣಲೆಗೆ ಒಂದು ಲೋಟ ಕರಗಿಸಿದ ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾದ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಗೋಡಂಬಿ ಹಾಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಕಾಲು ಲೋಟದಷ್ಟು ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹುರಿದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಒಲೆ ಆರಿಸಿ ಬಾಣಲೆ ಕೆಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹುರಿದುಕೊಂಡ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಪುಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಪುಡಿ ಹಾಕಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು. (ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ ಸಕ್ಕರೆ ಬಳಬೇಕು). ಉಂಡೆ ಕಟ್ಟಲು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಹಾಕಿ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅಳ್ಳಿಟ್ಟು ಉಂಡೆ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಗೋಧಿ (500 ಗ್ರಾಂ)
- ಕಡ್ಲೆಕಾಳು (150 ಗ್ರಾಂ)
- ಬೆಲ್ಲ (250 ಗ್ರಾಂ)
- ಒಣಶುಂಠಿ (ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೂರು)
- ಏಲಕ್ಕಿ (ಎರಡು)

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಮೊದಲು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಗೋಧಿ, ಕಡಲೆಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹೊಂಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗೇ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಗಿರಣಿ ಅಥವಾ ಬೀಸು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಸಿ ಹಿಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ಏಲಕ್ಕಿ, ಒಂದು ಟೀಬಲ್ ಚಮಚ ಒಣಶುಂಠಿ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡಿ ಕಟ್ಟಲು ಅರ್ಧ ಕೆಜಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಪಾಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಟ್ಟಿ ಪಾಕ ಬರುವವರೆಗೂ ಕುದಿಸಿ. ಪಾಕ ಬಂದಮೇಲೆ ಪಾಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಿಶ್ರಣಮಾಡಿ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಅಳ್ಳು ಉಂಡೆ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಅಳ್ಳು (ನಾಲ್ಕು ಲೋಟ)
- ಬೆಲ್ಲ (250 ಗ್ರಾಂ)
- ಶುಂಠಿ (ಒಂದು ಟೀಬಲ್ ಚಮಚ)
- ಪುಟಾಣಿ ಹಿಟ್ಟು (ಒಂದು ಲೋಟ)

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಮೊದಲು ಒಂದು ಬಾಣಲೆಗೆ ಬೆಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಹಾಕಿ ಉಂಡೆ ಕಟ್ಟುವಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಾಕ ಬರುವವರೆಗೂ ಕುದಿಸಿ. ಪಾಕ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪುಟಾಣಿ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡ, (ಪುಟಾಣಿ ಹಿಟ್ಟು ಬಳಸದಿದ್ದರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ) ಅಳ್ಳಿಗೆ ರುಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಶುಂಠಿ, ಏಲಕ್ಕಿ ಪೌಡರ್ ಹಾಕಿ ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಪಾಕ ತಣ್ಣಗಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೆಲ್ಲದ ಬದಲು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಬಳಸಬಹುದು.

UASB Library

ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಕಾಲುಸಂಕ

ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ, ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಕೌಶಲಗಳ 'ಕಾಲುಸಂಕ'ಗಳು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವು ಅಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಓಡಾಡುವ ಜನರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ತುರ್ತು ಅನುಕೂಲದ ಕಿರುದಾರಿಗಳು. ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಿ, ಕಿರುಸೇತುವೆಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಇಂತಹ ಕಾಲುಸಂಕಗಳು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾದಾಗ ಈ ಭಾಗದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಝರಿ, ಹಳ್ಳಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಜನರು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವ ಹಳ್ಳ ದಾಟಲು ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಸೇತುವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಬದಲಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರೇ ಹಳ್ಳ ದಾಟಲು ಕಾಲುಸಂಕದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಷ್ಟೇ ಬಾಳಿಕೆ ಬರಬಹುದಾದ ಇಂತಹ ತುರ್ತು ಸಂಕಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕುಶಲತೆ ಬೇಕು. ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಸುಭದ್ರ ಸಂಕ ಕಟ್ಟಲು ಅನುಭವವೂ ಬೇಕು.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳೂ ಇದೇ ಕಾಲುಸಂಕದ ಮೇಲೆ ನಿತ್ಯವೂ ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಅಡಿಕೆ ಮರ, ಅಡಿಕೆದಬ್ಬೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು. ಮಕ್ಕಳು, ವಯಸ್ಕಾದವರು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ, ಹಾಗೆ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹೊಂದಿದ ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಸುಭದ್ರ ಕಾಲುಸಂಕಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹಿಂದಿರುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕು.

–ಜೆ.ಎಂ. ಬೊಮ್ಮಳ್ಳಿ

150 ವರ್ಷಗಳ ಪಾತಾಳ ಗರಡಿ

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಪಾತಾಳ ಗರಡಿಗೆ ಸುಮಾರು 150 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಇದರ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಇಂಚು ಉದ್ದದ ಎಂಟು ಕೊಕ್ಕೆಗಳ ಸರಪಳಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮೂರು ಇಂಚು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬೆಸುಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಮನೆಗಳ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸೇದುವಾಗ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಬಿಂದಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಈ ಪಾತಾಳ ಗರಡಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾತಾಳ ಗರಡಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಉಂಗುರಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಾವಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದಾಗ ಕೊಕ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಬಿಂದಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಸಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಾವಿಗಳ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯೇ ಅಪರೂಪ ಏನ್ನುವ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಪಾತಾಳ ಗರಡಿಯ ಬಳಕೆಯನ್ನೂ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾಗಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾತಾಳ ಗರಡಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೋರಿಸಲಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ನಮ್ಮ ತಾತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 40 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಾವಿ ಇದ್ದರೂ ಪಾತಾಳ ಗರಡಿಯ ಉಪಯೋಗದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಮನೆ ಶುಚಿ ಮಾಡುವಾಗ ಇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು.

–ಶಿವಮೊಗ್ಗ ರಮೇಶ್, ಮೈಸೂರು

KABI Library

ನವಿಲಿನ ರೂಪದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬಸದಿ

ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವುದು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಟ್ಲ ಪೇಟೆಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಭಗವಾನ್ 1008 ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಬಸದಿ. ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನವಿಲಿನ ಆಕಾರದ ಸುಂದರ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಜೈನ ಬಸದಿ. ದೇಶದ ಮೊದಲ ನವಿಲು ಬಸದಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಸುಮಾರು 800 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಬಸದಿಯ ಗೋಪುರಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಭಾಗದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು, ನವಿಲು ಗರಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಆಕಾರವನ್ನು ಹೋಲುವಂತೆ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ನವಿಲಿನ ಬಣ್ಣವನ್ನೇ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಗೆ ಬಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಸದಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕೆತ್ತನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜೈನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸಿಂಹದ ಬಾಯೊಳಗೆ ತಿರುಗುವ ಚೆಂಡು ಹಾಗೂ ತಿರುಗುವ ಕಂಬ ಈ ಬಸದಿಯ ವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವು.

—ಡಾ. ಮೈತ್ರಿ ಭಟ್, ವಿಟ್ಲ

ಚಿನ್ನದ ಹೊದಿಕೆ ಹೊದ್ದ ಕೀಟ

ಮನೆಯ ಜಗುಲಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಥಟ್ಟನೆ ಫಳ ಫಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಕೀಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಕವಚವನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮೈ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಾಗ ಥಳ ಥಳ ಹೊಳೆದು ನಿಜವಾದ ಚಿನ್ನವನ್ನೇ ಧರಿಸಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೀಟವು 'ಲೀಫ್ ಫೂಟೆಡ್ ಬಗ್' (Leaf footed Bug) ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು 'ಹೋಮಿಯೋಸೆರೆಸ್' ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಕಾರಣ 'ಹಸಿರು ತಿಗಣೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

—ತನುಜಾ ಸೋಮಯಾಜಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅಣಬೆ ಹುಟ್ಟಿನ ಮೂಲ ನೋಡಿ...

ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು 'ಯುಕಾರ್ಯೋಟಿಕ್' ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿನ ಜೀವಿಗಳ ಸದಸ್ಯರು. ಅಣಬೆಗಳನ್ನು 'ಯಿಸ್ಟ್' ಹಾಗೂ 'ಬೂಸ್ಟ್' ಎಂಬ ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಳೆತ ಸಸ್ಯಜನ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಣಬೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಿಯಾದ ಅಣಬೆಗಳು ಇವೆ. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಪರೂಪದ ಅಣಬೆಯ ಮೂಲ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ಮಯ ಎಂದು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ

—ಎಸ್.ಎನ್. ಚಂದ್ರಕಲಾ ಕೊಪ್ಪ

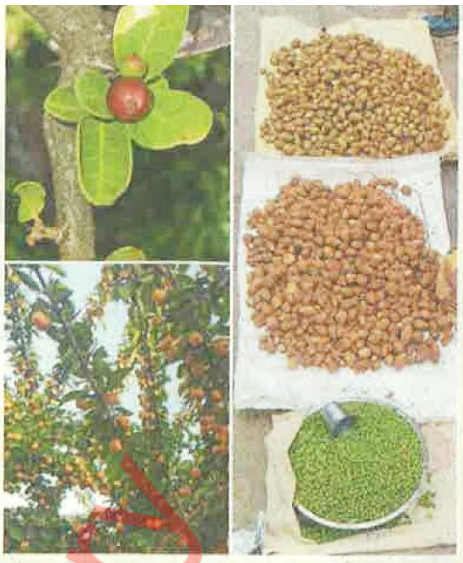

ಕಾಡುಹಣ್ಣು ಯಾರಿಗೆ?

ಹಣ್ಣೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ? ಎಲ್ಲ ವಯೋಮಾನದವರಿಗೂ ಹಣ್ಣುಗಳು ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ. ಮನುಷ್ಯ ತಾನು ತಿನ್ನುವ ಅನೇಕ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು, ಬೆಳೆದ ಗಿಡಗಳು ಹೂ ಬಿಡಲು, ಹೂ ಬಿಟ್ಟ ಗಿಡಗಳು ಕಾಯಿಯಾಗಲು, ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣಾಗಲೂ... ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಮಜ್ಜನದೊಂದಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಹಣ್ಣೊಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬಣ್ಣಗಳಿಗೋ, ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಗೋ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿಸುವ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರ ಮೂಲಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಲ್ಲದೇ ಕೃಷಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಈ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಣಕಿಸುವಂತೆ ನಿಸರ್ಗವೂ ಅನೇಕ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಹಣ್ಣುಗಳು ನಿಸರ್ಗದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಸ್ಪರ್ಶವಿಲ್ಲದೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕಾಡುಹಣ್ಣುಗಳು. ಕವಳೆ, ಕಾರೆ, ಬಿಕ್ಕೆ, ಸೀತಾಫಲ ಮುಂತಾದ ಕಾಡು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿಯು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಇಂತಿಪ್ಪ ಹಣ್ಣುಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ರುಚಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಋತುಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅವು ಲಭ್ಯ. ಮನುಷ್ಯ ಬೆಳೆದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೆಲೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಾಡುಹಣ್ಣುಗಳ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಹಾಗೂ ಇವು ರಾಸಾಯನಿಕ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕರವೂ ಹೌದು.

ಈ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ನಾಡಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ, ಈ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೆ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಉಪವಾಸ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರಡಿಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸೀತಾಫಲ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಎದುರಾದರೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಾಡಿನತ್ತ ಮುಖಮಾಡುತ್ತವೆ. ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡುಗಳು ಉಳಿಯಬೇಕು, ಬೆಳೆಯಬೇಕು.

—ಮಹೇಶ್ವರ ಹುರುಕಡ್ಲಿ, ಬಾಚಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

UASD Library

ಬಸಳೆಯಿಂದ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ತಿನಿಸು

ಕರಾವಳಿ, ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ರುಚಿಯೇ ವಿಶಿಷ್ಟ. ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳ್ಳಿ ಬಸಳೆ ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ಗಿಡ ಬಸಳೆ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸಾಂಬಾರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ ಬಸಳೆಯಿಂದ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಹಲವು ರುಚಿಯುತ ಖಾದ್ಯಗಳ ವಿವರ ಇಲ್ಲಿದೆ..

■ ಹೀರಾ ರಮಾನಂದ್

ಬಸಳೆ ದೋಸೆ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಅಕ್ಕಿ 1/4 ಕೆಜಿ
- ಒಂದು ಹಿಡಿ ಬೆಲ್ಲ
- ಕಾಯಿ ತುರಿ 1/2 ಬಟ್ಟಲು
- ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪು 2 ಹಿಡಿ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಮೊದಲು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು 2–3 ಗಂಟೆ ನೆನಸಿಡಿ. ನಂತರ ಕಾಯಿತುರಿ ಜೊತೆ ನೀರು ಹಾಕದೆ ಅದನ್ನು ರುಬ್ಬಿ. ನಂತರ ಬೆಲ್ಲ, ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿ. ದೋಸೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹದಕ್ಕೆ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ. ಚಟ್ನಿ, ಸಾಂಬಾರಿನೊಂದಿಗೆ ಸವಿದರೆ ಬಲುರುಚಿ.

ಬಸಳೆ ಬೋಂಡಾ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- 10 ಬಸಳೆ ಎಲೆ
- 1/2 ಬಟ್ಟಲು ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು
- ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು
- 1/2 ಚಮಚ ಅಚ್ಚ ಖಾರದ ಪುಡಿ
- ಚಿಕ್ಕ ಶುಂಠಿ ತುಂಡು
- ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು
- ಕರಿಯಲು ಎಣ್ಣೆ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಶುಂಠಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜಜ್ಜಿ. ಅಚ್ಚಖಾರದ ಪುಡಿ, ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು, ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು, ಉಪ್ಪು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಬೋಂಡಾ ಹದಕ್ಕೆ ಕಲಸಿ. ನಂತರ ಬಸಳೆ ಎಲೆಯನ್ನು ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕಾದ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿಯಿರಿ. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೋಂಡಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗರಿಯಾದ ಬೋಂಡಾ ಸಿದ್ಧ. ಸಂಜೆ ಲಘು ಉಪಹಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ತಿಂಡಿ.

ಬಸಳೆ ತಂಬುಳಿ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಐದಾರು ಬಸಳೆ ಎಲೆ
- ಒಂದು ಚಮಚ ಜೀರಿಗೆ
- ಒಂದು ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ
- 1/4 ಲೋಟ ತೆಂಗಿನ ತುರಿ
- ಉಪ್ಪು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು
- ಅರ್ಧ ಲೋಟ ಮೊಸರು

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಬಸಳೆ ಎಲೆ ತೊಳೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಸಿ. ಜೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ. ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಮಿಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ರುಬ್ಬಿ. ಅನ್ನದೊಂದಿಗೆ ಕಲಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ರುಬ್ಬಿ. ನಂತರ ಮೊಸರು ಸೇರಿಸಿ. ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳು, ಒಣ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ನೀಡಿ. ಇದನ್ನು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಕಲಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೂ ಸೂಪ್ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡಿಯಬಹುದು.

USB Library

ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪತ್ರೊಡೆ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಒಂದು ಲೋಟ ಅಕ್ಕಿ
- ಅರ್ಧ ಲೋಟ ತೊಗರಿಬೇಳೆ
- ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಗಾತ್ರದಷ್ಟು ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು
- ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಿಶಿಣ
- 2–3 ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ
- 8–10 ಬಸಳೆ ಎಲೆ

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಅಕ್ಕಿ, ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ನೆನಸಿ. ನಂತರ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು, ಉಪ್ಪು, ಕೆಂಪು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿರಿ. ಒಂದು ಮಣೆ ಮೇಲೆ ಬಸಳೆ ಎಳೆದು ತೊಳೆದು ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಟ್ಟು ಈ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಸವರಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಚಾಪೆ ತರ ಎರಡು ಕಡೆನೂ ಮಡಚಿ ಸುತ್ತಬೇಕು. ಒಂದು ದಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟು, ಕುಕ್ಕರ್ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕಿ. ಒಂದು ಖಾಲಿ ತಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಸವರಬೇಕು. ನಂತರ ಮಸಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟ ಬಸಳೆ ಎಲೆಯನ್ನು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಿ. ಕುಕ್ಕರ್ ಮುಚ್ಚಳ ಮುಚ್ಚಿ ಒಲೆ ಮೇಲಿಡಿ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ನಂತರ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಕುಕ್ಕರ್‌ಗೆ ವಿಷಲ್ ಹಾಕಬಾರದು. ಆರಿದ ನಂತರ ಪತ್ರೊಡೆ ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಸವಿಯಿರಿ.

ಕಾವಲಿ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಪತ್ರೊಡೆಯನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಹೋಳು ಮಾಡಿ. ಎರಡು ಕಡೆನೂ ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಗರಿ ಆಗುವ ತನಕ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಕಾವಲಿ ಪತ್ರೊಡೆಯಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಬಹುದು.

ಪತ್ರೊಡೆ ಸಣ್ಣ ತುಂಡು ಮಾಡಿ. ಬಾಣಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ. ಸಾಸಿವೆ, ಉದ್ದಿನಬೇಳೆ, ಕೆಂಪು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಹಾಕಿ ತುಂಡು ಮಾಡಿದ ಪತ್ರೊಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಡಿಸಿ. ಬಾಡಿಸಿದ್ದ ನಂತರ ಹಸಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ಹಾಕಿದರೆ ಪತ್ರೋಡೆ ಪಲ್ಯ ಕೂಡ ಸಿದ್ಧ.

ಬಸಳೆ ಹುಳಿ

ಏನೇನು ಬೇಕು?

- ಎರಡು ಬಟ್ಟಲು ಬಸಳೆ (ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು)
- 1 ಬಟ್ಟಲು ಕಾಯಿ ತುರಿ
- 2 ಚಮಚ ಹುರಿದ ಕೊತ್ತಂಬರಿ
- 1/4 ಚಮಚ ಮೆಂತೆ
- ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣು
- 7–8 ಹುರಿದ ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ
- ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು
- 2 ಬಟ್ಟಲು ತೊಗರಿಬೇಳೆ
- ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಸಾಸಿವೆ ಹಾಗೂ ಇಂಗು

ಮಾಡೋದು ಹೇಗೆ?

ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ದಂಟು ಸಮೇತ ಸಾಂಬಾರು ಹೋಳು ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ತೊಗರಿಬೇಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಕುಕ್ಕರ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬೇಯಿಸಿ. ಮಿಕ್ಸರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಯಿತುರಿ, ಬ್ಯಾಡಿಗೆಮೆಣಸು, ಮೆಂತೆ, ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಹದವಾಗಿ ರುಬ್ಬಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಹಾಕಿ ಮಸಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ. ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಳೆ ಹಾಗೂ ಬಸಳೆ ಸೋಪು ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿದ ಮಸಾಲೆ ಸೇರಿಸಿ. ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ. ಐದು ನಿಮಿಷ ಕುದಿಯಬೇಕು. ನಂತರ ಸಾಸಿವೆ, ಇಂಗು ಒಗ್ಗರಣೆ ಕೊಡಿ. ರುಚಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆ ಈರುಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಒಗ್ಗರಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬಹುದು.

UASB Library

ನೀವೂ ಬರೆಯಿರಿ

ನೀವು ಕಾಲ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಿನಿಸುಗಳು, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಂದು ನಿಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಮಾಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಖಾದ್ಯಗಳು, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಾಗಿ ನೀವೇ ಕಂಡುಕೊಂಡ, ಕಲಿತುಕೊಂಡ ವೆಜ್/ನಾನ್‌ವೆಜ್ ಹೊಸ ರೆಸಿಪಿಗಳನ್ನು ನೀವೂ ಆಹಾರ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಲೇಖನದ ಮಾದರಿ, ಎಷ್ಟು ರೆಸಿಪಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಆಹಾರ ಪುಟವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಲೇಖನವನ್ನು editorsu@sudha.co.in ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಇಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ. ಅಂದಹಾಗೆ ಲೇಖನದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಯ ಫೋಟೊ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ರ ಕಳುಹಿಸಲು ಮರೆಯದಿರಿ.

ಕುಶಾಲ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ

2026

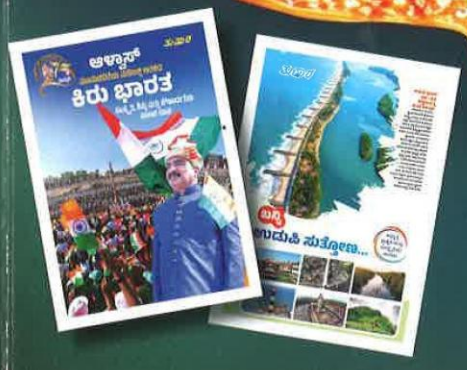

ಬೆಲೆ
₹40

UASRL Library

ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ

ಗಣೇಶ ಭಟ್ಟ, ಕುಮಟಾ

ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಾರ್ಷಿಕ ವಲಸೆ

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಆಹಾರದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿಯೋ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿಯೋ ನಡೆಯುವ ವಲಸೆ ಅವುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಣಧರ್ಮ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಬಾರಿ ಹೋದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೆಲವೇ ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದ್ದೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಕಡಲು ಹಕ್ಕಿಗಳ See Gull – Arctic Tern ವಲಸೆಯ ಪ್ರಯಾಣ ಸುಮಾರು 25000 ಮೈಲಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಜಾಂಬಿಯಾದ ಕಸಂಕಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಮೂರು ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಡು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಕ್ಟೋಬರದಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡುವ ಬಾವಲಿಗಳು [Fruit Bat] ವಲಸೆ ಬರುತ್ತವೆ. ರಷ್ಯಾದ ಬಳಿಯ ಕಡಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ತಿರುಗಿ ಹೋಗುವ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ (Gray Whale) ಪ್ರಯಾಣ ಸುಮಾರು 12000 ಮೈಲಿಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೀನ್ಯಾ ಮತ್ತು ತಾಂಜಾನಿಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ [Wilde Beest] ಎಂಬ ಜಿಂಕೆಯ ಜಾತಿಯ ಹುಲ್ಲು ಮೇಯುವ ಪ್ರಾಣಿಯ ವಲಸೆ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿಗಳು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಡೆಯುವ ಸುಮಾರು 15 ರಿಂದ 20 ಲಕ್ಷ ವಿಲ್ಡ್‌ಬೀಸ್ಟ್‌ಗಳ ವಲಸೆ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಫ್ಲೆಮಿಂಗೋ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಸಾಲ್ಮನ್ ಮೀನುಗಳು, ವಲಸೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಜನಿಸಿದ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳೂ ಅದೇ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವ ಮೊನಾರ್ಕ್ ಚಿಟ್ಟೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ವಲಸೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೆಸರಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪ್ರಯಾಣ, ಸಮಯ, ದೂರ, ದಾರಿ ಮತ್ತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಏಡಿಗಳು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಹೇಗಿರಬಹುದು? ಇಡಿಯ ಊರು, ರಸ್ತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಚಲಿಸುವ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಹೊದಿಕೆಯಂತೆ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಡ ಯಾವುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು ಸಾಗುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕೆಂಪು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಸಂಭ್ರಮ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಏಡಿಗಳನ್ನು ಕೈಮೇಲೆ, ಮೈಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕಚ್ಚದೆ ಅವಸರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ತಮ್ಮ ಗುರಿಯತ್ತ ಸಾಗುವುದನ್ನು

KSCST Library

ಊಹಿಸುವುದೂ ಕಷ್ಟ

ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಏಡಿಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಲಸೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಒಂದೇ ಕಡೆ. ಅದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಆಚರಣೆ. ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆ. ಅದು ನಡೆಯುವುದು ನವೆಂಬರ, ಡಿಸೆಂಬರ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲಿ ಅಂತೀರಾ? ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವಾದ 'ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪ'ದಲ್ಲಿ (Christmas Island). ಕೋಕೋಸ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ [Cocos Islands] ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತಹ ವಲಸೆ ನಡೆದರೂ ಪ್ರಪಂಚ ಗುರುತಿಸುವುದು ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪವನ್ನೇ.

ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪವಿರುವುದು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ [Indian Ocean]. ಜಾವಾ ಮತ್ತು ಸುಮಾತ್ರಾಗಳಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 350 ಕಿಲೋಮೀಟರು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ವಾಯುವ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 1,550 ಕಿಲೋಮೀಟರು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಅದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ದ್ವೀಪವಲ್ಲ. ಕೇವಲ 135 ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದೆ. ಆ ದ್ವೀಪದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2021ರ ಗಣತಿಯಂತೆ 1,692 ಇದ್ದು ಈಗ ಸುಮಾರು 2,000 ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 60ರಷ್ಟು ಚೀನಾ ಮೂಲದವರಾಗಿದ್ದು ಶೇ. 25 ರಷ್ಟು ಜನರು ಮಲಯಾ ಹಾಗೂ ಶೇ. 15 ಜನರು ಯುರೋಪ್ ಮೂಲದವರು. 1643ರ ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ಸನಿಹದಿಂದ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ವಿಲಿಯಂ ಮಿನೋರ್ಸ್ ಎಂಬುವನು ಆ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಯುರೋಪ್ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದನು. ಆ ವರ್ಷದ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಅವನು ಆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕಾಲೂರಿದ್ದ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪವೆಂದು ಕರೆದರು.

ಮಾನವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗ, ಜೀವಜಂತುಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಗಮನಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ದ್ವೀಪವು ಕಾಡಿನಿಂದ ಆವೃತ್ತವಾಗಿದೆ. ಕಡಲು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ನೆಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳಿಗಾಗಿ ಆ ದ್ವೀಪವು ಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ದ್ವೀಪದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ'ವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮನುಷ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಗಾವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪಗಳ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳು. ಕೇವಲ ಆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಅಂದಾಜಿನಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಐದು ಕೋಟಿಗೂ ಅಧಿಕ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ ವಿಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದ ಕೆಂಪು ಇರುವೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿ ಗೂಡುಕಟ್ಟುವ ಚಗಳಿಯಂತಹ ಇರುವೆ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಏಡಿಗಳು ಕೆಂಪು ವರ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಆರು ಇಂಚುಗಳಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತವೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ವಯಸ್ಕ ಏಡಿಯು ಒಂಭತ್ತು ಇಂಚಿನವರೆಗೂ ದೊಡ್ಡದಿರಬಹುದು. ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಏಡಿಗಳಂತೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಗೂಡು ತೋಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಗಿಡಮರಗಳಿಂದ ಉದುರಿದ ಎಲೆಗಳು, ಹೂ, ಹಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಇತರ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಕೀಟಗಳೂ ಅವುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಬಹುದು.

ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳ ವಿಶೇಷತೆ ಇರುವುದು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಡೆಯುವ ಏಡಿಗಳ ವಲಸೆ/ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನವೆಂಬರ, ಡಿಸೆಂಬರ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಆ ವಲಸೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದ ವಲಸೆ ಕೊಂಚ ತಡವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಜನವರಿಯವರೆಗೂ ನಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಗಿನ, ಆರ್ದ್ರ, ತೇವದ ವಾತಾವರಣವಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳು (Red Crabs) ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದು ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದು ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಇಡಿಯ ದ್ವೀಪದ ನೆಲ ಕೆಂಪು ವರ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳು ನಡೆದು ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಿರುವ ಯಾವುದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಗೋಡೆಯಿರಲಿ, ಕಂದಕ ಕೊಳ್ಳಗಳಿರಲಿ, ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದ ಮರಗಳಿರಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರ ತೀರವನ್ನು ತಲುಪುವುದೇ ಅವುಗಳ ಗುರಿ. ಇಡಿಯ ದ್ವೀಪದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಕೆಂಪು ರತ್ನಗಂಬಳಿಯನ್ನು ಹಾಸಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವು ಯಾರಿಗೂ ಕಚ್ಚುವುದಾಗಲಿ, ಘಾಸಿ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಡಿಯ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ, ಮಾನವ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುವ ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಪರಿಸರಾಸಕ್ತರು ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲೂ ವಿಶೇಷ ಪರವಾನಿಗೆ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರವಾಸ ಯಾಕೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗಂಡು ಏಡಿಗಳು ಸಮುದ್ರದ

KSCB Library

ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು ತೀರವನ್ನು ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಇತರ ಗಂಡು ಏಡಿಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರ ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಏಡಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಆರಂಭಿಸಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರವನ್ನು ತಲುಪುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವಾರಗಳ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳ ಪ್ರವಾಸ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರ ತೋಡಿದ್ದ ಗೂಡಿನ ಬಳಿಯೇ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳ ಮಿಲನ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದಾದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಏಡಿಗಳು ಮರಳಿ ಕಾಡಿನತ್ತ ಹೊರಟುಬಿಡುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳು ಸುಮಾರು ಎರಡು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅನಂತರ ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿದ ಆ ಏಡಿಗಳ ಗರ್ಭ ಮಾಗಲು ಸಮಯ ಬೇಕು. ಗರ್ಭ ಮಾಗಿದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳು ಗೂಡಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನತ್ತ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದ ಉಬ್ಬರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಆವು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸವಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳೂ ನೀರಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಕಾಡಿನತ್ತ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಪ್ರವಾಸದ ನಂತರ ಆವು ತಮ್ಮ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇತ್ತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೇ ತೇಲುತ್ತಿದ್ದು ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ಏಡಿಗಳ ಮರಿಗಳು ಹೊರಬಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಮರಿಗಳೂ ನೀರಿನಿಂದ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾಡಿನತ್ತ ನಡೆಯತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಕಾಡನ್ನು ಸೇರಿದ ಏಡಿಯ ಮರಿಗಳು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಕಾಯತೊಡಗುತ್ತವೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದಲೂ ಮರಿಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಖಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲ. ಆವುಗಳನ್ನು ಮೀನುಗಳು ತಿನ್ನುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಬಗೆಯ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆವುಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಯಾವುದೋ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾವನ್ನು ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಕೆಂಪು ಇರುವೆಗಳು ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳ ಪ್ರಥಮ ವೈರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆವು ವರ್ಷವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಲಕ್ಷ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಆ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಂದಲೂ ಏಡಿಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಕಾಲ ಕೆಳಗೆ, ವಾಹನಗಳ ಚಕ್ರಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆವುಗಳ ವಲಸೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ, ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಡಿಗಳು ರಸ್ತೆ ದಾಟಿ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆವುಗಳ ನಡಿಗೆಗೆಂದೇ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುವಂತೆ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಆವುಗಳ ಸಂಚಾರ ಸುಗಮವಾಗಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣಾ ಒಕ್ಕೂಟವು [International Union for Conservation of Nature – IUCN] "ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿ' [Endangered Species] ಎಂದು ಘೋಷಿಸದೆ ಇರುವುದು ಪರಿಸರ ಪ್ರಿಯರ ಟೀಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಅಂಶಗಳು :

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕಾಡಿನ ತಮ್ಮ ಗೂಡುಗಳಿಂದ ಹೊರಟ ಏಡಿಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರವನ್ನೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಗಿ ಕಾಡಿನ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ತಲುಪುವುದು ಹೇಗೆ?

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಏಡಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗಂಡು ಸಂಗಾತಿ ತೋಡಿಟ್ಟ ಗುಂಡಿಗಳ ಬಳಿಗೇ ಬರುವುದು ಹೇಗೆ?

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಮರಿ ಏಡಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವಾದ ಕಾಡಿನ ಬಳಿಗೇ ಹೇಗೆ ನಡೆದು ಸಾಗುತ್ತವೆ?

ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಇಡಿಯ ಜೀವನವನ್ನೇ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಆ ಏಡಿಗಳು ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವುದು ಯಾಕೆ?

ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಡಿಗಳ ಆ ಗುಣಗಳ ಕುರಿತು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೆಂಪು ಏಡಿಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಲಸೆ/ಪ್ರವಾಸ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

KSBL Library

UAE-AED20

19/8/26

INDEPENDENCE DAY SPECIAL

www.indiatoday.in

INDIA TODAY

AUGUST 24, 2026 ₹150

Clockwise from top left: Merin Joseph, Yami Gautam, Vaniitha Jaiin, Neeru Yadav, Anahat Singh, Yamini Reddy, Daiaphi Lamare (Reble)

50 UNDER 50

The She List

SELF-MADE WOMEN UNDER 50 YEARS OF AGE WHO ARE REDEFINING INDIA'S FUTURE IN KEY FIELDS

Contemporary

DL (S)-03/MP/2022-23-24; RNI NO. 28587/1975 REGISTERED NO. DL(N)D-1/Gaz/2024-25-26; LICENSED TO POST WPP NO. U(C)-88/2024-26; FARIDABAD/05/2026-28

Volume 51; Number 33; Published on every Friday of Advance Week. Posted at LPC Delhi – RMS – Delhi – 110006 on Every Friday & Saturday. Total number of Pages 178 (including cover pages)

WHAT MAKES HER A SHERO

Child bride to Nari Shakti Puraskar awardee, Bina epitomises female enterprise with her mushroom business

Mushroom Mahila

In his feminist poem, *The Mushroom Hunters*, Neil Gaiman talks of how women were the first scientists, because while the men were out hunting, women would venture out, carrying babies in slings so that their hands could be free...to pick mushrooms. *"Some mushrooms will kill you/ while some will show you gods/and some will feed the hunger in our bellies...."*

Bina Devi, from the small hamlet of Tilkari in Bihar, will relate. She started growing mushrooms at home in 2014. By 2019, a 450 sq. ft shed had come up. In 2020, the enterprise earned her the title of Bihar's 'Mushroom Mahila' as well as that year's Nari Shakti Puraskar.

Bina was only 14 when she was married off to a farmer, Krishnakant. Money was tight, perhaps why, unlike other young brides, Bina joined her husband in the fields. Her hard work soon drew the admiration of her father-in-law, who affectionately began calling her 'Grihalaxmi', the one who brought prosperity to the house. Little did he know how prophetic the blessing would prove to be.

Bina was elected sarpanch in 2011. The next year, scientists from the Bihar Agricultural University visited Tilkari to train rural women in mushroom cultivation so that they could earn a livelihood. Bina soon mastered it, realising that "mushroom cultivation required little space, modest investment and could generate rich returns". The experiment transformed the family's fortunes, the additional income helping the family dream of a better future. Today, her four children are all well educated, with the youngest, a daughter, pursuing a Bachelor of Computer Applications. The family's old mud house is now much bigger. Nearby rises a concrete home in which Bina has invested nearly Rs 12 lakh.

But the achievement is also about teaching other women to dream. Today, women from a hundred villages earn a livelihood through mushroom farming under her guidance. Bina also travels across Bihar and even to other states to conduct training programmes. ■

—Amitabh Srivastava

HER TAKE

"Every woman—especially in rural India—should strive for financial independence. Become someone your children can look up to"

BINA DEVI, 49
Mushroom farmer
Tilkari, Bihar

RANJAN RAHI

Bina Devi, standing, with a bag of her mushrooms

Issued By Library

The Eco Sentinels

AAVASSDITYA RAYA

DR BARKHA SUBBA, 41
Conservation scientist; Executive member, Federation of Societies for Environmental Protection
Darjeeling

WHAT MAKES HER A SHERO
Winner of the 2026 Whitley Award, Barkha leads a grassroots conservation effort to save the endangered Himalayan amphibian

Saving the Salamander

For most people, the Himalayan salamander is an obscure amphibian native to the eastern Himalayas. For Dr Barkha Subba, it is a reminder that when nature disappears, entire ecosystems—and the communities that depend on them—begin to disappear too.

Subba spent a childhood filled with stories of mountains and wildlife narrated by her grandmother, and trips to forage in the woods. "I didn't dream of becoming a conservation scientist," she recalls with a smile. "I simply kept following my curiosity." A first-generation postgraduate in her family, Subba studied zoology before joining the Padmaja Naidu Himalayan Zoological Park for research. It was there that she became fascinated with the Himalayan salamander—a shy amphibian that emerges only during the monsoon and spends the rest of the year hidden underground.

Subba started working with the World Wide Fund for Nature (WWF) in Darjeeling during the pandemic, before launching an ambitious community-led conservation programme centred on the Himalayan salamander. She believes conservation can succeed not just with science but also trust, shared ownership and people's participation. Today, tea garden workers, villagers, schools and forest officials have all become partners in protecting the wetlands where the species breeds. That philosophy has won her the Green Oscar, or the Whitley Award, this year, bringing international attention—and crucial funding—to safeguard one of India's least-known species. ■

—Arkamoy Datta Majumdar

HER TAKE

"Stay curious and don't be afraid to pursue what genuinely interests you, even if the path is not always clear. Science and conservation need more women—not only as participants, but as researchers, leaders and decision-makers"

UASB Library

PARVEEN SHAIKH, 37
Conservation scientist, avian ecologist, BNHS Mumbai

MANDAR DEODHAR

Protecting the Skimmer

WHAT MAKES HER A SHERO

Parveen's decade-long effort to save the Indian Skimmer, an endangered river bird, won her the 2026 Whitley Award

The Indian Skimmer is an unusual bird with an extraordinary vulnerability. With its bright orange bill, it flies inches above the surface of rivers, skimming the water to catch fish. But it breeds on sandbars and mid-river islands, where shifts in water flow, predators or even a wandering cow can destroy an entire nest.

For conservation scientist Parveen Shaikh, saving the bird meant understanding not only its ecology but also the people who live alongside it. A Mumbai suburban girl, who "was not born into nature", she discovered her passion for zoology in college. "I was always passionate about science. I developed my knack for zoology in college," she says.

Shaikh, who joined the Bombay Natural History Society (BNHS) in 2012, began work on Indian Skimmer populations along the Chambal river in 2016. Her 'Guardians of the Skimmer' initiative trained and incentivised local residents to monitor nests and protect vulnerable colonies. Shaikh says they now also help identify new nesting sandbars and prevent disturbance during the breeding season. Some even proudly refer to the skimmers as 'our birds'. Indeed, nest survival rate in the Chambal Sanctuary has risen from 14 per cent to over 25 per cent, while the local population has risen from about 400 birds in 2017 to nearly 1,000. In 2024 alone, the nest protection programme saved 500 chicks.

HER TAKE

"Do not give up. It might take time...but if you are persistent, passionate and hard-working, you will succeed"

Now, Shaikh is taking that model to a much more challenging landscape. Her 2026 Whitley Award (the 'Green Oscar') will support the expansion of the project to Prayagraj, where the birds face boat traffic, fishing, pollution and intense human activity, including the enormous crowds that gather for the Kumbh. ■

—ADM

UseBrary

The Farmer's Friend

REHAN KHAN

NIDHI PANT, 33
Co-founder, S4S Technologies
Chhatrapati Sambhajinagar

Nidhi Pant of S4S Technologies has a code that she lives by. "We only rise by lifting others... it's something me and my sister were taught by our parents at a young age," she says. Her father was a scientist at the Bhabha Atomic Research Centre (BARC) in Mumbai, who used his research on isotope applications to help identify potential water resources back in his home state Uttaranchal. "That was his way of giving back to the society that nurtured him," says Pant.

In 2011, Nidhi, a graduate of Mumbai's Institute of Chemical Technology, teamed up with four batchmates and two others to found S4S Technologies, the acronym reflecting their vision: science for society.

HER TAKE

"In your journey, you will have a number of pivots; listen to your customers closely and solve their problems. It will be a long journey, so be resilient. You will need the grit to play the long game"

In the beginning, they focused on areas like healthcare, but later zoomed in on agriculture. The idea was to work with farmers to minimise losses arising from lack of storage facilities for their produce. "Many a time, the costs of transportation and losses due to lack of proper storage add up to more than the value of the produce," says Pant. "Sometimes farmers can't even afford to take back their unsold produce." Studies say Indian farmers lose produce worth some $40 billion (Rs 3.8 lakh crore) in this manner annually.

WHAT MAKES HER A SHERO

Nidhi and her co-founders leveraged technology to help preserve the produce of small farmers and find them markets for their products

Cold storages needed continuous power supply, which is unviable for farmers. Dehydration (including moisture removal and airtight containment) was a way of preserving farm products. So, the S4S team in 2014 developed dehydrators, and sold 5,000 of these in 15 countries. But soon they realised that farmers with small holdings would not know where to sell such dehydrated products. "Then we decided to empower farmers to become processors themselves," says Pant.

S4S Technologies is now a food ingredients company for large companies like Sodexo, Marico and the Tata Group, aggregating products from as many as 500,000 farmers in Nashik and Chhatrapati Sambhajinagar in Maharashtra. They also offer farmers a combination of technologies for Rs 3 lakh: a cutting machine, a fixed bed drier, a low energy consumption drier and a solar drier. Farmers can earn Rs 40,000-1 lakh, depending on how much they are able to process. The company employs some 250 people, had revenues of Rs 420 crore in FY26, and is now expanding to Madhya Pradesh, Odisha and Andhra Pradesh. ■

—M.G. Arun

UASB Library

AKANKSHA SINGH, 39
Senior Scientist, CSIR-CIMAP
Lucknow

Learning from Plants

HER TAKE

"Science is not an easy path, especially for women. It needs a lot of patience and perseverance. But if you have a passion for it, it's a wonderful domain. You are constantly asking new questions and discovering new things"

Dr Akanksha Singh had once imagined herself as a doctor. But then fate brought her to botany. A PhD later, she eventually found her calling in plant-microbe interactions. Today, as a senior scientist at CSIR-CIMAP (Central Institute of Medicinal and Aromatic Plants), she is studying a microscopic world of endophytes, micro-organisms that live within plant tissues and can have a mutually beneficial relationship with their hosts.

The idea has big implications for agriculture. Unlike micro-organisms that live in the soil and are exposed, endophytes are protected within plants, making them more resilient. Some can also pass from one generation of plants to the next through seeds, raising the possibility of longer-lasting benefits. Singh's team is mapping the microbiomes of medicinal plants and some of the promising endophytes have already shown encouraging results in field trials and are being tested in crops such as wheat, rice and tomatoes.

As for her own career, after a few stutters, the turning point came in 2014 when she received the Department of Science and Technology's Women Scientist Scheme fellowship. For Singh, it became the bridge back to research. She rebuilt her career, eventually joining CIMAP.

Now, her work has received recognition on three national scientific platforms in the same year. For Singh, it's just rewards. Her aim now is to find practical ways in which the invisible microbial world inside plants can help farmers grow healthier crops, and make agriculture better equipped for a changing climate scenario. ■

—Avaneesh Mishra

WHAT MAKES HER A SHERO

A 2026 National Academy of Sciences, India, Young Scientist Award winner, Akanksha's work on plant-microbe interactions opens up new avenues in sustainable agriculture

IISB Library

August 2026

₹22

Kurukshetra

A RURAL DEVELOPMENT MONTHLY SINCE 1952

Healthy Farms Healthy Planet

Save the Farm
Save the Future

Celebrating Agricultural Heritage

Protecting Farmers Preserving the Future

Growing Responsibly

ISEC Library

Protecting Farmers, Securing the Future

Securing the future of Indian agriculture begins with empowering its farmers. The convergence of policy reforms, digital innovation, climate-resilient practices, research, and market reforms is strengthening farmer welfare and transforming the agricultural landscape. Enhancing resilience, productivity and income security through sustainable and technology-enabled interventions will be critical to building an inclusive agricultural sector and realising the vision of *Viksit Bharat*@2047.

Sameera Saurabh

Agriculture has been the foundation of India's economy, culture, and civilisation for centuries. Even today, it supports the livelihoods of nearly half of the country's workforce, contributes significantly to food security and sustains rural communities. Indian farmers are not merely food producers; they are custodians of natural resources, biodiversity and traditional knowledge systems. As India advances towards becoming a developed nation under the vision of *Viksit Bharat@2047*, protecting farmers and securing the future of agriculture has become a national priority.

Over the past decade, India's agricultural sector has recorded sustained annual growth of approximately 4–4.5 per cent, comparing favourably with most major economies. This growth has contributed to higher agricultural production, improved food security, and greater diversification. However, the benefits have not translated uniformly into higher farm

The author is from the Indian Economic Service, currently Advisor, Ministry of Agriculture and Farmers Welfare, Government of India. Email: sameerasaurabh1@gmail.com

UAS Library

incomes. Addressing this gap remains a key policy priority, as agriculture continues to be the primary source of livelihood for a large proportion of India's population. Consequently, recent policy initiatives have increasingly emphasised the complementary roles of policy, technology, and institutional support in translating agricultural growth into improved farmer incomes.

Small and marginal farmers constitute approximately 86.1 per cent of all operational landholdings in India. Marginal farmers (owning less than one hectare) account for 68.5 per cent, while small farmers (owning 1–2 hectares) account for 17.6 per cent. Together, they cultivate nearly 47–48 per cent of the country's operated agricultural area despite representing more than four-fifths of all farm holdings.

Although they cultivate less than half of India's agricultural land, these farmers remain central to the country's food security and rural economy. Agriculture and allied sectors continue to provide livelihoods to nearly 46 per cent of the workforce while contributing around 18 per cent to India's Gross Value Added (GVA). These figures highlight the need for sustained investment in farmer welfare, agricultural research, digital agriculture, and market reforms to enhance productivity, improve farm incomes, and promote sustainable agricultural development.

In 2026, farmer welfare is no longer viewed solely in terms of increasing agricultural production. The policy focus has gradually shifted towards enhancing farmers' incomes, resilience, sustainability, and overall quality of life through a combination of financial support, technological innovation, market reforms, and climate-resilient agricultural practices.

The Ministry of Agriculture and Farmers Welfare (MoA&FW) has adopted a comprehensive farmer-centric approach that combines direct income support, affordable institutional credit, crop insurance, digital platforms, Farmer Producer Organisations (FPOs), infrastructure development and climate-resilient agriculture. Reflecting this commitment, the budgetary allocation for the Department of Agriculture and Farmers Welfare increased from ₹27,663 crore in 2013–14 to ₹1,40,528.78 crore in 2026–27.

Government Initiatives Supporting Farmers

Over the past decade, flagship initiatives such as PM-KISAN, Pradhan Mantri Fasal Bima Yojana (PMFBY), the Kisan Credit Card (KCC) Scheme, the Agriculture Infrastructure Fund (AIF), and the National Agriculture Market (e-NAM) have substantially expanded their outreach. These programmes have strengthened income support, crop insurance coverage, institutional credit, agricultural infrastructure, and market access, benefiting millions of farmers across the country.

Foodgrain production has increased from 265.05 million tonnes in 2013–14 to a record 357.73 million tonnes in 2024–25, while horticulture production reached 369.05 million tonnes during 2024–25, reflecting the sector's continued growth.

Institutional credit to agriculture has increased significantly over the past decade, accompanied by the expansion of micro-irrigation under the Per Drop More Crop initiative and the rapid growth of Farmer Producer Organisations (FPOs), which are improving farmers' access to finance, technology, and markets.

The Government has also approved the Clean Plant Programme to ensure the availability of certified, disease-free planting material for major fruit crops. A seven-year National Mission on Edible Oils–Oilseeds has been launched to boost domestic oilseed production and strengthen India's journey towards self-reliance (*Atmanirbhar Bharat*).

UASB Library

The Cabinet approved Pradhan Mantri Annadata Aay Sanrakshan Abhiyan, an integrated scheme comprising the Price Support scheme, Price Deficit Payment Scheme and Market Intervention Scheme and Price Stabilisation Fund to serve farmers and consumers more efficiently. The Digital Agriculture Mission has accelerated the creation of Farmer IDs and digital crop surveys. Meanwhile, the "White Revolution 2.0" initiative is designed to empower women, generate employment opportunities and expand cooperative coverage, thereby significantly enhancing the livelihoods of rural producers.

Despite these advances, significant challenges remain. Climate change, erratic monsoons, fragmented landholdings, rising input costs, groundwater depletion, and price volatility continue to affect farm incomes. The 2026 kharif season, for example, has witnessed concerns over uneven monsoon rainfall, requiring contingency planning and climate-resilient farming strategies.

Climate Change: The Greatest Emerging Challenge

Climate change has emerged as one of the most serious threats facing Indian agriculture. Rising temperatures, erratic monsoons, prolonged droughts, floods, cyclones, heatwaves, and increasing incidences of pests and diseases are affecting crop yields and farm incomes.

Protecting farmers today requires building climate resilience. This involves promoting climate-smart agriculture through improved irrigation, drought-resistant crop varieties, efficient water management, integrated farming systems, weather-based advisory services, and conservation agriculture.

The adoption of micro-irrigation systems such as drip and sprinkler irrigation under the Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana (PMKSY) has significantly improved water-use efficiency while conserving precious groundwater resources.

Digital Agriculture: Transforming Indian Farming

Digital Agriculture Mission and AgriStack

To accelerate data-driven agricultural innovation, the Government of India approved the Digital Agriculture Mission. The mission aims to establish a robust digital public infrastructure (DPI) for agriculture through three key components: AgriStack, the Krishi Decision Support System (KDSS) and Soil Profile Mapping.

AgriStack seeks to create a comprehensive digital ecosystem by integrating farmer registries, land records, crop information and agricultural databases, thereby enabling the delivery of personalised services to farmers. The KDSS uses geospatial and real-time data to support evidence-based planning, while Soil Profile Mapping enables precise nutrient and land management recommendations. These initiatives foster agritech innovation in precision farming, digital advisory, fintech, supply-chain management, remote sensing, and AI-enabled solutions.

Digital technologies are transforming Indian agriculture. The Digital Agriculture Mission promotes the use of artificial intelligence, drones, satellite imagery, Geographic Information Systems (GIS) and remote sensing to support data-driven farming. Mobile applications provide farmers with localised weather forecasts, pest advisories, market prices, soil health information, and crop management guidance, enabling informed decision-making.

Drone technology is increasingly being used for crop monitoring, nutrient application, pesticide spraying, and yield estimation, making agriculture more efficient and environmentally sustainable.

Agri-Startups

Agri-startups are transforming Indian agriculture by integrating modern technologies such as Artificial Intelligence (AI), the Internet of Things (IoT), drones, and

IASB Library

precision farming tools. These enterprises enhance farm productivity, improve resource efficiency, strengthen market linkages, and facilitate access to quality inputs, thereby increasing farmers' incomes. The rapid growth of the agri-startup ecosystem has been driven by the Startup India programme launched by the Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) in 2016, which provides regulatory support, financial assistance, and incubation facilities.

Between FY 2019–20 and 2025–26, 2,096 agri-startups received technical and financial assistance, with grants-in-aid amounting to ₹168.14 crore.

Market Reforms and Better Value Realisation

Farmers' prosperity depends not only on higher production but also on securing remunerative prices for their produce.

The National Agriculture Market (e-NAM) has expanded digital marketing opportunities by integrating agricultural markets across states, improving price discovery, transparency, and competition. Likewise, Farmer Producer Organisations (FPOs) have emerged as key institutions that strengthen farmers' bargaining power, reduce input costs, facilitate aggregation, improve access to technology, and enhance market linkages.

Investments in storage infrastructure, cold chains, food processing, and logistics are equally important for reducing post-harvest losses, promoting value addition, and increasing farmers' incomes.

Women Farmers: Strengthening Rural Prosperity

Women constitute a significant share of India's agricultural workforce and play a vital role in sowing, transplanting, harvesting, livestock management, seed preservation, and post-harvest operations. Recognising women as farmers and ensuring their equal access to land rights, institutional credit, training, mechanisation, technology, insurance, and extension services are essential for inclusive agricultural development.

Women-led Self-Help Groups (SHGs), Farmer Producer Organisations (FPOs), and rural enterprises are increasingly contributing to income generation, value addition, and rural entrepreneurship, thereby strengthening household livelihoods and local economies.

Diversification and Allied Activities

Protecting farmers also requires reducing dependence on crop cultivation alone. Diversification into horticulture, dairy, fisheries, poultry, beekeeping, mushroom cultivation, sericulture, agroforestry and food processing provides multiple income sources while reducing production risks.

India's livestock sector continues to offer stable income opportunities, particularly during periods of crop failure. Integrated farming systems further improve resource-use efficiency while enhancing the nutritional and economic security of farming households.

Youth and Agriculture

The future of Indian agriculture depends upon attracting educated youth into farming and agri-entrepreneurship. Startups working in precision agriculture, farm mechanization, agri-fintech, biotechnology, digital advisory services, and food processing are creating new opportunities across the agricultural value chain.

Strengthening Agricultural Research and Innovation

Institutions under the Indian Council of Agricultural Research (ICAR) continue to develop high-yielding, climate-resilient, pest-resistant, and nutritionally enriched crop varieties. Research is also advancing sustainable farming practices, precision agriculture, integrated pest management, biofertilisers, natural farming, and efficient resource management.

Extension services play an equally important role by transferring scientific knowledge from laboratories to farmers' fields. Strengthening linkages among researchers, extension workers, startups, and farmers will accelerate agricultural transformation and promote evidence-based policymaking.

Strengthening agricultural productivity and farmers' incomes requires renewed attention to the scale and composition of public investment in agricultural research, risk management, and incentive structures. Public expenditure on agricultural research in India remains at approximately 0.5 per cent of agricultural GDP, about half the global average and substantially below the 2–5 per cent observed in developed economies, despite high estimated returns to research investment.

The Road Ahead

Future priorities include:

- Climate-resilient agriculture.
- Universal digital access for farmers.
- Expansion of irrigation infrastructure.

UASB Library

- Greater investment in agricultural research.
- Promotion of precision farming.
- Stronger Farmer Producer Organisations.
- Improved rural infrastructure.
- Increased value addition and food processing.
- Sustainable management of soil and water resources.
- Enhanced financial inclusion and risk management.

Public-private partnerships, innovation, research institutions, civil society, and farming communities must work together to achieve these objectives.

Conclusion

Protecting farmers is not merely an agricultural objective—it is a national commitment to securing India's future. The prosperity of farmers determines the nation's food security, economic resilience, environmental sustainability and social stability. As agriculture confronts unprecedented challenges from climate change, resource constraints and evolving market conditions, the need for integrated, technology-driven and farmer-centric solutions has never been greater.

The Government of India's emphasis on income support, crop insurance, digital agriculture, scientific research, climate resilience, market reforms, and sustainable farming reflects a comprehensive approach to farmer welfare. However, the continued success of Indian agriculture will depend on sustained investments in enhancing income, ensuring risk protection, promoting sustainable and climate-resilient agriculture, strengthening market linkages, expanding digital services, and improving the overall well-being of farming households. The long-term objective is to make Indian agriculture more productive, profitable, and resilient while ensuring inclusive rural development.

By protecting farmers today, India preserves not only its agricultural heritage but also the livelihoods of millions, the health of its natural resources, and the food security of future generations. A resilient, inclusive and sustainable agricultural sector will remain central to the nation's journey towards *Viksit Bharat@2047*, ensuring that every farmer becomes a partner in India's growth story rather than merely a beneficiary of development. ❑

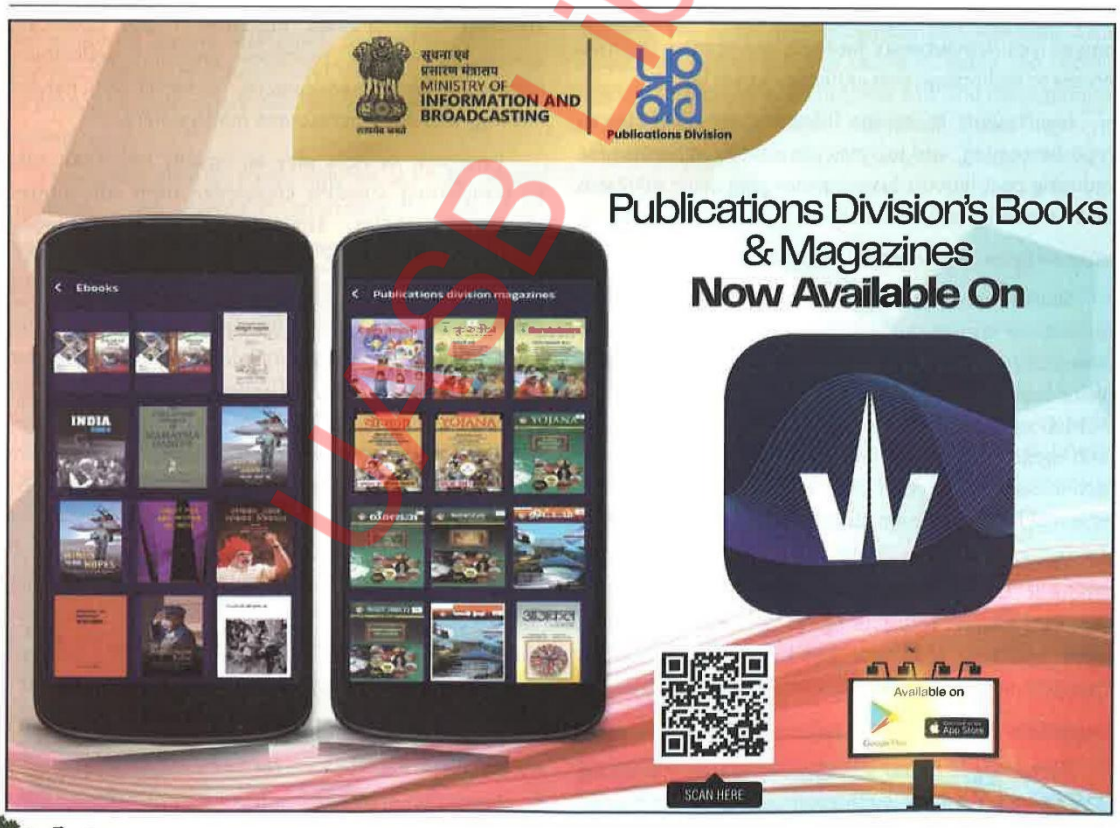

UGB Library

Food Security to Nutrition Security

Nutrition security has emerged as India's next development priority after achieving substantial gains in food security. This article explores how government initiatives are expanding beyond food availability to improve diet quality, maternal and child nutrition & food safety. It highlights the importance of convergent action and sustainable agriculture in combating malnutrition and creating a healthier, more productive population.

Dr. Akanksha Jain

For many years, the success of a nation was measured by its ability to produce enough food for its people. India achieved this milestone through the Green Revolution, improved irrigation, better crop varieties, and effective food distribution systems. Today, the country produces sufficient food grains to feed its population and operates one of the world's largest food security programmes. However, a question emerges: Is having enough food enough to ensure good health? The answer is no!

A person may consume enough calories every day yet suffer from anaemia, vitamin deficiencies, poor immunity or even obesity. This happens because food security and nutrition security are related but not identical concepts. Food security ensures that people have access to sufficient food, whereas nutrition security ensures that the food consumed supports healthy growth, development, and overall well-being.

The country continues to face the complex challenge of the triple burden of malnutrition: undernutrition, micronutrient deficiencies and rising overweight and obesity. The latest National Family Health Survey-6 (NFHS-6) shows encouraging improvements in child nutrition and maternal health while also highlighting persistent gaps in dietary diversity and healthy eating practices. This transition from food security to nutrition

The author is Assistant Professor (Food and Nutrition; Food Technology), Bhagini Nivedita College, University of Delhi.
Email: akankshajain@bn.du.ac.in

UASD Library

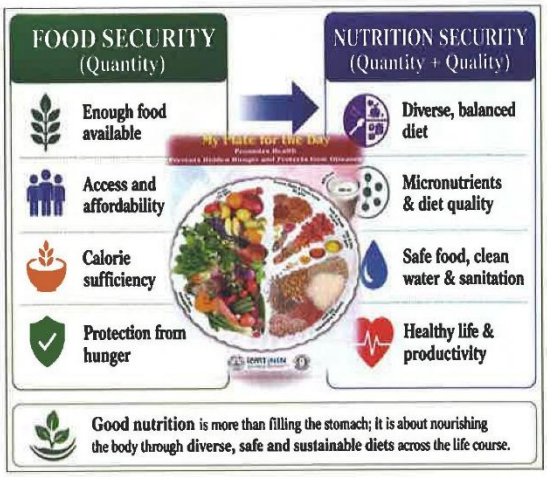

security calls for an integrated approach involving agriculture, health, education, sanitation, food safety, women's empowerment and sustainable food systems. This article specifically examines India's evolving nutrition landscape, recent government initiatives and future priorities for building a healthier and more resilient nation.

Understanding Food Security

Food security means that all people, at all times, have physical, social and economic access to sufficient, safe and nutritious food that meets their dietary needs and food preferences for an active and healthy life.

India has made remarkable progress in strengthening these pillars through initiatives such as the National Food Security Act (NFSA), the Public Distribution System (PDS), One Nation One Ration Card (ONORC) and improved agricultural production. These efforts have significantly reduced the risk of hunger and improved food access for millions of households.

Why Food Security alone is not Enough?

Although food security has improved, many Indians continue to experience malnutrition. Some children are stunted because they do not receive enough protein, vitamins and minerals during the crucial first 1,000 days of life. Many women suffer from iron deficiency, while an increasing number of adults and adolescents are affected by obesity, diabetes, and hypertension due to diets high in refined carbohydrates, sugar, salt, and unhealthy fats. This situation highlights an important reality: having enough food does not always mean having the right food.

A plate filled only with rice or wheat may satisfy hunger but may not provide sufficient proteins, healthy fats, vitamins, minerals, or dietary fibre needed for good health. Likewise, frequent consumption of ultra-processed foods may supply excess calories but very little nutrition. Thus, food quantity alone cannot ensure a healthy population.

What Is Nutrition Security?

Nutrition security goes a step further than food security. It means that every individual has continuous access not only to adequate food but also to a diverse, safe, affordable and nutrient-rich diet, along with clean drinking water, proper sanitation, healthcare services and appropriate caregiving practices. These factors work together to enable the body to absorb and utilise nutrients effectively, resulting in healthy growth, disease prevention, and improved quality of life.

Nutrition security therefore depends on much more than agriculture. It requires collaboration across sectors, including health, education, water and sanitation, food safety, women and child development, social protection, and environmental sustainability.

India's Shift towards Nutrition Security

Food alone is not sufficient to secure a sustainable and satisfactory nutritional status and, therefore, aspects of health must be considered. As a result, nutrition is the function of food intake and health status. Recognising that hunger and malnutrition cannot be addressed by food distribution alone, India has gradually shifted from a food-centric approach to a nutrition-sensitive approach. Recent programmes such as *Saksham Anganwadi* and *POSHAN 2.0, PM POSHAN, Anaemia Mukt Bharat,* Eat Right India, the Fortified Rice Initiative, and the promotion of *Shree Anna* (millets) reflect this transition. These initiatives focus not only on providing food but also on improving diet quality, dietary diversity, micro-nutrient intake, nutrition awareness and healthy eating habits.

Recognising that nutrition is influenced by multiple factors beyond food availability, the Government of India has adopted a multi-sectoral approach to address malnutrition, promoting safe, affordable and diverse diets throughout the life course. Recent initiatives focus not only on providing adequate food but also on improving diet quality, maternal and child health, food safety, sanitation, nutrition education and sustainable

IASB Library

agriculture. These programmes collectively contribute to achieving the goal of nutrition security, ensuring that every individual has access to nutritious food and the conditions needed for healthy living.

Government Initiatives for Nutrition Security

India's transition from food security to nutrition security is reflected in a series of integrated programmes that address food availability, dietary quality, maternal and child nutrition, food safety, and behaviour change across the life cycle.

The National Food Security Act (NFSA), 2013, one of the world's largest food-based social protection programmes, provides subsidised food grains to nearly two-thirds of the population through the Targeted Public Distribution System (TPDS). Beyond ensuring food access, it supports maternal and child nutrition through Saksham Anganwadi and POSHAN 2.0 and school nutrition through PM POSHAN, thereby linking food security with improved nutritional outcomes.

Food accessibility has further improved through the One Nation One Ration Card (ONORC) initiative, which enables migrant workers and their families to access subsidised food grains from any Fair Price Shop across India. This portability has strengthened food security for millions of seasonal and informal workers.

Recognising the importance of the first 1,000 days of life, Saksham Anganwadi and POSHAN 2.0 adopt a life-cycle approach by providing supplementary nutrition, growth monitoring, nutrition counselling, early childhood care and behaviour change communication for pregnant women, lactating mothers, children below six years, and adolescent girls. Digital monitoring through the Poshan Tracker, community campaigns such as Poshan Maah and Poshan Pakhwada and Poshan Vatika (nutrition gardens) further strengthen community participation and nutrition awareness.

The PM POSHAN Scheme extends nutrition support to school-going children by providing balanced meals that improve nutritional status, school attendance and learning outcomes. Many states have successfully incorporated local foods into school menus. For example, Karnataka serves ragi-based preparations, Odisha promotes locally produced millets, Tamil Nadu provides diversified meals with vegetables and pulses, while several states include eggs or suitable alternatives such as milk, bananas, or sprouts based on local preferences.

The promotion of Shree Anna (nutri-cereals) represents another significant step towards nutrition security. Millets such as ragi, bajra, and jowar are naturally rich in fibre, calcium, iron, zinc, and antioxidants while being climate resilient. Traditional processing methods such as sprouting, fermentation, malting, and roasting further enhance nutrient bioavailability and digestibility. Innovative products including sprouted ragi malt, fermented millet dosa, millet idli, bajra khichdi, and millet breakfast mixes demonstrate how traditional foods can meet modern nutritional needs. The Odisha Millet Mission has shown that millet promotion can simultaneously improve dietary diversity, biodiversity, and farmers' livelihoods.

To combat hidden hunger, the Government has introduced fortified rice through TPDS, PM POSHAN, and Anganwadi Services under Saksham Anganwadi and POSHAN 2.0, supplying iron, folic acid, and vitamin B12 to vulnerable populations. Complementing this effort, the Anaemia Mukt Bharat Strategy adopts a life-cycle approach through iron-folic acid supplementation, deworming, testing and treatment, delayed cord clamping, and behaviour change communication. School-based Weekly Iron and Folic Acid Supplementation (WIFS), coupled with counselling on iron-rich foods such as green leafy vegetables, millets, pulses, jaggery, and vitamin C-rich fruits, is helping improve adolescent nutrition.

Creating healthier food environments is equally important. Eat Right India and Eat Right Campus, led by the Food Safety and Standards Authority of India (FSSAI), encourage healthier food choices by promoting safe, hygienic, and sustainable diets while reducing salt, sugar, unhealthy fats, and ultra-processed foods. Many educational institutions are replacing sugar-sweetened beverages and fried

UASB Library

snacks with buttermilk, seasonal fruits, and sprouted pulse salads.

Nutrition security also requires collaboration beyond government programmes. The Pankhudi Portal, launched by the Ministry of Women and Child Development, promotes partnerships among government agencies, academic institutions, civil society organisations, development partners, and CSR initiatives for nutrition education, capacity building, innovation, and community outreach. For instance, universities can collaborate with nearby Anganwadi Centres to demonstrate recipes using sprouted legumes, fermented millet products, and locally available seasonal foods.

Complementing these initiatives, the Dietary Guidelines for Indians (2024) developed by the ICMR-National Institute of Nutrition encourage balanced diets rich in whole grains, millets, pulses, fruits, vegetables, nuts and seeds while limiting foods high in sugar, salt, saturated fat and ultra-processed ingredients. Simple dietary changes, such as replacing refined-flour breakfasts with sprouted moong cheela, ragi idli, or vegetable millet upma and choosing roasted chana or fruits over packaged snacks - can significantly improve diet quality without substantially increasing household expenditure.

Practical Recommendations for Households: Moving from Food Security to Nutrition Security

Achieving nutrition security begins at home. While government programmes provide the foundation for food and nutrition support, household food choices, cooking methods, hygiene practices, and lifestyle behaviours ultimately determine the nutritional well-being of family members. Small, affordable and sustainable changes in daily routines can significantly improve diet quality and help prevent both undernutrition and lifestyle-related diseases.

- Replace refined flour (maida) with whole wheat or millet flour for rotis and baked products.
- Use sprouted moong or sprouted chickpeas instead of fried snacks during evening tea.
- Prepare fermented millet idli or dosa instead of commercially processed breakfast cereals.
- Add grated vegetables such as carrots, spinach, bottle gourd or pumpkin to chapati dough, cheelas and parathas.
- Include curd or buttermilk with lunch to improve gut health and digestion.
- Replace sugary beverages with lemon water, coconut water, unsweetened lassi or spiced buttermilk.
- Use jaggery and dates occasionally instead of refined sugar in traditional recipes, while still consuming them in moderation.
- Introduce one 'Millet Day' every week, featuring dishes such as ragi dosa, bajra khichdi, jowar roti or millet pulao.
- Encourage a 'Rainbow Plate', ensuring that meals include fruits and vegetables of different colours to maximise the intake of vitamins, minerals and phytochemicals.

Ultimately, nutrition security is not achieved by eating more, it is achieved by eating smarter. A plate that is colourful, diverse, safe, minimally processed and culturally acceptable is far more beneficial than one dominated by a single staple food. By combining traditional Indian wisdom with modern nutritional science through the use of millets, pulses, sprouts, fermented foods, seasonal produce, safe cooking practices and active lifestyles -- every household can contribute to building a healthier family and, collectively, a healthier India.

Food security ensures that every family has something to eat. Nutrition security ensures that every family has the right foods to grow, learn, work and live healthy lives!!

Way Forward

Collectively, the government schemes illustrate India's transition from a food-centric approach to a people-centric nutrition strategy. The next phase should strengthen convergence across agriculture, food processing, health, education, sanitation and community institutions. Alongside government initiatives, households can contribute by embracing traditional foods, kitchen gardens, seasonal produce, sprouted legumes, fermented foods and *Shree Anna*, while schools, colleges and workplaces can foster healthier food environments. Healthy farms produce healthy foods, which nourish healthy people and sustain a healthy planet. Through coordinated multi-sectoral action and community participation, India can achieve nutrition security for all while advancing the vision of *Viksit Bharat*@2047. ❑

ICAR Library

Towards Climate-Resilient Agriculture

Healthy soils are fundamental to sustainable agriculture and long-term food security. *Khet Bachao Abhiyan* promotes scientific nutrient management, integrated soil fertility practices, climate-smart agriculture and digital advisory systems to improve productivity while conserving natural resources. Through strong institutional collaboration and farmer-centric extension, the initiative strengthens climate resilience and lays the foundation for a more sustainable, productive and resource-efficient agricultural future.

Dr. Ranjan Kumar Singh
Dr. Rajeev Arvind Marathe
Dr. Ramniwas Shivran

Agriculture remains the backbone of the Indian economy, providing livelihoods to almost half the population and ensuring food and nutrition security. However, climate change, depletion of groundwater and soil fertility, unbalanced fertiliser use and increasing production costs have emerged as major challenges for the sector. Unfavourable climatic conditions such as droughts, heavy rainfall, heatwaves and floods pose a serious threat to the sustainability and productivity of diverse agro-climatic regions across the country. There is an urgent need to transform the present resource-intensive agriculture to climate-smart and climate-resilient farming systems that enhance productivity without degrading the natural resource base.

The author is Principal Scientist (Fruit Science) and co-authors are Principal Scientist (Soil Science) and Senior Scientist (Fruit Science) at ICAR-National Research Centre on Pomegranate, Solapur, Maharashtra. Email: ranjan.singh1@icar.org.in

UASD Library

With the objective of protecting India's vast agricultural resources, the Government of India and the Indian Council of Agricultural Research (ICAR) initiated *Khet Bachao Abhiyan* (Save the Farm Campaign) from 1 June to 30 June 2026 under the slogan '*Mitti Bachao, Kheti Bachao, Kisan Bachao*' (Save soil, save farms, save farmers). The Abhiyan focuses on promoting scientific nutrient management, balanced fertilisation, soil testing, water conservation, digital agriculture and climate-smart agriculture technologies among the farming community across the nation through the extension system.

Khet Bachao Abhiyan : From Campaign to National Mission

The *Khet Bachao Abhiyan* has become the largest agricultural extension campaign of the country. Scientists from ICAR institutes, Krishi Vigyan Kendras (KVKs), State Agricultural Universities, Departments of Agriculture of various states and the farmer groups together disseminated technologies and information through farmers' meetings, field demonstrations, farmer-scientist interfaces, soil-testing camps and other extension activities.

During the month-long campaign, 31,821 events were organised across the country reaching out to over 46.01 lakh farmers and stakeholders. Furthermore, over 4.66 crore interactions took place through social media and digital media platforms, significantly extending the campaign's outreach beyond physical gatherings (Government of India, 2026).

The campaign concluded on 30 June 2026 in Haryana, with the Union Minister of Agriculture and Farmers' Welfare, Shri Shivraj Singh Chouhan announcing that *Khet Bachao Abhiyan* would be transformed into a National Mission to continue for years to come and promote long-term soil health, climate-smart and resilient agriculture. The change from an Abhiyan to a national mission is reflective of the Government's sustained commitment to address the challenge through a programmatic and phased approach involving extension services, scientific and research institutions and farming communities.

Climate Change and the Need for Climate-Resilient Agriculture

Climate change has emerged as one of the most significant threats to Indian agriculture, affecting all aspects of production systems. Rising temperatures, changing rainfall patterns, the increasing frequency of droughts, heatwaves and floods not only affect crop yields and quality but also lead to the proliferation of pests and diseases and enhance risks in production, posing major threats to the livelihoods of small and marginal farmers (IPCC, 2023).

Climate Smart Agriculture (CSA) has been proposed as a sustainable solution to improve agricultural productivity, enhance adaptive capacity of the farmers, reduce vulnerability to climate impacts and mitigate greenhouse gas emissions to a minimum, wherever feasible (FAO, 2022).

CSA comprises a bundle of technologies, practices and approaches such as scientific crop planning, soil and water conservation, residue management, organic agriculture, judicious use of inputs, improved seeds and breeds, efficient irrigation and application of digital agriculture technology. *Khet Bachao Abhiyan* addresses the need of the hour by promoting CSA and highlighting the centrality of healthy soil in the agricultural ecosystem.

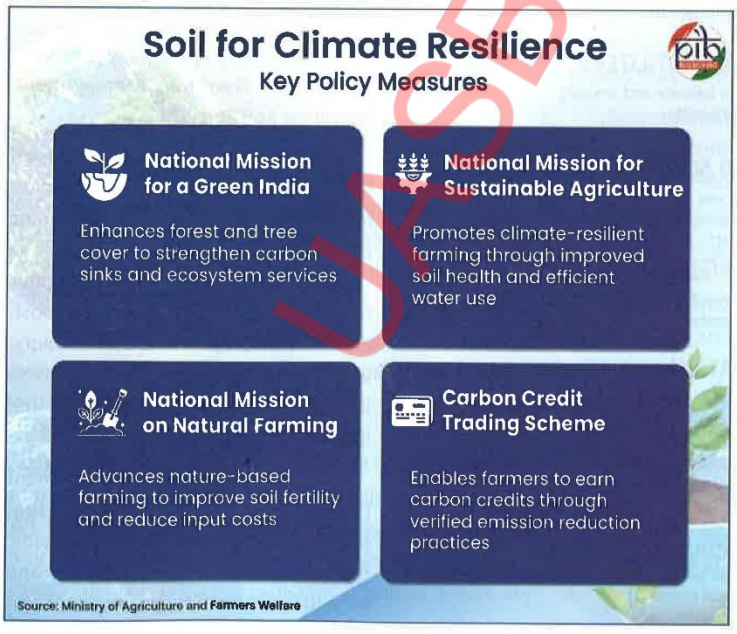

UASB Library

Soil Health: The Foundation of Sustainable Agriculture

The term 'soil health' refers to the continued capacity of soil to function as a vital living ecosystem that sustains plant or animal production, provides environmental benefits, and supports human health and habitation (NRCS, USDA). It refers to the biological health, chemical quality and physical integrity of the soil. Healthy soil is rich in microorganisms, fungi, earthworms and beneficial insects that work together to cycle nutrients, improve soil structure, enhance water retention and resist degradation.

However, over years of intense agriculture, frequent tillage and monocropping of food crops and the injudicious use of fertilisers, particularly nitrogenous fertilisers and Diammonium Phosphate (DAP) have adversely affected the health of Indian soil. As a result, the physical, chemical and biological properties of soils have deteriorated considerably. Data from national assessments indicate that 64 per cent of Indian soils are deficient in available nitrogen, while about 48.5 per cent of the soils are having low organic carbon content. This significantly reduces nutrient use efficiency, microbial activity and the capacity to withstand stress (Government of India, 2026).

During the *Khet Bachao Abhiyan*, the Union Minister compared indiscriminate use of fertilisers with over-medication in the body, stating that excessive fertilisers were killing beneficial micro-organisms and earthworms in the soil, raising acidity and decreasing the lifespan of soil resources. He emphasised the need for balanced fertilisation instead of unscientific use of fertilisers.

Soil Health Cards: Scientific Diagnosis for Balanced Fertilisation

Efficient plant nutrient management, which is essential for enhancing agricultural productivity, depends on accurate assessment of soil fertility and nutrient status. The Soil Health Card (SHC) Scheme provides a scientific diagnosis of a farm's soil health on twelve parameters of chemical and physical quality of soil helps the farmers in balanced use of fertilisers according to soil fertility and crop requirement (Government of India, 2024).

Khet Bachao Abhiyan also focused on popularising the use of digital SHC and helped to upload farmers' soil health card data through mobile applications, which provide crop-wise recommendations on balanced nutrient application.

Integrated Nutrient Management: Restoring Soil Fertility

Balanced fertilisation cannot be achieved through chemical fertilisers alone. Maintaining the biological activity of the soil through the judicious use of organic manure, compost, vermicompost, green manure, biofertiliser along with balanced chemical fertilisers is indispensable for restoring and improving soil productivity.

Integrated Nutrient Management (INM) is a holistic approach that combines organic and inorganic nutrient sources to maintain and enhance soil fertility and nutrient use

UASD Library

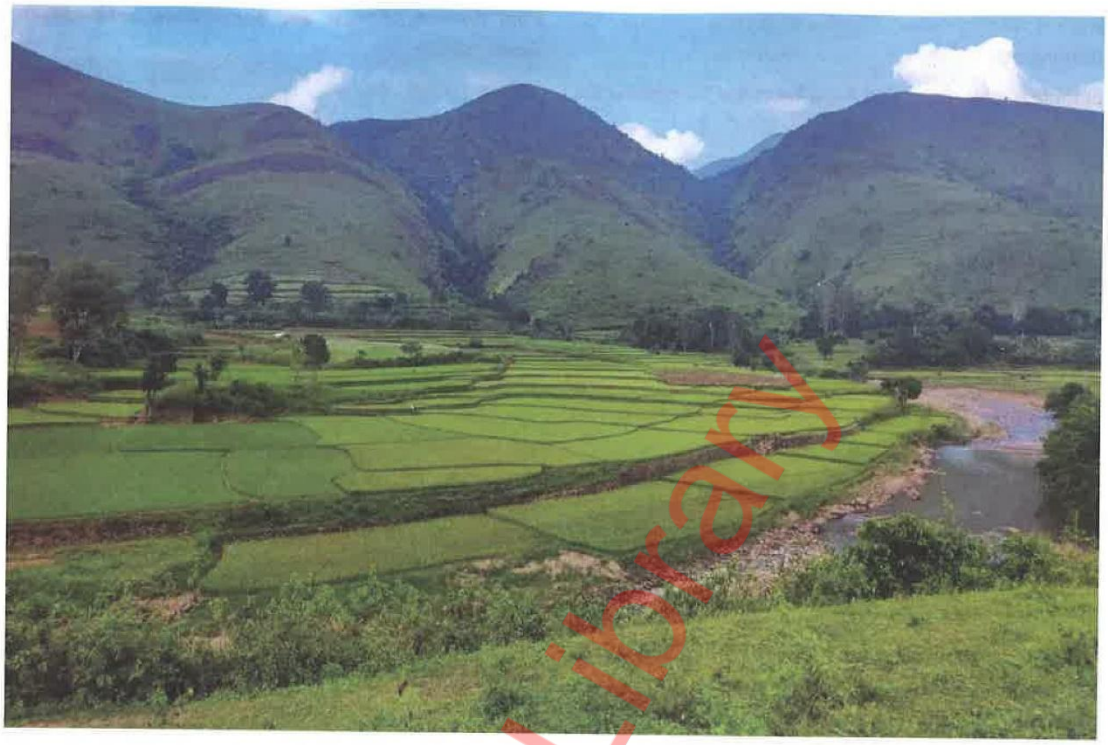

efficiency (ICAR-IISS, 2023). INM enhances soil's organic carbon, stimulates microbial population and activity, improves soil physical structure and promotes balanced availability of plant nutrients. It reduces the reliance on high-cost chemical fertilisers and production costs and also minimises the pollution load on the environment, which are critical for sustainable agriculture in the era of climate change.

Science at the fingertips: Aiding Digital India

Digitalisation is transforming the Indian agrarian sector. The *Khet Bachao Abhiyan* emphasised the use of a Soil Health Card based mobile advisory system to deliver location-specific soil nutrient information to farmers on smartphones.

The integration of various digital platforms covering weather forecasts, pest monitoring, nutrient recommendations, irrigation schedules and market prices, equips farmers with better information for decision making. Precision agricultural tools such as the Internet of Things (IoT), sensors, artificial intelligence (AI), remote sensing, drone technology, and Geographic Information Systems (GIS) are becoming significant drivers of resource-use efficiency and productivity enhancements in the agricultural sector (Government of India, 2024).

These technologies enable efficient application of fertilisers and pesticides, help in managing crop health, identify deficiencies and optimise the irrigation schedules. As a result, they help reducing the cost of production, conserving resources, and increasing yield.

Scientific innovations don't help farmers unless they reach their fields. For the successful implementation of *Khet Bachao Abhiyan,* ICAR institutions, KVKs, SAUs, and State Departments of Agriculture played a significant role through their vast extension networks. During the campaign, scientists organised village meetings, field demonstrations, farmer-scientist interactions, soil testing camps and hands-on training on various aspects such as judicious use of fertilisers, soil testing, integrated nutrient management, water conservation and climate-smart agriculture.

Farmer learning through demonstration methods enhances confidence and accelerates adoption of the technologies, since they are able to view and analyse the outcomes at the ground level under their prevailing agro-climatic conditions. Hence effective extension

UASB Library

work is paramount for effective utilisation of science for farming practices.

Empowering Women and Rural Youth for Transformative Change

The future of Indian agriculture lies in enabling the active participation of women and rural youth. Women contribute immensely to the various farming activities such as production, value addition, post-harvest operations and animal husbandry. Government initiatives like the *Krishi Sakhis* and Namo Drone Didi encourage the training of rural women to operate drones, collect soil samples, work as custom hiring service operators, and take up agri-enterpreneurship (Government of India, 2026).

Challenges Ahead

Despite several interventions, the widespread adoption of climate-resilient agricultural practices has yet to be achieved on a large scale Factors such as inadequate access to regular soil testing services, difficulties faced by farmers in interpreting Soil Health Card advisories, small and fragmented landholdings, low levels of mechanisation, poor-quality agricultural inputs, groundwater depletion, and an uncertain market environment continue to hinder the adoption of improved technologies.

Climate change is emerging as a major challenge to agriculture, with the increasing frequency of extreme weather events such as heatwaves, floods, droughts and a rise in the prevalence of new pests. Addressing these challenges requires improved collaboration between institutions, enhanced digital literacy, efficient delivery of agricultural inputs, stronger markets, and farmer-centric implementation of policies.

Way Forward

Further research into innovative and context-specific technologies in the agricultural sector, adoption of precision agriculture techniques, implementation of smart agriculture tools, development of climate-resilient crop varieties and improved research infrastructure will help strengthen our agriculture system. Capacity building through training, awareness programmes on issues related to women in agriculture, youth entrepreneurship and on-farm learning should also be continued and strengthened. Scientific knowledge should reach all the villagers to ensure that its utility benefits farmers directly.

Khet Bachao Abhiyan and Sustainable Development Goals (SDGs)

The *Khet Bachao Abhiyan* contributes towards India's endeavour to achieve the United Nations SDGs 2030 through enabling a sustainable and climate resilient agriculture sector.

Zero Hunger : By improving soil health, utilising balanced fertilisation and following the principles of climate-resilient agriculture, the *Khet Bachao Abhiyan* contributes towards improving crop productivity, enhancing food security and promoting sustainable agricultural production.

Clean Water and Sanitation : The adoption of water-conserving techniques like drip and sprinkler irrigation, laser land levelling and conservation of soil organic carbon ensures water-use efficiency and better management of groundwater.

Climate Action : Through advocating climate-smart agricultural practices, conservation agriculture and promoting better carbon sequestration in soil, *Khet Bachao Abhiyan* supports climate mitigation and adaptation.

Life on Land : Practices promoting soil health conservation, protection of biodiversity in the soil and avoiding degradation of land contribute towards ecosystem services and sustainable agriculture.

Khet Bachao Abhiyan demonstrates that it is not merely soil conservation programme but rather an effort to strengthen the link between sustainable resource management and climate resilient food systems, helping in realising the aspirations of *Viksit Bharat*@2047 and achieving Sustainable Development Goals (SDGs).

Conclusion

The *Khet Bachao Abhiyan* is a landmark initiative towards building climate-resilient agriculture in India. By advocating soil health, balanced fertilisers use, scientific nutrient management, water resource efficiency and the integration of scientific innovations such as digital agriculture and improved extension services, the programme has clearly laid a roadmap for a sustainable future for Indian agriculture.

These efforts focus on healthy soils, efficient resource management, technological innovation and farmer empowerment are essential for creating *Viksit Bharat*@2047 and will ensure the future of Indian agriculture. After all, saving soil means saving agriculture and, by extension, the livelihood of the nation. ❑

IASRI Library

Agricultural Heritage
From India's Timeless Legacy to *Viksit Bharat*

UASB Library

India's agricultural heritage is not just a memory preserved in its fields, it is a living knowledge system for sustainable development. By advancing this heritage through science, innovation, and community participation, India can build an agricultural future that is more prosperous, self-reliant and secure for generations to come.

If the story of Indian civilisation can be woven into a single thread, it is agriculture. From the well-organised fields of the Indus-Saraswati Civilisation to today's modern agricultural landscape, farming has shaped not only India's economy but also its culture, social structure and philosophy of life. When an Indian farmer bows to the soil with the arrival of the first monsoon and sows seeds, it is not merely the beginning of a new crop cycle; it is the continuation of a knowledge tradition accumulated over thousands of years that has promoted a balanced coexistence between nature and humanity. This is why, in Indian tradition, land is revered as Mother, water as life and farmers as providers of food.

In the 21st century, agriculture is facing unprecedented challenges. Climate change, erratic monsoons, land degradation, water scarcity, declining biodiversity and concerns related to food and nutrition security have emerged as global challenges. In such a scenario, India's agricultural heritage is not merely a memory of the past but is emerging as a pathway for the future.

Local knowledge developed over centuries, traditions of judicious resource utilisation, indigenous seeds, community-based water management and nature-friendly agricultural practices are becoming the foundation of sustainable agriculture. This is why global organisations, including the Food and Agriculture Organisation (FAO) of the United Nations, recognise

Kurukshetra Editorial Desk.

traditional agricultural systems as effective models for climate-resilient development.

Indian Agricultural Heritage: The Lifeline of Civilisation

India's agricultural history dates back more than five thousand years. Evidence of advanced irrigation systems, grain storage and crop production in the Indus-Saraswati Civilisation confirms that Indian society developed organised agricultural practices from ancient times. Over centuries, different geographical regions evolved unique farming systems according to their climate, soil conditions, and natural resources. Terrace farming in the Himalayas, dryland agriculture in Rajasthan, irrigated farming in the Gangetic plains, mixed farming practices of the Northeast, and water-based agricultural systems of South India are living expressions of this diversity.

The core strength of India's agricultural heritage is its diversity. This diversity makes Indian agriculture resilient, adaptable, and sustainable. In rural communities, agriculture has never been limited to production alone; it has remained the centre of social life. Village settlements, ponds and wells, livestock rearing, folk songs, folk dances, handicrafts and festivals have all been closely linked with the agricultural cycle. Thus, Indian agriculture has not only produced food but has also strengthened social unity, cultural continuity, and the spirit of community cooperation.

Traditional Knowledge: Science Developed Through Experience

Indian farmers did not merely utilise nature; they established a deep dialogue with it. Through careful observation of soil characteristics, rainfall patterns, wind directions, local vegetation and livestock behaviour, they developed agricultural systems that remain highly relevant from a scientific perspective even today.

Practices such as mixed farming, crop rotation, agroforestry, integrated livestock and crop systems, use of organic manure, and natural pest management are excellent examples of balanced resource utilisation. These practices help maintain soil fertility, conserve biodiversity, and reduce production risks. These very principles have now become the foundation of modern concepts such as natural farming, organic agriculture, and regenerative farming.

The Government of India is also promoting this approach through several initiatives. Programmes such as the National Mission on Natural Farming, Paramparagat Krishi Vikas Yojana (PKVY), Soil Health Card Scheme, and Rashtriya Krishi Vikas Yojana (RKVY) encourage the integration of traditional knowledge with modern research to ensure both agricultural productivity and conservation of natural resources.

Indigenous Seeds: The Foundation of Future Agricultural Security

One of the greatest strengths of Indian agriculture is its rich genetic diversity. For centuries, farmers selected, conserved, and exchanged seeds according to local conditions. As a result, thousands of indigenous varieties of rice, millets, pulses, oilseeds, and other crops evolved, possessing natural resilience against drought, floods, saline soils and temperature variations.

Traditional seed conservation methods were also highly scientific. Farmers used earthen containers, bamboo baskets, neem leaves, ash, and other natural materials to preserve seeds. Today, when climate change has become a major challenge for agricultural production, these local varieties can serve as the foundation for climate-resilient agriculture.

The Indian Council of Agricultural Research (ICAR) and the National Bureau of Plant Genetic Resources (NBPGR) are playing an important role in conserving and scientifically evaluating this valuable genetic wealth of the country. Community seed banks established in various states are also strengthening the conservation of local varieties and encouraging greater participation of farmers.

Water Management: Traditional Wisdom with a Vision for the Future

One of the most remarkable aspects of Indian agricultural traditions is the scientific approach towards water conservation. In rain-dependent agricultural systems, different regions developed solutions suited to their geographical conditions, many of which continue to serve as excellent examples of resource management even today.

Rajasthan's Johads, Khadins, and Baolis, Himachal Pradesh's Kuhls, Bihar's Ahar-Pyne system, Meghalaya's bamboo-based drip irrigation, and traditional tank irrigation systems of South India demonstrate that Indian communities developed techniques for efficient utilisation of limited water resources centuries ago. These systems contributed not only to irrigation but

IASLibrary

also to groundwater recharge, soil conservation, and preservation of local ecosystems.

Today, the Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana is working towards improving water-use efficiency, promoting micro-irrigation, and achieving the goal of "*Har Khet Ko Pani*" (water for every field). By combining modern technologies with the revival of traditional water systems, long-term solutions to water challenges can be achieved.

Agricultural Biodiversity: India's Greatest Asset

India is among the world's 17 mega biodiverse countries, and its agricultural biodiversity is equally remarkable. Across diverse agro-climatic regions, farmers have conserved countless local varieties of cereals, pulses, oilseeds, fruits, vegetables, and medicinal plants over thousands of years. This diversity enables Indian agriculture to adapt better to changing climatic conditions.

Shri Anna (Millets) is one of the finest examples of this heritage. Crops such as sorghum, pearl millet, finger millet, kodo millet, kutki, and barnyard millet require less water, are highly nutritious, and perform well even under adverse climatic conditions. The International Year of Millets (2023) provided global recognition to these crops, and India played a leading role in promoting their revival.

An important example of global recognition of India's agricultural heritage is Odisha's Koraput Traditional Agriculture System, which has been recognised by FAO as a Globally Important Agricultural Heritage System (GIAHS). Based on hundreds of indigenous rice varieties, community knowledge, and rich biodiversity, this system demonstrates that India's agricultural heritage is not merely a symbol of past glory but also a guide for sustainable agriculture in the future.

Local Agricultural Systems: Living Models of Sustainable Development

The greatest strength of India's agricultural heritage lies in its region-specific farming systems, developed by local communities according to their geographical conditions, climate, and available resources. These systems demonstrate that sustainable agriculture is not merely a product of modern science, but also the outcome of centuries of accumulated knowledge, local innovations, and harmonious coexistence with nature.

The Apatani agricultural system of Arunachal Pradesh is a remarkable example of such traditional wisdom. It follows an integrated model of rice cultivation and fish farming, ensuring efficient use of water and recycling of natural nutrients with minimal dependence on external inputs. Similarly, Nagaland's Zabo system combines rainwater harvesting, forestry, livestock management, and agriculture within an integrated framework, contributing to the conservation of land and water resources.

Kerala's Kuttanad agricultural system, where farming is successfully practised in areas located below

UASB Library

sea level, represents an extraordinary example of human ingenuity and ecological balance. Rajasthan's Khadin system enables cultivation in arid regions through rainwater conservation, while Meghalaya's bamboo-based drip irrigation system showcases innovative use of natural resources. The relevance of these systems is not limited to history; they continue to provide valuable lessons for sustainable agriculture in the face of climate change, water scarcity, and increasing pressure on natural resources.

Agricultural Festivals: A Living Dialogue Between Culture and Nature

The identity of Indian agriculture extends far beyond farms; it is deeply reflected in the country's folk life, culture, and traditions. Almost every agricultural festival in India is associated with a particular crop, seasonal transition, or agricultural cycle. Through these celebrations, people express gratitude towards nature, land, water, the sun, and livestock.

Festivals such as Pongal, Baisakhi, Magh Bihu, Nuakhai, Onam and Makar Sankranti symbolise the welcoming of new harvests and the spirit of community cooperation. Rituals such as worshipping agricultural tools, honouring livestock, performing folk songs and dances, and organising community feasts strengthen social bonds in rural communities. These cultural traditions also help connect younger generations emotionally with agriculture and nature. Thus, agricultural heritage is preserved not only in fields but also through folk culture and collective community life.

GI Tags: Transforming Agricultural Heritage into Economic Strength

An important dimension of India's agricultural heritage is the unique identity of local agricultural products. A Geographical Indication (GI) provides legal protection to products based on their quality, uniqueness, and traditional knowledge associated with a particular geographical region. It helps local products gain recognition in national and global markets while enabling farmers to receive better returns.

Products such as Darjeeling Tea, Basmati Rice, Kashmir Saffron, Kandhamal Turmeric, Nagpur Orange, Mithila Makhana, and many others represent India's rich agricultural diversity and heritage. A GI tag is not merely a marketing tool; it is also an effective mechanism for conserving local agricultural systems, biodiversity, and traditional knowledge. It creates opportunities for rural employment, value addition, and export promotion.

Tradition and Modern Science: An Integrated Model for Future Agriculture

The need of the hour is to view agricultural heritage not as an alternative to modern science, but as a valuable complement to it. The integration of traditional wisdom with scientific research can provide the foundation for sustainable agriculture in the future.

The Indian Council of Agricultural Research (ICAR) is undertaking extensive research on indigenous seeds, climate-resilient crop varieties, conservation of natural resources, and agricultural innovations. At the same time, through the Digital Agriculture Mission, modern technologies such as agricultural databases, digital crop surveys, drones, artificial intelligence, remote sensing, geospatial technologies, and weather-based advisory services are being taken closer to farmers. These technologies aim to provide timely and accurate information, reduce production costs, and promote efficient utilisation of resources.

Government initiatives such as the National Mission on Natural Farming, Paramparagat Krishi Vikas Yojana (PKVY), Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana, Rashtriya Krishi Vikas Yojana (RKVY), National Food Security Mission, and the Soil Health Card Scheme are playing an important role in making agriculture more sustainable, climate-resilient, and resource-efficient. When modern technology is combined with local experiences and traditional knowledge, agricultural development becomes truly inclusive and sustainable.

Challenges in Conservation

Despite its rich heritage, Indian agriculture faces several challenges. Continuous fragmentation of agricultural land, excessive exploitation of groundwater, increasing dependence on chemical fertilisers and pesticides, disappearance of indigenous seeds, and gradual erosion of traditional knowledge are matters of serious concern.

Climate change has further intensified these challenges. Erratic rainfall, rising temperatures, droughts, floods, and emerging pest and disease patterns are affecting agricultural productivity. Moreover, much of the traditional agricultural knowledge is transmitted through oral traditions, increasing the risk of its gradual disappearance. Without systematic documentation,

UKSB Library

scientific validation, and conservation through the active participation of local communities, this invaluable heritage may slowly be lost.

The Way Forward

For India, conserving agricultural heritage is not merely a cultural responsibility; it is a national commitment linked with food and nutrition security, climate adaptation, environmental protection, and rural prosperity. This requires systematic documentation of local agricultural knowledge, conservation of indigenous seeds, strengthening of community seed banks, revival of traditional water management systems, and inclusion of local wisdom in agricultural education and research.

At the same time, strong partnerships must be developed among farmers, scientists, agricultural universities, startups, voluntary organisations, and policymakers. Digital technologies can support documentation of agricultural heritage, while value addition to GI products, stronger market systems for traditional crops including Shri Anna (millets), and encouraging greater youth participation in agricultural entrepreneurship can create new opportunities.

Through these efforts, agricultural heritage will not remain confined to museums or books; rather, it will become a foundation for rural economic growth and the vision of a developed India.

Conclusion

India's agricultural heritage is the outcome of thousands of years of experience, scientific understanding, community cooperation, and balanced coexistence with nature. It is not merely a story of the past but a practical guide for the agriculture of the future. Amid global challenges such as climate change, depletion of natural resources, and concerns related to food and nutrition security, India's traditional agricultural systems offer an important message: development can be sustainable only when it maintains harmony with nature.

Today, agricultural heritage must be viewed not only as a cultural legacy but also as a strategic pathway for development. The integration of local knowledge, modern science, digital technology, and effective public policies can make Indian agriculture more productive, climate-resilient, and environmentally sustainable. ❑

CASE library

Fortifying Agriculture through Structural Innovation

From post-Independence reforms to AI-powered farming, India's agricultural journey demonstrates the role of innovation in strengthening food security and farmer resilience. This article examines structural reforms, scientific research, grassroots innovations, natural resource conservation and digital technologies that are reshaping agriculture. It argues that integrating institutional support with farmer-led innovation and sustainable practices is essential for securing India's agricultural future.

Dr. Arvind C Ranade
Dr. Poonam Singh

Classical texts such as Krishi-Parashara (6th Century CE) and Vrikshayurveda (11th Century CE) codified principles of agronomy, soil classification, and seed treatment. The fertile Indo-Gangetic plains ensured food security and self-sufficiency, allowing arts, science, and commerce to flourish. India produced spices, muslin, and silk that the world craved while importing very little, leading Roman and Arab traders to settle the balance of payments in gold and silver bullion. Consequently, India was called *Sone ki Chidiya* (the golden bird) of the pre-modern world.

This economic prosperity attracted successive waves of invaders, but colonial rule did the greatest damage to India's agrarian order the most. Land revenue demands were fixed in cash regardless of harvest. Forced substitution of food crops with commercial monocultures destroyed the resilience of village agriculture. Indigo planters in Bengal and Bihar forced ryots to grow indigo at exploitative prices, provoking the Indigo Revolt of 1859-60. Nutritionally dense indigenous crops lost ground to revenue crops like indigo, opium, and jute. Food grains continued to be exported out of India even during recurring famines, which killed tens

The author is Director, National Innovation Foundation – India. Email: director@nifindia.org
The co-author is a Research Associate at National Innovation Foundation – India. Email: poonams@nifindia.org

YASDL.org

of millions between the Great Famine of 1876-78 and the Bengal Famine of 1943. Thus, Once the granary and workshop of the world, India was reduced to a supplier of raw materials and a captive market for imported goods.

At independence in 1947, India inherited a structurally exhausted agricultural sector with regressive land tenure arrangements favoring wealthy, non-cultivating elites and a chronic vulnerability to climatic hazards. Under colonial rule, policies focused on revenue extraction over capital investment in land development, soil conservation and irrigation, which led to a structural breakdown of food production system of India. In 1947, domestic foodgrain production was a meagre 50 million tonnes for approximately 340 million people. As a result, India had to import foodgrains to meet its domestic requirements.

Over the subsequent eight decades, scientific, institutional and policy interventions transformed India's agricultural strength. According to the Third Advance Estimates for the 2025-26 crop year, released on 26 May 2026, total foodgrain production is projected to reach an all-time record of 376.56 million tonnes. This remarkable achievement reflects a long-term transition from food scarcity to export strength. As the sector enters the late 2020s, the primary challenge has evolved from maximising output to establishing sustainable production systems that preserve ecosystems, mitigate climate risks, and secure economic viability for smallholder farmers.

In this article, we discuss the multi-dimensional strategies driving India's modern agrarian transition, examining foundational reforms, ecological mitigation, grassroots innovations, and Digital Public Infrastructure (DPI) for resilient farming.

The Initial Wave of Reform

Independent India's initial phase of agricultural modernisation combined institutional restructuring with scientific research and technological advancement. In the early 1950s, state legislatures enacted comprehensive land reform laws to abolish intermediary landholding systems and grant land ownership rights to tenant cultivators. However, landowners challenged these laws, citing constitutional property rights under Articles 19 and 31. Consequently, the Parliament passed the First Constitutional Amendment in 1951, establishing the Ninth Schedule to protect agrarian reform laws from judicial review. While feudal intermediaries were removed, subsequent land ceiling acts in the late 1950s and 1960s and demographic pressures led to the fragmentation of landholdings. Today, over 85 per cent of Indian farmers operate on less than two hectares, presenting challenges for scale and technology adoption.

To support this landscape, the state built a centralised agricultural research and education network. The Indian Council of Agricultural Research (ICAR) was reorganised, and State Agricultural Universities were established, starting with Uttar Pradesh Agricultural University in Pantnagar in 1960. This network enabled the swift adoption of Green Revolution technologies in the mid-1960s. Today, it encompasses 74 agricultural universities, more than 110 ICAR institutes, and 70 veterinary colleges nationwide.

Transforming Northwestern Plains

The introduction of high-yielding, photoperiod-insensitive semi-dwarf wheat and rice varieties (e.g., Sonalika, Kalyan Sona, IR-8), along with expansion of canal networks, subsidised fertilisers and assured procurement through the Minimum Support Price (MSP), transformed India's northwestern plains into a highly productive grain-producing region. Wheat production rose from roughly 11 million tonnes in 1960-61 to 55 million tonnes by 1990-91, and is projected to reach 120.66 million tonnes in 2025-26.

This model of state-led integration was replicated elsewhere, notably in the dairy industry via the

UASB Library

cooperative movement. On 14 December 1946, the Kaira District Co-operative Milk Producers' Union Limited (KDCMPUL) later known as Amul was registered in Anand, Gujarat. It protested the exploitative pricing monopoly of Polson Dairy, which held exclusive milk collection rights for the Bombay Milk Scheme. Under the guidance of Sardar Vallabhbhai Patel and Tribhuvandas Patel, KDCMPUL linked village milk producers directly with urban consumers. In May 1949, dairy expert, Dr. Verghese Kurien brought technical expertise and professional management to the venture.

During an October 1964 visit, Prime Minister Lal Bahadur Shastri directed the creation of the National Dairy Development Board (NDDB) to replicate the 'Anand Pattern' nationwide. This initiated Operation Flood in 1970, organising millions of smallholder dairy farmers into a three-tier cooperative structure. Milk production surged from 17 million tonnes in 1951 to 247.87 million tonnes in 2024-25, establishing India as the world's largest milk producer with a 25 per cent global share.

A comparable transformation occurred in the fisheries sector through the Blue Revolution. Over the past decade, fish production rose by 106 per cent, reaching 197.75 lakh tonnes in FY 2024-25. India is now the world's second-largest fish producer and ranks second globally in aquaculture. Supported by the Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana (PMMSY) and the Fisheries and Aquaculture Infrastructure Development Fund (FIDF), this sector became highly commercialised. In FY 2024-25, seafood exports hit a record ₹62,408 crore (USD 7,453.73 million).

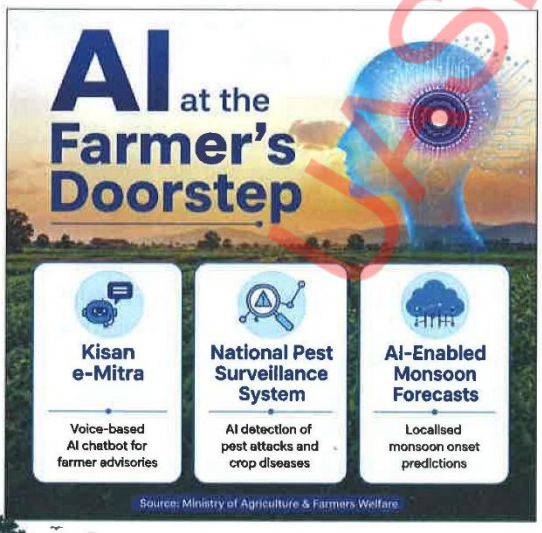

Crop Diversification and the Growth of Allied Agrarian Economies

From the 1990s onwards, Indian agriculture diversified toward high-value horticulture, livestock, commercial crops, and millets. Horticulture production, estimated at 370.85 million tonnes for 2025-26, consistently outpaces traditional foodgrains and contributes about one-third of agricultural Gross Value Added (GVA). As per the Economic Survey 2025-26, livestock grew at 7.1 per cent annually and fisheries at 8.8 per cent. GVA for agriculture and allied sectors reached ₹48.77 lakh crore in 2023-24, with the livestock sub-sector's contribution rising to 30.87 per cent.

This shift acts as an economic buffer for smallholders against crop failures or market volatility. Combining cereal farming with dairying, poultry, or inland aquaculture reduces pressure on land and vastly improves household resilience. Similarly, nutrient-rich, climate-resilient millets are also being promoted their *Shree Anna,* and considering their health benefits and sustainability, the United Nations declared year 2023 the International Year of Millets. Millets require minimal irrigation, adapt to poor soils, and maintain soil organic matter. Shree Anna production is estimated at 17.584 million tonnes for 2025-26, while maize production is projected at a record 55.093 million tonnes, driven by starch, poultry feed and ethanol demand.

Mitigating the Ecological Costs of Agricultural Intensification

Although the Green Revolution created food sufficiency but it also caused significant environmental challenges. Decades of intensive rice and wheat monoculture in the northwest led to groundwater depletion, soil salinisation, and nutrient imbalances. A 2025 assessment by the Central Ground Water Board (CGWB) identified critical groundwater depletion in several states and Union Territories, including Punjab, Haryana, Rajasthan, Uttar Pradesh, Karnataka, Madhya Pradesh, Tamil Nadu, Delhi, and Puducherry.

To counter this concern, national initiatives are prioritising resource conservation. The Per Drop More Crop initiative promotes micro-irrigation to reduce water consumption. The Soil Health Card scheme, with over 25 crore cards issued, ensures that fertilisers are applied based on scientific testing. Nano-urea seeks to improve nitrogen-use efficiency and reduce chemical runoff. The National Mission on Natural Farming promotes

IASBrary

chemical-free agriculture. For instance, West Bengal is establishing 346 natural farming clusters in 2026-27 to benefit 43,250 farmers.

Grassroots Technological Innovation

Many agricultural innovations emerge at the grassroots level, where farmers, artisans, and rural mechanics develop localised, cost-effective solutions. The National Innovation Foundation-India (NIF) supports these efforts through scouting, scientific validation, incubation, intellectual property protection, and entrepreneurship development.

A prime example is Mr. Hariman Sharma, a farmer from Bilaspur, Himachal Pradesh. In 1998, he noticed an apple seedling germinating from discarded seeds in his courtyard, which was surprising because commercial apples require temperate alpine climates and 1,000 to 1,500 hours of winter chilling. By 2001, the sapling yielded high-quality fruit at just 1,800 feet, where summer temperatures frequently exceed 40°C. He propagated the plant, named HRMN-99, by grafting over several years.

NIF intervened to facilitate molecular studies, on-farm trials, and DNA fingerprinting, which confirmed the variety's genetic distinctiveness and superiority over other low-chilling cultivars. NIF also secured intellectual property rights for Mr. Sharma.

Between 2015 and 2019, NIF funded multi-location field trials, distributing over 20,000 saplings across tropical and subtropical regions. The variety successfully adapted across nearly 25 Indian states, including warm climates like Telangana, Bihar, Karnataka and Assam, dismantling geographical barriers in apple pomology. Mr. Sharma was Conferred with a National Grassroots Innovation Award in 2017 and the Padma Shri in 2025. This underscores how farmer-led innovations supported by institutional capacities, can drive climate-adaptive food resilience across the Global South.

The Digital Public Infrastructure, AI, and Precision Systems

In the late 2020s, Digital Public Infrastructure (DPI) is driving a major transformation in Indian agriculture. The Digital Agriculture Mission is building AgriStack to integrate data across state silos. It is built on the Farmers' Registry, Geo-Referenced Village Maps, and the Crop Sown Registry, enabling efficient administration. For example, Maharashtra used it to transfer ₹14,000 crore in crop-loss compensation directly to 89 lakh farmers.

The Union Budget 2026-27 announced 'Bharat-VISTAAR', allocating ₹150 crore to make real-time agricultural information accessible. Phase-1 launched in Jaipur in February 2026. Operating as a voice-first, multilingual platform, it features an AI assistant, 'Bharati', and a toll-free helpline that provides personalised advisories and integrates ten major schemes including PM-KISAN, the Pradhan Mantri Fasal Bima Yojana (PMFBY), and Soil Health Card data, with ICAR's scientific package of practices.

Drone technology is being scaled through the Namo Drone Didi scheme, with a ₹1,261 crore outlay to provide 15,000 agricultural drones to women-led Self-Help Groups (SHGs) under Deendayal Antyodaya Yojana-National Rural Livelihoods Mission (DAY-NRLM). SHGs receive an 80 per cent subsidy for drone procurement. By January 2026, 1,094 drones had been distributed. These drones enable precise nano-fertiliser and pesticide application, creating additional income streams for SHGs and reducing chemical exposure for farmers.

Challenges and the Horizon to 2047

India's agricultural development shows a clear transition from basic yield optimisation post-Independence to a multi-dimensional strategy prioritising sustainability, cooperative integration, resource efficiency, and digital infrastructure. While yield achievements present a strong foundation, the path forward requires a transition toward sustainability and inclusivity. As farm holdings fragment, deeper integration of smallholders through collaborative models becomes valuable. Conserving groundwater reserves in intensely farmed zones requires realigning incentives toward water conservation and expanding micro-irrigation to replenish depleted aquifers. Digital tools like AgriStack offer immense potential, but addressing the rural digital divide is crucial. Expanding accessible interfaces like Bharat-VISTAAR ensures tenant farmers and farmers with lower literacy levels are not left behind.

By harmonising scientific research, digital platforms, and grassroots innovation with institutional and financial support, India is nurturing a productive and sustainable future. As 2047 approaches, this collaborative and thoughtful approach to rural livelihoods stands as a testament to India's enduring strength, promising a legacy of secure, thriving and self-sufficient agricultural communities for generations to come. ❑

UASB Library

Women Redefining Sustainable Agriculture

The UN has designated 2026 as the International Year of the Woman Farmer. In India, this recognition comes after over a decade of sustained investment in rural women through Self-Help Groups, Krishi Sakhis, drone technology and improved land and legal rights. These initiatives are reshaping leadership in Indian agriculture– from the hill terraces of Meghalaya to the organic fields of Sikkim and the legislative corridors of Maharashtra.

IJASD Library

Dr. Arvind Kumar

Recently, Prime Minister Narendra Modi reaffirmed that the Government has spared no effort in empowering the country's youth, women, and farmers over the past decade and that it will continue on this path of service as India progresses towards Viksit Bharat. It is a theme he returns to often, especially when speaking about the women who anchor rural India's Self-Help Groups. "Women connected with Self-Help Groups are the strong link for *Viksit Bharat*," he has said, describing them as central to a quiet yet sweeping transformation unfolding across India's villages—a transformation that has gained global recognition with the United Nations designating 2026 as the International Year of the Woman Farmer.

This recognition is not ceremonial; it reflects a fundamental reimagining of rural livelihoods where women are no longer passive recipients of welfare but active architects of economic change. Their contribution now spans the entire agricultural value chain from crop

The author is an Environmentalist and President, India Water Foundation. Email: drarvind@indiawaterfoundation.org

production and livestock management to agroforestry, fisheries, horticulture, pre-harvest operations, post-harvest processing, packaging and marketing. Beyond the farm gate, women are driving allied enterprises in dairy, poultry, beekeeping, sericulture, mushroom cultivation and nursery management, capturing value that once flowed entirely to middlemen. They are adopting climate-smart practices, managing water resources through spring-catchment rejuvenation and drip irrigation, and leveraging digital tools and drone technology for precision agriculture.

Women as Drivers of Agricultural Transformation

The scale of this transformation is evident in the numbers. What began in 2010–11 as the National Rural Livelihoods Mission, later renamed the Deendayal Antyodaya Yojana–National Rural Livelihoods Mission (DAY-NRLM), has grown into one of the world's largest women-led development platforms. As of December 2025, over 10.05 crore rural women had been mobilised into 90.91 lakh Self-Help Groups, which collectively accessed more than ₹12 lakh crore in institutional bank credit since 2013–14.

Within this framework, the Mahila Kisan Sashaktikaran Pariyojana (MKSP) continues to focus specifically on strengthening agricultural livelihoods. Complementing this effort are newer initiatives that further deepen women's participation in agriculture. More than 34,000, of a target of 70,000 women, have already been certified as Krishi Sakhis—para-extension workers trained in natural farming and soil health. In addition, over 2.5 crore women farmers have received training in agro-ecological and livestock management practices since 2022.

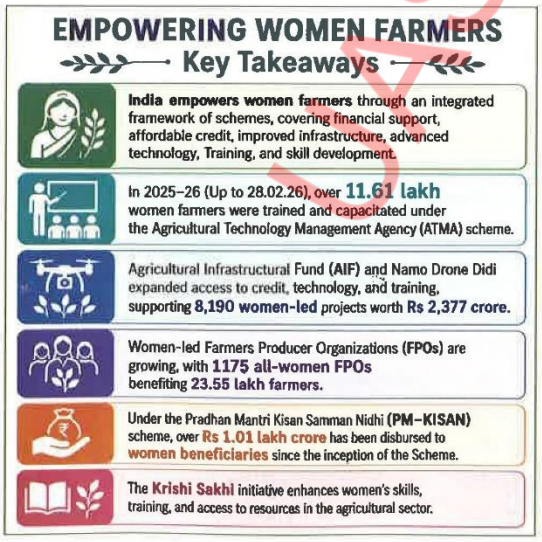

The Namo Drone Didi scheme, supported by an outlay of ₹1,261 crore, is placing agricultural drones in the hands of women's Self-Help Groups, enabling them to provide drone-based services and improve farm productivity. Meanwhile, more than 1,175 Farmer Producer Organisations (FPOs) are now managed entirely by women shareholders.

The Lakhpati Didi Mission has already enabled more than three crore women to earn annual incomes exceeding ₹1 lakh, with the target expanded to six crore women by 2029. These initiatives are part of a broader ecosystem of women's empowerment, which includes 33 per cent reservation for women in Parliament and State legislatures, while women hold 56 per cent of Jan Dhan accounts and 68 per cent of Mudra loans. This progress was showcased globally in March 2026, when New Delhi hosted the Global Conference on Women in Agri-Food Systems.

The Economic Survey reflects the underlying transformation. Women's share in India's agricultural workforce increased from 57 per cent in 2017–18 to 64.4 per cent in 2023–24. However, land ownership continues to lag behind. Women still operate only about 14 per cent of agricultural holdings nationally, a gap that several State Governments have now begun to address through targeted legal and policy reforms.

Building an Enabling Ecosystem

The empowerment of women in Indian agriculture is no longer a peripheral concern but the central axis around which the nation's agrarian future is evolving. From the rain-soaked hills of Meghalaya to the organic farms of Sikkim, from Maharashtra's legislative reforms to Telangana's enterprise networks, a unified story is emerging—one in which women are transitioning from unrecognised labourers to acknowledged leaders. This transformation is taking place not in isolation but through a deeply interwoven tapestry of institutional support, technological innovation, and progressive policy reforms.

In Meghalaya, the state's matrilineal culture has long placed women at the helm of land ownership and household decision-making, but it is the Integrated Basin Development and Livelihood Promotion

LASBL Library

Programme (IBDLP), shaped by India Water Foundation with partners like JICA, GIZ, IFAD, and the World Bank, that has given this traditional authority institutional heft. Women who once practiced fragmented jhum cultivation now command high-value crops like Lakadong turmeric, ginger, and cardamom, enabled by spring-catchment rejuvenation and drip irrigation, solutions that address the paradox of heavy rainfall and acute dry-season water stress. This water security, in turn, has unlocked multiple cropping, steady incomes, and a shift into processing, packaging, beekeeping, and nursery enterprises, capturing value once lost to middlemen.

Sikkim offers a parallel yet complementary example from its mountainous terrain. Since becoming the world's first fully organic state in 2016, women have been the custodians of the intergenerational knowledge that sustains this transition, turning large cardamom, ginger, and turmeric into commercial successes. The model has gained such national resonance that it is now held up as a template for the rest of the country, urging even tourists to buy local organic produce, a direct link between state policy, women's agency, and market demand.

Maharashtra has taken one of the country's most significant legislative steps by unanimously passing the Maharashtra Women Farmers Empowerment Act in July 2026. The Act grants women legal recognition as independent farmers irrespective of land ownership—a long-awaited structural reform in a State where women constitute more than 80 per cent of the agricultural workforce but have been excluded from welfare schemes, crop insurance, and institutional credit because land titles were predominantly held by men. The legislation introduces Woman Farmer Certificates, establishes a dedicated State Fund, and creates a comprehensive digital database, thereby addressing one of the most persistent barriers to women's empowerment in agriculture.

Telangana, meanwhile, has built on its vast network of 4.35 lakh Self-Help Groups, organised under the Society for Elimination of Rural Poverty, to launch a Rs. 12.66 crore Challenge Fund that mentors and finances women-led enterprises in food processing, agri-allied activities, and handicrafts across all 33 districts, pushing women from microfinance participants to independent rural entrepreneurs.

These state-level innovations do not stand alone; they are reinforced by a pan-Indian architecture of schemes and institutions that collectively create an enabling ecosystem. The Pradhan Mantri Kisan Samman Nidhi (PM-KISAN) has directly transferred over ₹1.01 lakh crore to women beneficiaries, with nearly 2.15 crore women receiving support in the 22nd instalment alone. The Agriculture Infrastructure Fund (AIF) has sanctioned 8,190 projects worth ₹2,377 crore to women farmers, while the Agricultural Marketing Infrastructure (AMI) scheme has subsidised more than 10,600 storage projects for women, strengthening their access to markets.

Making Institutional Credit More Accessible

Financial inclusion has been further strengthened through the Modified Interest Subvention Scheme (MISS) and the Kisan Credit Card (KCC) programme, making institutional credit more accessible to women cultivators. Beyond financial support, equal emphasis has been placed on capacity building. The National Institute of Agricultural Extension Management (MANAGE) has trained more than 61,000 women since 2020, while the National Gender Resource Centre in Agriculture (NGRCA) continues to promote gender mainstreaming across agricultural policies and programmes.

This convergence of state-specific models, national financial and technical schemes, gender-responsive legislation, community-based extension, and

UASP Library

women-led collectives demonstrates that agricultural transformation is not a fragmented patchwork but a coherent, interwoven movement; one that is finally giving the nation's agrarian backbone the recognition and support it has always deserved.

The Road Ahead

The next phase of reform must prioritise the universal recognition of women as farmers through gender-responsive land records, joint land titles, and inheritance reforms. Such measures will ensure that access to credit, insurance, markets, and government schemes is determined by actual cultivation rather than land ownership alone. Simultaneously, greater investments are required in climate-smart agriculture, digital extension services, precision farming, farm mechanisation, women-led Farmer Producer Organisations (FPOs), value addition and agri-processing enterprises to enable women to evolve from primary producers into agribusiness leaders.

Expanding irrigation, water security, storage infrastructure and market linkages, while strengthening SHGs, Krishi Sakhis and rural cooperatives, will further enhance resilience and income security. The International Year should also serve as a catalyst for increased public and private investment, gender-responsive budgeting and evidence-based policymaking that measures women's contributions across the entire agri-food value chain. As emphasised during the Global Conference on Women in Agri-Food Systems, empowering women farmers is indispensable for achieving food security, climate resilience, and sustainable rural development.

India's journey demonstrates that when women are recognised not merely as agricultural workers but as farmers, entrepreneurs, innovators, and decision-makers, they become the driving force of inclusive rural transformation. Empowering the woman farmer is, ultimately, indispensable to realising the vision of *Viksit Bharat*. ❑

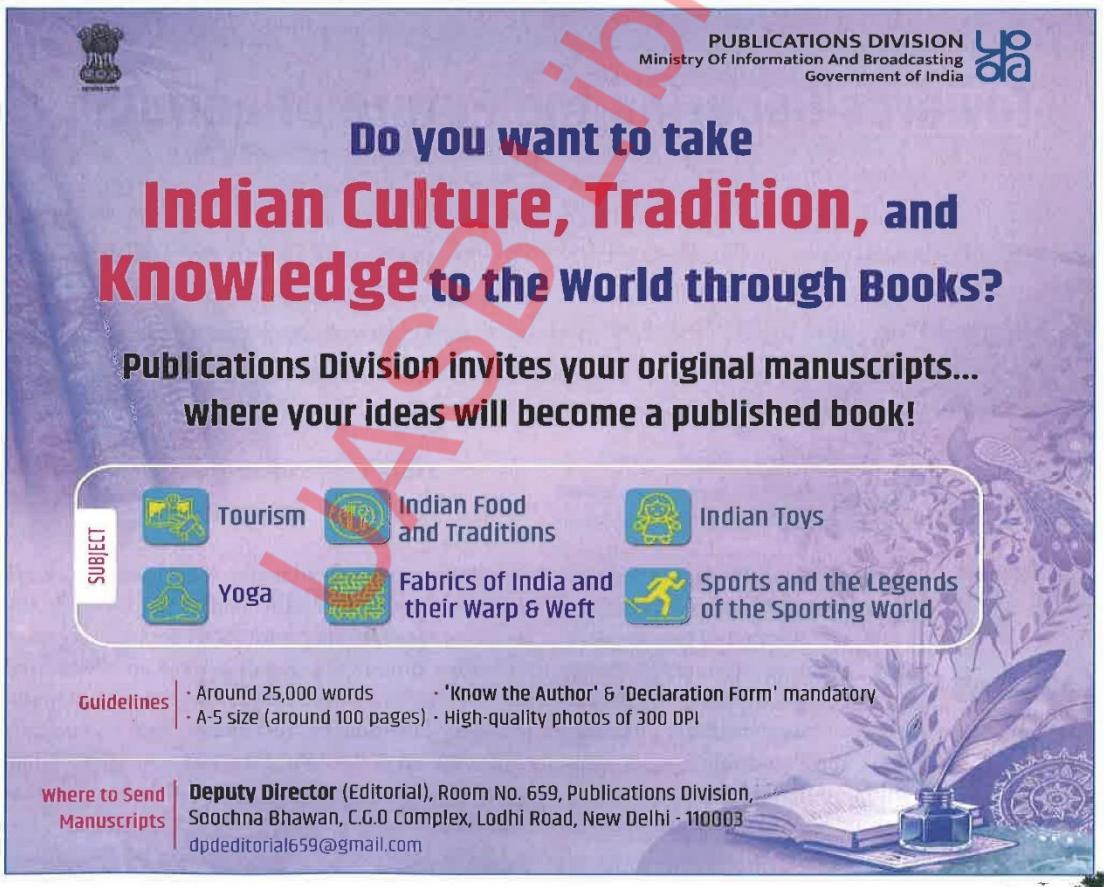

UASD Library

Towards Securing the Future of Farming

Healthy soils, efficient water use, diversified production systems, and empowered farmers are the pillars of a resilient agricultural future. Strengthening these through long-term investments and coordinated policies will ensure sustainable food systems, improved rural livelihoods, and environmentally responsible agricultural development.

UASD Library

Kajal Das
Yashbir Singh Shivay

Indian agriculture stands at a decisive turning point. Achieving national food security remains one of Independent India's greatest accomplishments, but the conditions under which the next generation will farm are fundamentally different. Rising temperatures, unpredictable monsoons, groundwater depletion, deteriorating soil health, shrinking and fragmented holdings, biodiversity loss, volatile markets and changing food preferences are reshaping the agricultural landscape. Securing the future of farming, therefore, will require more than increasing production. It will require an agricultural system that is productive, profitable, climate-resilient, nutritionally responsive and ecologically regenerative. Over the next two decades, Indian agricultural policy must bring these objectives together.

The author is PhD Scholar and co-author is Professor & Principal Scientist at Division of Agronomy, ICAR-Indian Agricultural Research Institute, New Delhi. Email: ysshivay@hotmail.com

This vision lies at the heart of 'Healthy Farms, Healthy Planet'. Agriculture and allied activities continue to support nearly 46 per cent of India's workforce while contributing almost one-fifth of the national income at current prices. This difference between employment and economic contribution reflects the continuing challenge of low labour productivity and inadequate farm incomes. At the same time, livestock, fisheries and horticulture are becoming increasingly important drivers of agricultural growth, demonstrating that the future of farming will be more diversified than the cereal-centred production system of the past.

Redefining Agricultural Progress

Agricultural success has traditionally been measured through output and yield per hectare. These indicators remain essential, but India must now pursue resilient productivity, stable and profitable output per unit of land, water, nutrient, energy, labour and greenhouse-gas emissions. Agricultural performance should, therefore, be assessed through farm income, yield stability, soil organic carbon, groundwater balance, water productivity, nutrient-use efficiency, post-harvest losses, dietary diversity, women's participation and climate vulnerability. A system that produces slightly less in a favourable year but remains productive during droughts and heatwaves may be more valuable over time.

Sustainable intensification seeks to maintain or raise output while using resources more efficiently and reducing environmental damage. Diversification, integrated crop management, conservation agriculture and agroforestry can simultaneously enhance productivity and ecosystem services when adapted to local conditions. The farm of the future must be judged not only by one season's harvest, but by its capacity to produce reliably for decades.

Climate Resilience as the Organising Principle

Climate change has already become a significant threat to agricultural production and rural livelihoods. Without adequate adaptation measures, rainfed rice yields may decline by around 20 per cent, while wheat yields could decrease by nearly 19.3 per cent by 2050. More than 300 predominantly agricultural districts have already been classified as highly or very highly vulnerable (ICAR, 2025). Rising temperatures, erratic rainfall, floods, prolonged dry spells, and emerging pests are creating additional uncertainty, while the IPCC warns that climate-related hazards will increasingly affect crops, water resources, livestock, and food security across Asia.

Every major agricultural investment should therefore pass a climate-resilience test. Crop improvement must prioritise tolerance to heat, drought, submergence, salinity and emerging pests. Irrigation, warehouses, rural roads, electricity networks and cold chains should be planned for future climatic conditions rather than historical averages. District Agricultural Contingency Plans should become dynamic systems linked with local weather, advisories, seed reserves and emergency credit. Crop insurance must also move from post-disaster compensation towards integrated risk management, supported by remote sensing, reliable ground data and accessible grievance mechanisms.

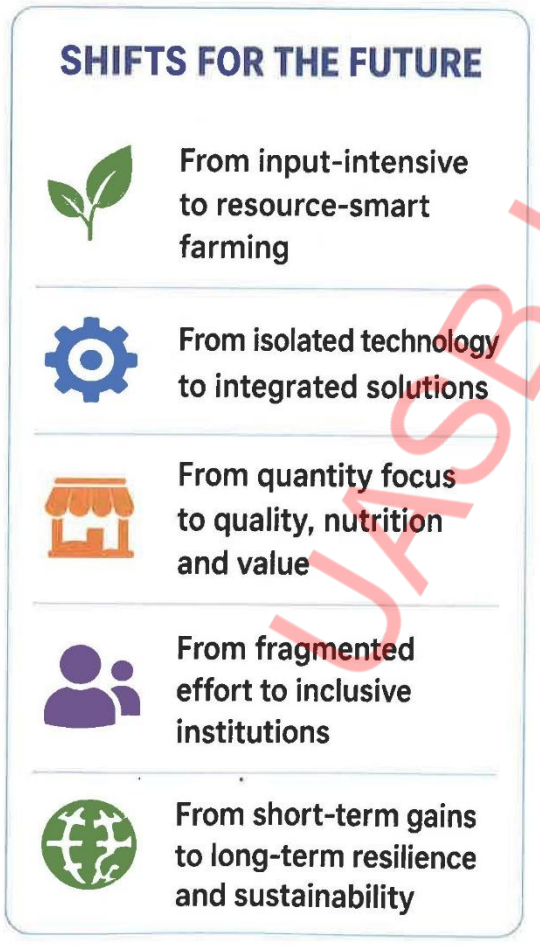

UASB Library

Soil as National Productive Infrastructure

Soil is agriculture's most fundamental productive asset. Healthy soils store water, supply nutrients, support biodiversity, and help crops withstand environmental stress. Degraded soils weaken these functions, increasing dependence on irrigation, chemical fertilisers, and pesticides. Soil organic matter is particularly important for maintaining soil aggregation, water retention, nutrient cycling and microbial activity. Its depletion reduces productivity as well as input-use efficiency (Lal, 2020).

Restoring soil health should, therefore, be treated as an investment in national productive infrastructure. Soil Health Cards should evolve from periodic diagnostic reports into field-specific management tools based on soil characteristics, cropping sequence, yield targets, locally available organic resources, and climatic conditions. Their recommendations should address not only nutrient application but also the restoration of soil organic matter.

Balanced fertilisation should follow the principles of applying the right source, right rate, right time, and right place. Although mineral fertilisers will continue to play a vital role in Indian agriculture, their efficiency can be significantly improved by integrating them with legumes, green manures, compost, crop residues, livestock manure, and biofertilisers. Reduced tillage, residue retention, and diversified crop rotations can increase soil organic carbon and sustain productivity when adopted as part of an integrated package.

Natural, organic, regenerative and conventional farming systems should be evaluated scientifically on the basis of productivity, cost, labour requirements, profitability, and environmental impact rather than being viewed as competing ideologies.

Producing Greater Value from Every Drop

Water will increasingly determine the geography and economics of Indian agriculture. Irrigation has significantly strengthened food security, but excessive groundwater extraction, water-intensive cropping patterns, subsidised electricity, and inefficient irrigation practices have created severe water stress in many regions. Future policy must therefore shift from expanding water extraction to maximising value from every unit of water used.

An integrated approach combining watershed restoration, rainwater harvesting, groundwater recharge, micro-irrigation, laser land levelling, precise irrigation scheduling, and drought-tolerant crop varieties should become the foundation of water management. In rice cultivation, alternate wetting and drying can substantially reduce water use without compromising yields when implemented correctly, although excessive drying may reduce productivity. Crop choices must also reflect local water availability. Water-stressed regions should be encouraged to diversify towards pulses, oilseeds, millets, fodder crops, maize, and suitable horticultural crops through access to quality seed, reliable markets, processing facilities, crop insurance, and transitional support. Solar irrigation under PM-KUSUM can reduce dependence on diesel and improve farm incomes, but it should be accompanied by groundwater monitoring and incentives that encourage efficient water use.

Diversifying Farms for Nutrition and Resilience

India's future food security must combine calories with nutrition. Diversification towards pulses, millets, oilseeds, fruits, vegetables, livestock and fisheries can improve diets, raise farm income and strengthen ecological resilience. Rotations and integrated systems can interrupt pest cycles, support pollinators, improve nutrient cycling and spread climatic and market risks.

A synthesis of 98 meta-analyses found that agricultural diversification generally enhances biodiversity, pollination, pest regulation, soil fertility, and water regulation without reducing crop yields. However, farmers diversify only when alternative production systems are economically viable. Irrigation infrastructure, roads, remunerative prices, market access, processing facilities, and institutional support strongly influence the adoption of high-value crops in India. Diversification must therefore be supported by improved crop varieties, sound agronomic management, affordable credit, insurance, price support, storage, processing, and efficient marketing systems.

Pulses and millets can be linked more closely with public nutrition programmes; oilseeds with decentralised processing; and horticulture with grading, packhouses, cold storage and transport. Integrated crop–livestock–fish–tree systems are especially valuable in rainfed and smallholder regions because they recycle nutrients, generate year-round employment and reduce dependence on a single commodity.

UASB Library

Climate-Ready Science and Seed Systems

The farm of the future will require crops that combine high productivity with tolerance to heat, drought, submergence, salinity and emerging pests, while meeting demands for nutrition, mechanisation, storage and processing. Public breeding must remain central because many crops, regions and traits important to smallholders may not attract sufficient private investment.

Modern breeding tools, including genomic selection, speed breeding, advanced phenotyping, and participatory varietal selection, can significantly shorten breeding cycles. Community seed systems can conserve locally adapted genetic diversity, while formal seed systems ensure varietal purity, quality, and rapid multiplication. Success should be measured not only by the number of varieties released but also by seed availability, local adaptation, and farmer adoption.

Agricultural research must also move beyond isolated commodity-based approaches. Even the most resilient variety cannot realise its full potential without appropriate soil, nutrient, water, and market management. Research funding should therefore prioritise integrated farming-system solutions and reward institutions for improvements in farm profitability, resilience, and resource-use efficiency.

Inclusive and Responsible Digital Agriculture

Artificial intelligence, satellites, drones, sensors, mobile platforms, and automated weather systems can support pest surveillance, irrigation, credit, insurance, yield forecasting, and market coordination (Fig. 2). The Digital Agriculture Mission, including AgriStack, the Krishi Decision Support System, and soil mapping, provides a strong foundation for data-driven agricultural services (Department of Agriculture and Farmers Welfare, 2024). However, digitalization must remain farmer centred.

Technology is effective only when it solves real problems affordably, transparently, and in languages farmers understand. Farmers should retain control over their data through consent, correction, portability, and protection from unauthorised use. Digital tools should complement, not replace, human extension. A 'phygital' model combining satellite intelligence with local advisers, Krishi Vigyan Kendras, FPOs, and experienced cultivators offers an inclusive pathway, provided issues of privacy, data ownership, and digital skills are adequately addressed.

Creating an Institutional Scale for Smallholders

Most Indian farmers operate small or marginal holdings and cannot individually own every machine, warehouse, drone, or processing facility needed for competitive agriculture. The solution lies not in forced land consolidation but in institutional scale. Farmer Producer Organisations (FPOs), cooperatives, Self-Help Groups, water-user associations and modernised Primary Agricultural Credit Societies can aggregate inputs, machinery, finance, information, and produce. They strengthen bargaining power, support processing and branding, and enable direct market linkages.

The next phase of FPO development should focus on business viability, professional management, working capital, transparent governance, and member participation. Custom Hiring Centres can provide machinery and drones as shared services, while shared packhouses, warehouses, cold rooms, and testing facilities can reduce costs and improve the competitiveness of small farms

Building Circular and Low-Carbon Rural Economies

Farm income can rise not only through higher production but also by retaining more value after harvest. Drying, grading, storage, cooling, processing, packaging, and transport should be treated as integral to agricultural productivity. Decentralised infrastructure can reduce losses and help farmers secure better

UAS Library

prices. Rural India should also promote circular bio-economies by converting crop residues, manure, and processing by-products into compost, animal feed, biochar, or biogas instead of causing pollution. Solar-powered cold stores, efficient pumps, renewable energy, and cleaner machinery can further reduce costs and emissions. NITI Aayog's long-term scenarios indicate that improved nutrient management, crop diversification, efficient energy use, and sustainable rice cultivation can reduce agricultural emissions while maintaining output growth (NITI Aayog, 2026). Carbon markets and payments for ecosystem services can provide additional income with transparent contracts and clear ownership. Soil restoration, groundwater recharge, biodiversity conservation, and residue recycling should also be recognized as valuable environmental services.

Placing Women and Rural Youth at the Centre

Agricultural transformation will remain incomplete unless women gain equitable access to land, finance, machinery, extension services, and leadership. Their contribution to crop production, livestock, post-harvest activities, and household nutrition remains substantial but often undervalued. Women-led producer organizations, seed groups, and food enterprises should receive targeted finance and market support. Closing gender gaps can improve productivity, nutrition, and resilience (FAO, 2023).

Rural youth will remain engaged in farming only if it offers skilled and remunerative opportunities. Future villages will need drone operators, soil-health technicians, irrigation auditors, machinery-service providers, livestock advisers, and agricultural data stewards. Universities, vocational institutions, and Krishi Vigyan Kendras should combine scientific training with entrepreneurship and field apprenticeships.

Conclusion: A National Compact for Future Farming

This transformation cannot emerge from disconnected schemes. India needs a long-term agricultural compact with State- and district-specific pathways and measurable milestones. Public expenditure should gradually shift from input-based incentives towards investments in soil restoration, water conservation, diversification, research, extension, and risk reduction.

Procurement and minimum support systems should continue to safeguard food security while encouraging voluntary crop diversification. District transition plans should be based on local water resources, soil capability, climate vulnerability, infrastructure, and market opportunities. Public dashboards can track profitability, groundwater, soil health, input efficiency, post-harvest losses, resilience, and inclusion.

The Indian farm of 2047 should be productive yet sustainable, technologically advanced yet farmer-centred, and profitable by regenerating rather than depleting natural resources. Securing the future of farming is not merely an agricultural objective but a national development imperative. When healthy soils, secure water, capable farmers, responsible technologies, and fair markets reinforce one another, "Healthy Farms, Healthy Planet" can become the guiding principle of Indian agriculture over the next two decades. ❑

UPSC Library

Growing Responsibly

Save the Farm Campaign is a nationwide movement aimed at drawing attention to the rapid loss of agricultural land and restoring the vitality of India's life-sustaining soil. It is a call to safeguard our fertile fields, protect our food security, and ensure that future generations inherit a land capable of nourishing them.

Dr. Deepak Kohli

Have you ever imagined a day when the hot rotis, lentils, and rice on your plate suddenly disappear, replaced by chunks of concrete, steel rods, and bags of cement? It may sound like the plot of a dystopian film, but if we fail to act today, this could become a stark reality for future generations.

For decades, we have proudly sung, "The soil of my country yields gold and precious gems." But pause for a moment and ask yourself: amid the ever-expanding forests of concrete, is our fertile land still yielding its golden harvest, or is it slowly suffocating beneath layers of cement?

It is this unsettling reality that has prompted the launch of the "Save the Farm" Campaign—a nationwide

The author is Special Secretary. Government of Uttar Pradesh. Email: deepakkohli64@yahoo.in

UASB Library

movement aimed at drawing attention to the rapid loss of agricultural land and restoring the vitality of India's life-sustaining soil. Far from being just another government initiative or policy document, this campaign represents the aspirations of millions of Indians. It is a national call to safeguard our fertile fields, protect our food security, and ensure that future generations inherit a land capable of nourishing them.

The story begins in the years immediately after India's Independence. The nation faced widespread food shortages, granaries were nearly empty, and the foremost challenge before the country was how to feed its rapidly growing population. It was at this critical juncture that the Green revolution transformed Indian agriculture. Fields sprang to life, tractors replaced Revolution traditional ploughs, and the widespread use of high-yielding seeds, chemical fertilisers, and irrigation dramatically increased food production. Within a remarkably short period, India evolved from a food-deficit nation dependent on grain imports into one capable of achieving self-sufficiency and even exporting foodgrains. The fertile fields of Punjab, Haryana, and Uttar Pradesh became symbols of this extraordinary agricultural success, earning global recognition.

Yet, this remarkable achievement came at a significant ecological cost. In the pursuit of ever-higher yields, excessive quantities of chemical fertilisers and pesticides were applied to the soil, much like keeping a person alive on a constant dose of steroids. Over time, the living soil—once rich with earthworms and countless beneficial microorganisms—began to lose its vitality and fertility. Today, nearly 18 per cent of the world's population and around 15 per cent of its livestock depend on just 2.4 per cent of the world's land area located in India. At the time of Independence, per capita land availability was about 0.5 hectare; today, it has shrunk to less than 0.12 hectare. The message is unmistakable: India cannot create more land. The finite agricultural land that exists must meet the food, livelihood, and developmental needs of a growing population.

The challenge became even more acute with the rapid pace of urbanisation in the twenty-first century. Expanding cities demanded expressways, townships, industrial corridors, high-rise buildings and sprawling commercial complexes. The easiest land to acquire for these developments was often fertile agricultural land. As cities expanded outward, they steadily encroached upon productive farmland, gradually swallowing the rural landscapes that had sustained generations. In the outskirts of metropolitan cities such as Delhi, Mumbai, and Bengaluru, fields once covered with blooming mustard and ripening crops have increasingly given way to construction cranes, concrete pillars, and real estate projects.

Ironically, agricultural land is now often viewed less as a source of food production and more as a lucrative real estate asset. Faced with mounting debt, uncertain monsoons and volatile farm incomes, many farmers find it difficult to resist lucrative offers from developers and large corporations. Selling ancestral farmland may provide immediate financial relief, but it also represents the irreversible loss of a productive resource that cannot easily be replaced. While money deposited in a bank cannot produce food, neither can concrete structures and air-conditioned buildings replace fertile fields that nourish a nation. The conversion of farmland into urban infrastructure therefore raises profound questions about balancing economic development with

UASB Library

the long-term imperative of ensuring food security and protecting India's agricultural heritage.

This is precisely why the 'Save the Farms' Campaign is far more than an administrative directive—it is a scientifically informed and strategically designed initiative to halt the indiscriminate conversion of fertile farmland in the name of development. One of its key pillars is the creation of Special Agricultural Zones (SAZs). Much like industrial zones are designated to promote manufacturing, these zones seek to provide legal protection to highly productive agricultural land that yields two or even three crops a year. By placing such fertile tracts under a protected category, the campaign aims to ensure that they are shielded from unplanned urban expansion and real estate development.

At the same time, the campaign focuses on restoring soil health. Programmes such as the Soil Health Card Scheme and the growing adoption of natural farming are encouraging farmers to move away from the excessive use of chemical fertilizers and towards sustainable alternatives such as farmyard manure, vermicompost, and bio-inputs like *Jeevamrit*. These practices help revive soil fertility, improve microbial activity, and enhance long-term agricultural productivity. Similarly, crop diversification and crop rotation—replacing the repetitive wheat-rice cycle with pulses and oilseeds—allow the soil to naturally replenish essential nutrients, particularly nitrogen, thereby reducing dependence on synthetic fertilizers while improving overall soil health.

Does this mean that development should come to a standstill? Certainly not. The strength of the campaign lies in its balanced approach. Rather than opposing development, it advocates responsible and sustainable development. The campaign argues that when new roads, industries, or urban settlements are required, priority should be given to barren, fallow, degraded, or wasteland areas instead of highly productive agricultural fields. India possesses millions of hectares of such underutilised land, much of which can be reclaimed through scientific interventions such as soil reclamation using gypsum, afforestation, improved water management, and modern land restoration techniques.

The campaign also draws inspiration from successful international practices. China has established a strict "red line" policy that legally safeguards a minimum area of agricultural land from non-agricultural use, ensuring that national food production remains protected. Japan follows similarly stringent regulations, where agricultural land can generally be purchased only by licensed farmers, preventing speculative real estate acquisition. India is gradually moving in the same direction, recognising that protecting its agricultural land is essential not only for preserving rural livelihoods but also for ensuring long-term food security and reducing vulnerability to global uncertainties and climate-related risks.

One of the most encouraging aspects of the Save the Farms Campaign is that it is no longer confined to government offices and policy discussions; it is steadily evolving into a grassroots movement. The constitutional empowerment of Gram Panchayats under the 73rd Constitutional Amendment is finding renewed relevance as village institutions take an active role in protecting agricultural land. Village leaders, local communities, and young citizens are becoming increasingly aware of the importance of safeguarding their farmland. Equipped with digital land records, Geographic Information Systems (GIS) and satellite imagery, they are now able to monitor changes in land use with unprecedented accuracy. These technological tools make it easier to identify and challenge illegal attempts to misclassify

UASB Library

fertile agricultural land as barren land for commercial acquisition, thereby strengthening transparency and accountability in land governance.

The campaign is also encouraging farmers to adopt innovative land management and business models that enable them to benefit economically without permanently parting with their land. Concepts such as land pooling, long-term leasing and collaborative partnerships with industries allow farmers to generate stable and recurring income while retaining ownership of their ancestral holdings. Such approaches strike a balance between economic development and the long-term preservation of agricultural resources, ensuring that land continues to serve both productive and livelihood purposes.

Another remarkable trend accompanying this transformation is the growing phenomenon of reverse migration—the return of educated urban youth to agriculture. Increasingly, young professionals are choosing to leave conventional corporate careers and rediscover opportunities in farming. However, they are bringing with them far more than traditional agricultural practices. Armed with modern technologies such as drones, Internet of Things (IoT) sensors, precision farming, hydroponics, vertical farming and mobile-based farm management systems, they are redefining what agriculture can achieve. From remotely monitoring irrigation and soil moisture through smartphone applications to producing high-value crops using advanced cultivation techniques in limited spaces, these young entrepreneurs are demonstrating that farming can be both technologically sophisticated and economically rewarding.

As a result, the Save the Farms Campaign is acquiring a distinctly modern dimension. Agriculture is increasingly being viewed not merely as a traditional occupation but as a vibrant sector for innovation, entrepreneurship, and sustainable business. The rise of agri-startups, digital agriculture, and climate-smart farming illustrates that when fertile land is complemented by scientific knowledge, technology, and entrepreneurial vision, it can become a powerful engine of rural prosperity and national economic growth.

Ultimately, the success of the Save the Farms Campaign depends on a fundamental shift in our collective mindset. We must recognise that sustainable development is not merely a policy slogan or an academic concept—it is essential for our long-term survival. Every time we escape the pollution of cities to spend a weekend amidst green fields, orchards, and rural farm stays, we are, perhaps unknowingly, acknowledging the immense value of fertile land and the natural environment. The Save the Farms Campaign seeks to transform this growing awareness into a lasting public commitment, supported by sound laws, responsible governance, and everyday action.

The years ahead should bear testimony to an India that not only achieved rapid economic growth but also safeguarded the fertile land that has sustained its civilisation for centuries. The call to protect India's soil has now become a national movement. By responding to this call, we can lay the foundation for a future where every citizen has access to nutritious food, every productive field continues to flourish, and urban expansion proceeds within clearly defined ecological limits that respect the country's agricultural resources.

At its heart, this campaign is about protecting the very foundation of our food system and, ultimately, our way of life. History offers important lessons. Great civilisations such as Rome and Mesopotamia did not decline merely because they lacked military power or architectural grandeur; they also suffered from the long-term degradation of the natural resources on which their societies depended. Today, India has reached the Moon, is expanding its space exploration missions, and is shaping the future through artificial intelligence and cutting-edge technologies. Yet one timeless truth remains unchanged: all life ultimately depends upon healthy soil.

The Save the Farms Campaign is therefore a national endeavour to honour and protect this invaluable natural heritage. Its success will be measured not only by government policies but also by the awareness and participation of every citizen—whether living in a metropolitan apartment or a remote village. Each meal we eat and every breath we take is intrinsically connected to healthy, productive farmland. As India embraces the opportunities of the digital age, it must remain firmly rooted in its agricultural foundations. Progress and prosperity are both desirable, but they should never come at the cost of the fertile soil that sustains the nation. ❑

IASLibrary

Success Story

From Job Seekers to Job Creators
The ASPIRE Story

ASPIRE: Turning Rural Ambition into an Enterprise

On a rain-soaked morning in Mawsynram, Meghalaya, Mr. Banshailang Marbaniang stood watching dark clouds roll across the hills. The rain fell steadily, as it often does in the world's wettest place. Yet it was not the weather that occupied his thoughts; it was the question that had followed him for years: how does a young man from one of the remotest corners of the country build a future when opportunities are as scarce as the rain is abundant?

For years, Mr. Marbaniang had watched friends and neighbours leave Mawsynram in search of work elsewhere. Resources were limited, and starting a business of his own seemed beyond reach. Financial constraints made the dream feel even more distant. Yet the thought refused to leave his mind. Surrounded by the region's rich agricultural produce, he wondered whether these local resources could become the basis of an enterprise.

The turning point came when he got to know about the entrepreneurship training and skill development support being provided by the Indian Institute of Entrepreneurship (IIE) in Guwahati. IIE is a mentor institute under the Ministry of MSME's ASPIRE scheme (A Scheme for Promotion of Innovation, Rural Industries and Entrepreneurship). It helps aspiring entrepreneurs acquire the skills, confidence and business knowledge needed to transform ideas into enterprises.

For Mr. Marbaniang, the training opened new possibilities. Armed with technical know-how and entrepreneurial skills, he established a food-processing enterprise that transformed locally available resources into economic opportunity, demonstrating that an opportunity can be created anywhere with guided support and skills.

Mr. Marbaniang's story reflects a larger transformation taking place across rural India.

Access to business development services, technology support, and enterprise promotion has largely remained concentrated in some urban centres. While rural India possessed talent, skills and resources, aspiring entrepreneurs often lacked the training, mentoring and institutional support needed to convert ideas into sustainable enterprises.

Recognising this gap, the Ministry of MSME launched the ASPIRE Scheme in 2015 to promote entrepreneurship and employment generation, particularly in rural and agro-based sectors.

Over the years, the scheme has evolved to meet changing needs. The operational guidelines issued in 2018 strengthened the incubation framework. The revised guidelines of 2023 sharpened the focus on livelihood creation, enterprise development and measurable outcomes. Today, ASPIRE is centred around a growing network of Livelihood Business Incubators (LBIs) that help individuals move from skill acquisition to enterprise creation.

By providing training, mentoring and incubation support, ASPIRE enables aspiring entrepreneurs in agro-rural sectors and promotes innovations for strengthening the competitiveness in the MSME sector.

Kurukshetra Editorial Desk.

UASB Library

About Monthly Magazine Clipping Service

The Monthly Magazine Clipping Service brings together selected articles and highlights agriculture and allied sciences from the library's subscribed magazines. It is designed to help students, researchers, and faculty stay updated on current trends, technologies, and developments in agriculture. The content is carefully selected and compiled to ensure relevance and reliability.

Compiled by
University Library Staff

UASB Library

Disclaimer

Articles are selected from the Library's subscribed magazines for academic and reference use only. Copyright remains with the respective publishers.